

Projekt

z dnia 10 marca 2022 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR XLII / /2022
RADY MIEJSKIEJ W SĘPÓLNIE KRAJEŃSKIM**

z dnia 30 marca 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1372 ze zm.), art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 ze zm.) oraz na podstawie art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjąć Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025 w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Sępólna Krajeńskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2022 r.

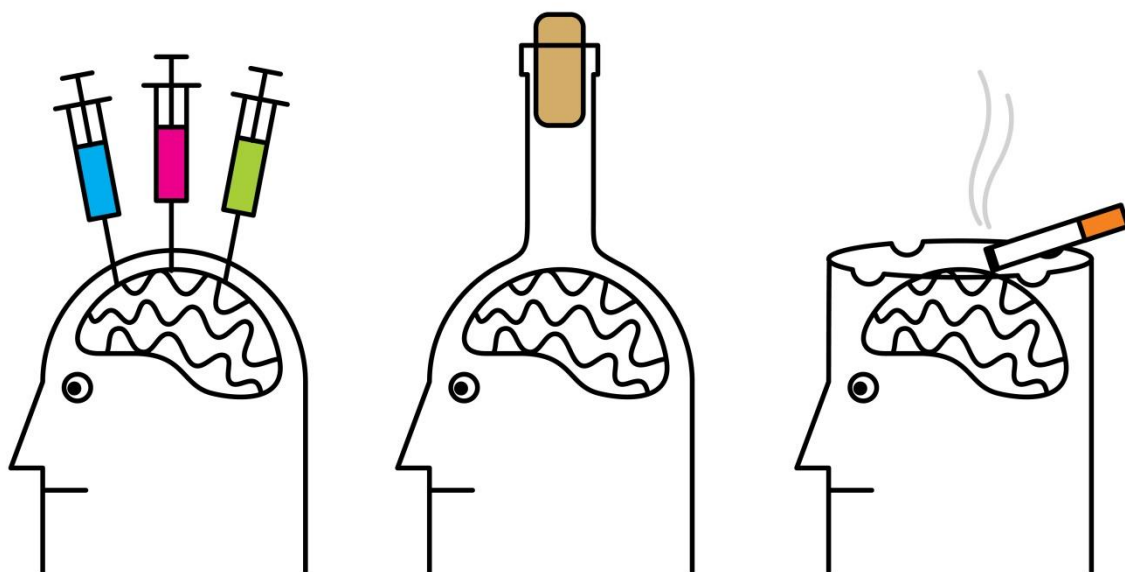
Przewodniczący Rady
Miejskiej

inż. Franciszek Lesinski

Dagmara Lesiszak
Radca Prawny
80784

Sprawdzono pod względem
formalno prawnym
dnia, 11.03.2022 r.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025

Wprowadzenie	3
<hr/>	
Rozdział I	
Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie gminy Sępólno Krajeńskie- RAPORT	5
<hr/>	
Rozdział II	
Diagnoza: alkoholizm i narkomania na terenie gminy Sępólno Krajeńskie	89
<hr/>	
Rozdział III	
Zasoby umożliwiające realizację Programu.	94
<hr/>	
Rozdział IV	
Cele Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025	98
<hr/>	
Rozdział V	
Wskaźniki monitoringu i spodziewane efekty realizacji Programu	106
<hr/>	
Rozdział VI	
Źródła finansowania programu	107
<hr/>	
Rozdział VII	
Źródła finansowania programu	107

Wprowadzenie

Alkohol jest substancją psychoaktywną czyli oddziałuje na ośrodkowy układ nerwowy. Picie alkoholu zwłaszcza w młodym wieku negatywnie wpływa na organizm m.in na rozwijający się mózg, osłabia pamięć oraz zaburza koncentrację. Ważne jest, że oprócz negatywnych skutków zdrowotnych prowadzi również do zaburzeń w życiu społecznym.

Wiek inicjacji alkoholowej stale obniża się, wskazują na to zarówno zagraniczne, jak i polskie badania. Spożywanie alkoholu dotyczy dzieci i młodzieży z różnych grup społecznych.

Styl życia człowieka cechuje wiele czynników m.in. zdrowie. Zachowania zdrowotne kształtują się przez całe życie, począwszy od najmłodszych lat. Obecnie uważa się, iż problem niktynizmu, spożywania alkoholu oraz zażywania substancji odurzających powinno rozpatrywać się łącznie. Papierosy i alkohol torują drogę do sięgania po narkotyki. Co za tym idzie używanie substancji psychoaktywnych łączy się z innymi zachowaniami ryzykownymi tworząc zespół zachowań ryzykownych charakterystyczny dla wieku młodocianego.

Aby w skuteczny sposób zminimalizować liczbę osób młodych wyciągających rękę po pierwszy alkohol, pierwszego papierosa lub pierwszy środek odurzający należy zwiększyć świadomość społeczeństwa w szczególności rodziców oraz dzieci i młodzieży na konsekwencje stosowania substancji, a także w sposób efektywny mobilizować do prowadzenia zdrowego stylu życia.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025 jest dokumentem wskazującym zadania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym oraz narkomanii i podmioty odpowiedzialne za ich realizację.

Podstawy prawne:

- 1) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 ze zm.),
- 2) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.),
- 3) Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249),
- 4) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 803),
- 5) Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1372 ze zm.),
- 6) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821),
- 7) Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2020 r., poz. 1057),
- 8) Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025.

Rozdział I

Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie gminy Sępólno Krajeńskie w 2021 roku- RAPORT.

Metodologia badań własnych

Istotą badania było poznanie opinii oraz postaw względem problemu przemocowego oraz oszacowanie skali zjawiska. W tym celu zdecydowano się na przeprowadzenie badań wśród uczniów szkoły podstawowej, ponadpodstawowej, dorosłych mieszkańców Gminy Sępólno Krajeńskie, wśród pracowników pomocy społecznej, Policji i organizacji pozarządowych, kuratorów, a także wśród nauczycieli, pracowników ochrony zdrowia i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. W badaniach zastosowano triangulację technik badawczych. Koncepcja badania uwzględniła zapewnienie trafności i rzetelności planowanych działań. Wiązała się z przede wszystkim z triangulacją źródeł danych, polegającą na zastosowaniu kilku technik analitycznych. Przed przystąpieniem do realizacji badań dokonano przeglądu Diagnoz Społecznych realizowanych w latach ubiegłych. Następnie dokonano analizy danych zastanych. Pozwoliło to na ukazanie specyfiki regionu oraz umożliwiło przygotowanie zindywidualizowanego kwestionariusza badawczego.

Po przygotowaniu i akceptacji narzędzi badawczych przystąpiono do realizacji badań. Diagnozę problemów społecznych na terenie gminy Sępólno Krajeńskie rozpoczęto od przeprowadzenia badań wśród nauczycieli, pracowników ochrony zdrowia, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji i organizacji pozarządowych. Zostały one wykonane zgodnie z metodologią ilościową, za pomocą metody PAPI (wywiad bezpośredni realizowany przy użyciu papierowej ankiety). Wykorzystana technika badawcza opierała się na bezpośrednim komunikowaniu się ankietera z respondentami, przy wykorzystaniu ustrukturyzowanego narzędzia badawczego, jakim był kwestionariusz ankiety. W ten sposób przebadano powyższą grupę oraz uczniów w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych. Przed przystąpieniem do ankietowania dzieci i młodzieży szkolnej, za każdym razem uzyskiwano zgodę dyrekcji placówki szkolnej na przeprowadzenie badania, udzielano informacji o całkowitej anonimowości oraz o zasadach wypełniania kwestionariuszy, by zminimalizować ryzyko występowania braków danych.

Kolejne części opracowania będą zawierać informacje na temat grupy docelowej i rodzajów działań, jakie skierowano do odbiorców Projektu. Ich przedstawienie miało na celu wprowadzenie czytelnika w przedstawianą problematykę oraz charakterystykę obszaru. Kolejne rozdziały poświęcone będą analizie wyników badań.

Odbiorcy projektu

Grupę docelową stanowi młodzież w wieku 11-17 lat, mieszkająca na terenie gminy Sępólno Krajeńskie uczęszczająca do placówek edukacyjnych na terenie gminy. Zaproszeni do udziału w projekcie zostaną również rodzice, dziadkowie, opiekunowie młodzieży zamieszkani na terenie gminy Sępólno Krajeńskie. Wsparcie realizowanego projektu zostanie poszerzone dla pracowników instytucji pomocy społecznej, Policji, kuratorów, nauczycieli, pedagogów szkolnych, pracowników poradni psychologicznych, instytucji kultury i biblioteki funkcjonujących na terenie gminy Sępólno Krajeńskie.

Cele i ogólne założenia badania

Niniejszy raport ma na celu ukazanie skali problemu przemocowego, alkoholizmu, narkomanii oraz cyberprzemocy na terenie gminy Sępólno Krajeńskie. Zakres działań badawczych odnosił się do zidentyfikowania następujących kwestii:

- zidentyfikowania problemu przemocowego, alkoholizmu i narkomanii wśród różnych grup (dzieci, młodzieży, dorosłych mieszkańców),
- zidentyfikowania przyczyn lub czynników wywołujących sytuacje problemowe,
- ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie, problemem alkoholowym, narkomanii czy też cyberprzemocy,
- zidentyfikowania skutków występujących problemów,
- wskazanie celów strategicznych, szczegółowych oraz kierunków działań,
- pokazanie rozwiązań mających na celu wyjaśnienie sytuacji problemowej lub złagodzenie jej skutków.

Problematyka badania

Zakres prac badawczych odnosił się do zdiagnozowania następujących problemów:

Przemocy w rodzinie - ten rodzaj przemocy często określany jest także mianem „przemocy domowej”. W polskim porządku prawnym charakterystykę i definicję zjawiska przemocy w rodzinie zawiera Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. „O przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”¹. Wskazano w niej, iż za „przemoc w rodzinie” uważa się jednorazowe lub powtarzające się wielokrotnie „umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste” członków danej rodziny lub osób wspólnie zamieszkujących i gospodarujących ze sprawcą tego rodzaju zachowań. Podobną charakterystykę tego zjawiska zawarto w Kodeksie Karnym (art. 207 K.K.), w którym istnieje pojęcie „znęcania się” fizycznego lub psychicznego nad osobą najbliższą lub „inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny”².

Charakterystyczną cechą przemocy w rodzinie jest wykorzystanie przez sprawców tego rodzaju zachowań, posiadanej siły i dominacji nad innymi członkami rodziny, w celu podporządkowania ich i zmuszenia do określonych zachowań. Z tego powodu osobami doznającymi przemocy są najczęściej osoby, które w strukturze danej rodziny są zależne od swych opiekunów lub bliskich.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

- Jest intencjonalna, tzn. jest zamierzonym, celowym działaniem człowieka,
- Jest nakierowana na kontrolowanie i podporządkowanie ofiary,
- Odbywa się w warunkach nierównowagi sił
- sprawca ma i wykorzystuje przewagę nad ofiarą,
- Prowadzi do naruszenia podstawowych praw i wolności ofiary.

Przemocy rówieśniczej - „wszelkie nieprzypadkowe akty godzące w wolność osobistą jednostek lub przyczyniające się do fizycznej, a także psychicznej szkody osoby, wykraczające poza społeczne zasady wzajemnych relacji”³. Coraz powszechniejszym rodzajem agresji rówieśniczej jest dręczenie jednych uczniów przez drugich, które często ma miejsce także w środowisku wirtualnym (cyberprzemoc). Przemoc rówieśnicza może przybierać formę przemocy bezpośredniej oraz pośredniej. Sprawcą przemocy rówieśniczej może być pojedyncza osoba lub grupa.

¹ Ustawa z dnia 29. Lipca 2005r „O przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”, (Dz.U. 2015, poz.1390).

² J. Polanowski, Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Prawo i praktyka., Wydawnictwo Edukacyjne „Parpamedia”, Warszawa 1999, s. 21.

³ I. Pospiszył, „ Patologie społeczne”, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2008.

Przemoc to jeden z problemów społecznych, których coraz bardziej staje się widoczny w polskiej rzeczywistości społecznej. Nie jest to nowy problem, jednak jego eskalacja zatacza coraz szersze kręgi w świecie współczesnym, przyjmując nowe formy i powodując coraz szersze, tragiczne skutki. Przemoc – to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw drugiej osobie. Narusza prawa i dobra osobiste, powoduje cierpienie i szkody. Przemoc jest działaniem intencjonalnym i zamierzonym, ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Zawsze powoduje ona jakieś szkody. Przemoc to nie to samo co agresja. To co je odróżnia, to przewaga sił jednej ze stron.

W przypadku agresji zachowana jest równowaga sił pomiędzy stronami. Przemoc to nie tylko bicie, czy też siniaki na ciele. Może ona przyjmować różne formy:

- **Przemoc fizyczna** – celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub też groźba uszkodzenia ciała. Może ona przybierać postać m.in. popychania, szarpania, bicia. Jest to niezwykle niebezpieczna forma przemocy, gdyż najczęściej zostawia ona ślady w postaci obrażeń, które mogą doprowadzić nawet do śmierci ofiary.

- **Przemoc psychiczna** – naruszanie godności osobistej. To m.in. powtarzające się poniżanie, ośmieszanie, manipulowanie, brak wsparcia, uwagi, wymagania i oczekiwania, którym nie można sprostać, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi. Jedną z form przemocy psychicznej jest nadopiekuńczość, przejawiająca się w dążeniu do ograniczenia samodzielności poszczególnych członków rodziny w różnych obszarach życia społecznego.

- **Zaniedbanie** – przyjmuje postać ciągłego niezaspokojenia podstawowych potrzeb biologicznych oraz psychicznych członków rodziny przez sprawujących nad nimi opiekę bliskich. Ten rodzaj przemocy może mieć formę niedożywiania dzieci, niewłaściwej opieki nad osobami starszymi, a także lekceważenia emocjonalnego, psychicznego oraz nieokazywaniem uczuć.

- **Przemoc ekonomiczna** – odmawianie lub ograniczanie dostępu do wspólnych środków finansowych lub odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwiania bądź ograniczania podjęcia pracy zarobkowej, ale to również niszczenie przedmiotów.

- **Przemoc seksualna** – zmuszanie do określonych zachowań i kontaktów seksualnych wbrew woli osoby doznającej przemocy. To m.in. zmuszanie do oglądania filmów

pornograficznych, dotykanie wbrew woli w miejscach intymnych, zmuszanie do prostytucji, zachowań seksualnych z udziałem osób trzecich.

- **Cyberprzemoc** - to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Bywa określana także jako cyberbullying, nękanie, dręczenie, prześladowanie w internecie. Niezależnie od określenia, jej celem zawsze jest wyrządzenie krzywdy drugiej osobie. Cyberprzemoc to – podobnie jak przemoc tradycyjna – regularne, podejmowane z premedytacją działanie wobec słabszego, który nie może się bronić. Zjawisko elektronicznej agresji może przybierać różne formy: od wysłania obraźliwego SMS-a czy e-maila do koleżanki, aż po założenie komuś fałszywego konta na portalu społecznościowym.

To przede wszystkim w oparciu o te definicje ankietowani określali swoje doświadczenia ze zjawiskiem przemocy w rodzinie, zarówno w odniesieniu do bycia osobą, która była osobą doznającą przemocy, jak i tej, która ją stosowała. Dodatkowo respondenci pytani byli o konkretne sytuacje, których sami doświadczyli lub nie.

Analizując czynniki powodujące zachowania przemocowe, należy wziąć pod uwagę przede wszystkim trzy główne kategorie ⁴:

- **Czynniki biologiczne** – to między innymi: wysoki poziom testosteronu, zaburzenia hormonalne, zaburzenia w ośrodkowym układzie nerwowym, zaburzenia chromosomowe,
- **Czynniki psychologiczne** – negatywne doświadczenia z okresu dzieciństwa, cechy osobowości agresywno – impulsywnej, stres, nieudane relacje partnerskie i rodzinne, uzależnienia, niedojrzałość, patologia postaw rodzicielskich,
- **Czynniki kulturowe** – np. kultura patriarchalna, nowe media (telewizja, gry, Internet).

Problemem alkoholowym – alkohol jest najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród dzieci i młodzieży. Wyniki badań pokazują, że wśród młodzieży picie alkoholu stało się – przynajmniej w sensie statystycznym – normą, co wskazuje na zachodzące przemiany obyczajowe w tym zakresie. W przypadku doświadczeń

---

⁴ Z. Lew-Starowicz, „Przemoc seksualna”, Agencja Wydawnicza Jacka Santorskiego.

z alkoholem na przestrzeni całego życia wskaźniki dla chłopców i dziewcząt są bardzo podobne. Trochę większe zróżnicowanie ze względu na płeć występuje w młodszej grupie wiekowej.

W tym miejscu należy obalić pewne utrwalone, ale nieodpowiadające rzeczywistości stereotypy. Dawniej zwykło się uważać, że po alkohol szybciej i częściej sięga młodzież problemowa, z tzw. „gorszych” domów, z dysfunkcyjnych rodzin, młodzież o niskim poziomie aspiracji edukacyjnych, z problemami szkolnymi, przynależąca do subkultur o kontestacyjnym czy buntowniczym charakterze. Dziś takie przekonania należy już włożyć między bajki. Aktualne badania wskazują, że młodzież pije, bo lubi, bo konsumpcję alkoholu utożsamia z dobrą zabawą. Najwięcej piją osoby w tzw. „dobrych domów”, w których nie występuje ani patologia, ani bieda. Dzieci z zamożnych rodzin piją obecnie nawet więcej niż ich gorzej sytuowani rówieśnicy, bo po prostu na więcej je stać. Młodzi ludzie nie piją dlatego, że nie radzą sobie ze swoim życiem lub kontestują świat, ale po, by życie było wesołe i przyjemne. W swych wyborach kierują się wartościami o charakterze hedonistycznym. Ponad połowa, bo aż 59% piętnastolatków w Polsce przyznaje się do spożywania alkoholu. Liczba pijących wzrasta wraz z wiekiem. Wśród maturzystów, czyli w kategorii wiekowej pomiędzy 18 a 19 rokiem życia, odsetek osób używających alkoholu wynosi aż 91%. Młodzież pijąca jest przy tym całkowicie świadoma faktu, że alkohol poważnie szkodzi zdrowiu. Jednak ani wiedza, ani świadomość zagrożeń, nie spełniają u niej roli czynnika ograniczającego spożycie. Młodzi ludzie konfrontowani ze sprzecznością jaka istnieje pomiędzy sferą poznawczą a behawioralną, najczęściej wrzeszczą lekceważąco ramionami, mówiąc, że „przecież wszyscy tak robią”⁵. Biorąc pod uwagę opisane powyżej prawidłowości, należy stwierdzić, że w obrazie alkoholowej konsumpcji na przestrzeni ostatnich lat zachodzą bardzo dynamiczne zmiany.

Narkomania – uzależnienie, definiujemy jako odczuwalny przez jednostkę nacisk zażywania określonych środków, które mogą wywoływać niebezpieczne dla zdrowia lub życia skutki. To bardzo silnie odczuwana potrzeba zażycia jakiejś substancji. Przyczyny sięgania po substancje psychoaktywne przez młodzież są różne i mogą być w dużej mierze związane z wiekiem. Okres dojrzewania jest trudnym czasem, momentem buntów i lekceważenia

---

⁵ Śmigielska K., 2015, Rozpowszechnienie używania środków psychoaktywnych wśród młodzieży szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Część II: Alkohol, „Problemy Higieny i Epidemiologii” nr 96 (3), s.631.

wszystkiego przed czym ostrzegali rodzice. Sięganie po alkohol lub inne środki odurzające mogą być próbą ucieczki, a także młodzieńczą chęcią doznania nowych wrażeń, szukaniem własnego ja. Ponadto pokusa spróbowania tak łatwo dostępnych, aczkolwiek zakazanych substancji, jest bardzo duża, a chęć bycia dorosłym, imponowania popycha w stronę używania substancji psychoaktywnych. Bardzo często przyczyną sięgania po alkohol, papierosy czy narkotyki, jest przeżywanie przez młodzież osobistych problemów. Także presja grupy rówieśniczej jest motywem sięgania po tego typu środki, bowiem przyjmowanie danej substancji niejednokrotnie jest przepustką dającą możliwość uczestniczenia w danej grupie, zapewnienie dobrej zabawy. Innym powodem jest ciekawość oraz myślenie, że pozwoli im to uwolnić się od stresu.

Wyróżnia się trzy typy uzależnień:

- fizjologiczne,
- psychiczne,
- społeczne.

Uzależnienie fizjologiczne (zwane też fizycznym), to nabyta, silna potrzeba przyjmowania jakiejś substancji, odczuwana jako szereg dolegliwości fizycznych (np. drżenie mięśni, bezsenność, biegunka). Zaprzestanie jej przyjmowania prowadzi do wystąpienia zespołu objawów, określanych mianem zespołu abstynencyjnego (zaburzenia somatyczne i psychiczne spowodowane odstawieniem przyjmowanej substancji).

Uzależnienie psychiczne (zwane też psychologicznym), to nabyta, silna potrzeba wykonywania jakiejś czynności lub przyjmowania danej substancji. Ten rodzaj uzależnienia cechuje się:

- obniżeniem przyjemności związanej z przyjmowaniem substancji lub wykonywaniem jakiejś czynności,
- obsesją brania i natręctwami myślowymi,
- samooszukiwaniem się, usprawiedliwianiem swojego postępowania,
- fizycznym wyniszczeniem, brakiem zainteresowania środowiskiem, które nie jest związane z daną substancją.

Uzależnienie społeczne (zwane socjologicznym), które wiąże się z przyjmowaniem danych substancji, pod wpływem mody czy innych osób. Istotą tego uzależnienia, jest silne oddziaływanie grupy na jednostkę, bezwzględne respektowanie panującej w niej zasad

i obowiązujących zwyczajów. Uzależniony rezygnuje z wcześniejszych aktywności, porzuca dotychczasowe role społeczne.

Skala problemów uzależnień i przemocy zależy w znacznej mierze od postaw społeczeństwa wobec powyższych problemów oraz wiedzy na temat zagrożeń z nich wynikających. Aby zmierzyć się z powyższymi problemami na terenie miasta i gminy Sępólno Krajeńskie warto jest ich skalę i specyfikę poddać dokładnej diagnozie. Temu celowi służy niniejszy dokument.

Zastosowana procedura badawcza składała się z trzech zasadniczych etapów. Pierwszym były badania terenowe, podczas których zgromadzono dane, następnie poddano te dane weryfikacji. W drugim etapie zebrane materiały poddano analizie ilościowej i jakościowej. Trzeci etap polegał na sformułowaniu wniosków i rekomendacji w odniesieniu do przyszłych działań.

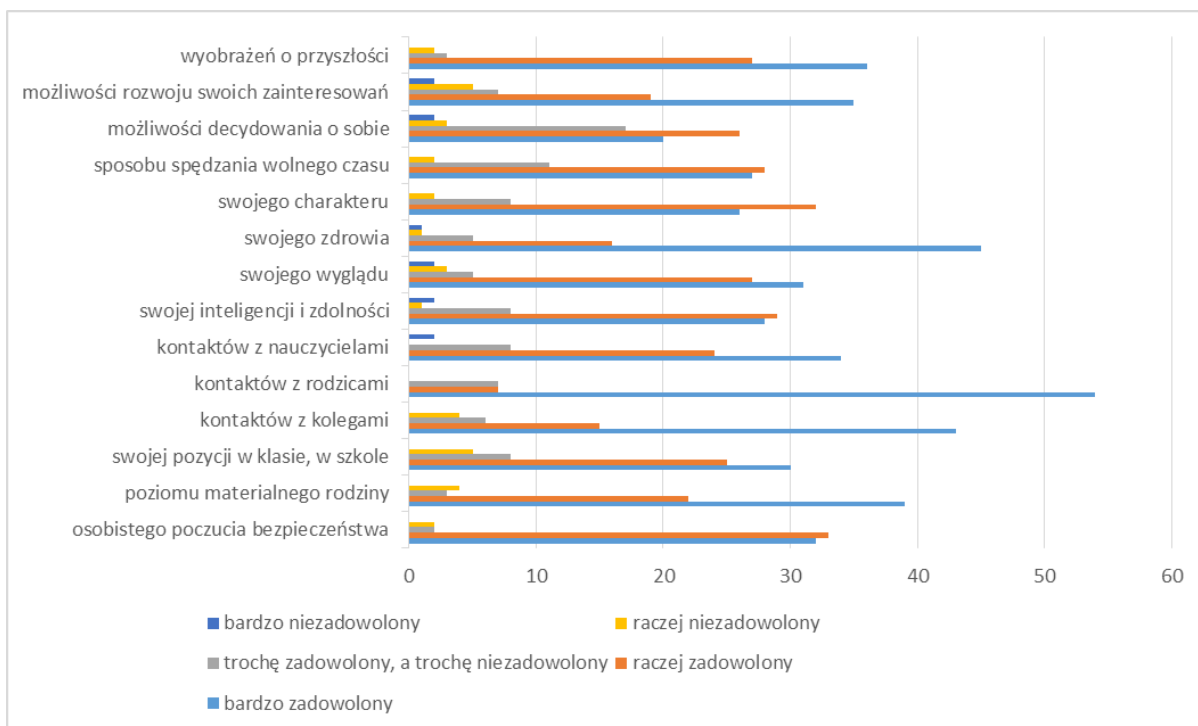
W tym celu na terenie gminy Sępólno Krajeńskie wydano do szkół podstawowych i ponadpodstawowych 220 ankiet, z czego wróciło 136 ankiet wypełnionych. Natomiast dla pracowników pomocy społecznej, Policji i organizacji pozarządowych, kuratorów wydano 30 ankiet, a 17 ankiet wróciło wypełnionych. Dla nauczycieli, pracowników ochrony zdrowia i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej - w powyższej grupie fokusowej wydano – również 30 ankiet, z czego 21 ankiet zostało poddanych analizie. Dla dorosłych mieszkańców Gminy Sępólno Krajeńskie wydano 100 ankiet, z czego wróciło 64 ankiet.

Analiza ankiet – szkoły podstawowe

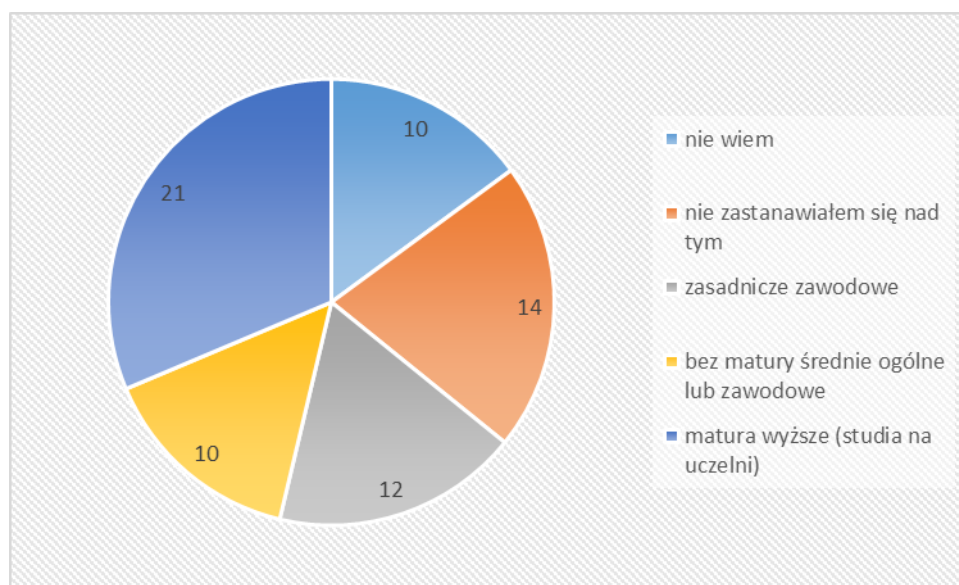
1. Zaznacz na ile jesteś zadowolony z...

W omawianym pytaniu poproszono respondentów o wskazanie poziomu swojego zadowolenia jako **bardzo zadowolony, raczej zadowolony, trochę zadowolony, a trochę niezadowolony, raczej niezadowolony i bardzo zadowolony**. Spośród 69 respondentów wskazało, że z kontaktu z rodzicami **bardzo zadowolonych** jest 54 ankietowanych, 45 ze swojego zdrowia, 43 z kontaktów z kolegami, a 39 z poziomu materialnego swojej rodziny, 36 z wyobrażeń o przyszłości, 35 z możliwości rozwoju swoich zainteresowań, 34 kontaktu z nauczycielami, 32 z osobistego poczucia bezpieczeństwa, 31 ze swojego wyglądu, 30 ze swojej pozycji w klasie w szkole, 28 ze swojej inteligencji i zdolności, 27 z e sposobu spędzania wolnego czasu, 26 ze swojego charakteru, 20 z możliwości decydowania o sobie.

Raczej zadowolonych z osobistego poczucia bezpieczeństwa jest 33 ankietowanych, 32 ze swojego charakteru, 29 ze swojej inteligencji i zdolności, 28 ze sposobu spędzania wolnego czasu, po 27 ze swojego wyglądu i wyobrażeń o przyszłości, 26 z możliwości decydowania o sobie, 25 ze swojej pozycji w klasie w szkole, kontaktów z nauczycielami 24, 22 z poziomu materialnego swojej rodziny, 19 z możliwości rozwoju swoich zainteresowań, 16 ze swojego zdrowia, 15 z kontaktu z kolegami, a 7 z kontaktów z rodzicami. **Trochę zadowolonych, a trochę niezadowolonych** z możliwości decydowania o sobie jest 17 ankietowanych, 11 ankietowanych ze sposobu spędzania wolnego czasu, ze swojej inteligencji i zdolności, ze swojego charakteru z kontaktów z nauczycielami i swojej pozycji w klasie w szkole po 8 ankietowanych, 7 z kontaktów z rodzicami i możliwości rozwoju swoich zainteresowań, a 6 z kontaktów z kolegami, po 5 ze swojego wyglądu i zdrowia, po 3 z wyobrażeń o przyszłości i z poziomu materialnego swojej rodziny, a 2 z osobistego poczucia bezpieczeństwa. **Raczej niezadowolonych**, po 5 ankietowanych z możliwości rozwoju swoich zainteresowań, ze swojej pozycji w klasie w szkole, a z kontaktów z kolegami i poziomu materialnego swojej rodziny jest po 4 ankietowanych, po 3 ankietowanych ze swojego wyglądu i możliwości decydowania o sobie tylko po 2 ze swojego charakteru, ze sposobu spędzania wolnego czasu, wyobrażeń o przyszłości i z osobistego poczucia bezpieczeństwa, po 1 ze swojej inteligencji i zdolności i swojego zdrowia. Autorów ankiety bardzo cieszy fakt, iż tylko 11 osób na 69 objętych badaniem jest **bardzo niezadowolonych**, z czego po 2 osoby z kontaktów z nauczycielami, swojej inteligencji i zdolności, swojego wyglądu, możliwości decydowania o sobie i rozwoju swoich zainteresowań. Tylko 1 ankietowany wskazał swój stan zdrowia.

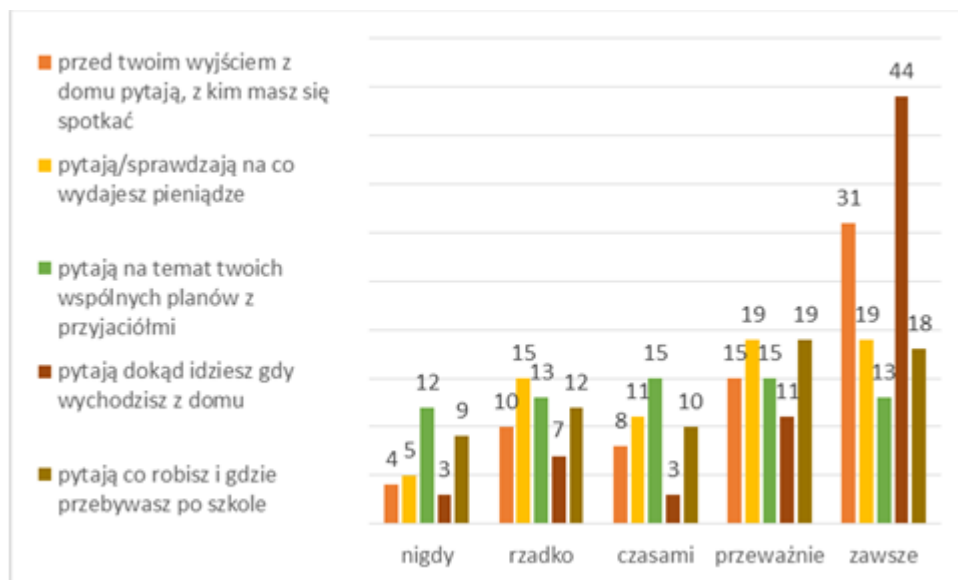
2. Jakie co najmniej wykształcenie zamierzasz zdobyć: Proszę wybrać jedną odpowiedź z poniższych:

Pytając uczniów o poziom wykształcenia, jaki zamierają zdobyć, aż 21 wskazało matura wyższe – studia na uczelni, 14 nie zastanawiało się nad tym, dla 12 wystarczy zdobycie wykształcenia zasadniczego zawodowego. Natomiast po 10 uczniów wskazało bez matury

średnie ogólne lub zawodowe oraz nie wiedzą jakie wykształcenie chcieliby zdobyć. Nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie 2 uczniów.

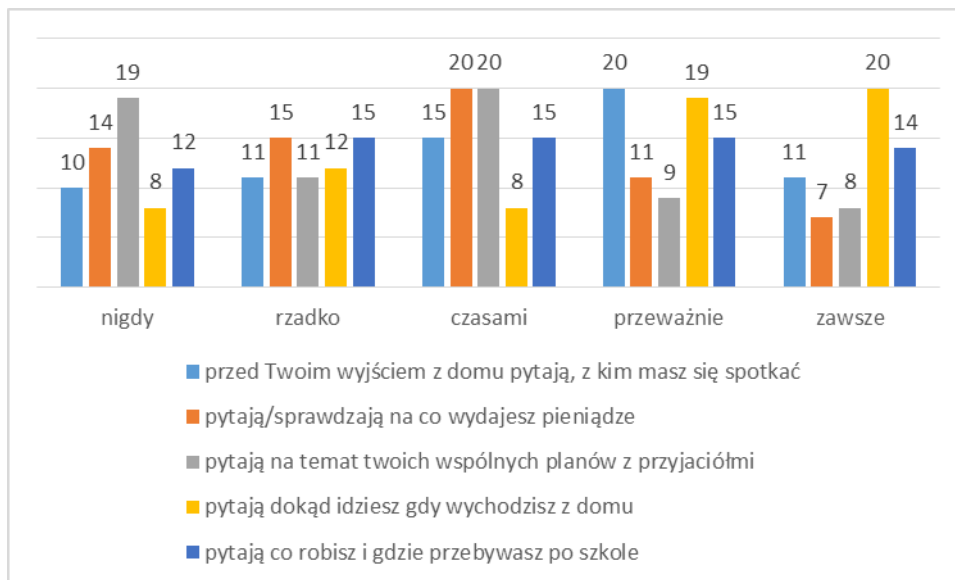
3. Zaznacz jak często Twoi rodzice lub opiekunowie...

W kolejnym pytaniu badani mieli wskazać jak często rodzice lub opiekunowie pytają ich określając jako **nigdy**, **rzadko**, **czasami**, **przeważnie**, **zawsze**. Powyższy wykres wskazuje, że spośród 69 badanych rodzice lub opiekunowie **nigdy**, aż 12 badanych nie pytają na temat wspólnych planów z przyjaciółmi, 9 nie pytają co robią i gdzie przebywają po szkole, 5 nie pytają, nie sprawdzają na co wydają pieniądze, 4 wskazało, że przed wyjściem z domu nie pytają z kim mają się spotkać, a 3 nie pytają dokąd idą gdy wychodzą z domu. Rodzice lub opiekunowie 69 badanych **rzadko**, aż 15 badanych wskazało, że pytają na co wydają pieniądze, 13 pytają na temat wspólnych planów z przyjaciółmi, 12 co robią i gdzie spotykają się po szkole, 10 badanych pytają przed wyjściem z domu z kim mają się spotkać, a 7 rzadko pytają dokąd idą gdy wychodzą z domu. **Czasami** 69 badanych rodzice lub opiekunowie, aż 15 pytają na temat wspólnych planów z przyjaciółmi, 11 na co wydają pieniądze, 10 co robią i gdzie przebywają po szkole, a przed wyjściem z domu i z kim mają się spotkać pytają badanych, natomiast 3 dokąd idą gdy wychodzą z domu. Kontynuując 69 badanych rodzice lub opiekunowie **przeważnie** po 19 badanych wskazało, że pytają co robią i gdzie przebywają po szkole i na co wydają pieniądze, po 15 pytają przed wyjściem z domu z kim się spotykają oraz o wspólne plany z przyjaciółmi, a 11 badanych pytają dokąd idą gdy wychodzą z domu. Natomiast spośród 69 badanych rodzice lub opiekunowie **zawsze**,

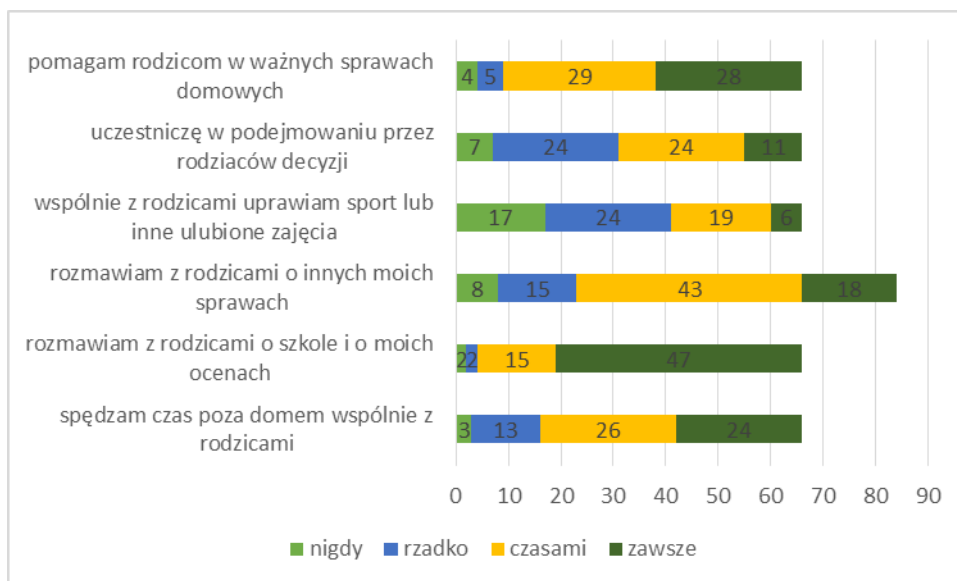

aż 44 badanych pytają dokąd idą gdy wychodzą z domu, 31 z kim mają się spotkać, po 18 badanych wskazało, że rodzice lub opiekunowie pytają na co wydają pieniądze oraz co robią i gdzie przebywają po szkole, a 13 pytają o wspólne plany z przyjaciółmi.

4. W jakich sytuacjach i jak często masz kontakt z rodzicami?

Na pytanie w jakich sytuacjach i jak często badany ma kontakt z rodzicami udzielając odpowiedzi zawsze 47 **rozmawia z rodzicami o szkole i swoich ocenach**, czasami 15, a po 2 rzadko lub nigdy. Rozmawia z rodzicami o innych swoich sprawach czasami 43, zawsze 18, rzadko 15, nigdy 8 ankietowanych. 29 czasami, 28 ankietowanych zawsze, 5 rzadko, a 4 nigdy nie pomaga rodzicom w ważnych sprawach domowych. Ankietowani odpowiadając na uczestnictwo w podejmowaniu przez rodziców decyzji po 24 wskazało czasami i rzadko, 11 zawsze, a 7 nigdy. Spędza czas poza domem wspólnie z rodzicami czasami 26, zawsze 24, rzadko 13, nigdy 3. Wspólnie z rodzicami uprawia sport lub inne ulubione zajęcia rzadko 24 ankietowanych, 19 czasami, 17 nigdy, tylko 6 zawsze. 3 spośród badanych nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

5. Jak często zdarzało Ci się wagarować ?

Analizując odpowiedzi o częstotliwości wagarowania beneficjentów większości badanych nie zdarzyło się wagarować. Pojedyncze odpowiedzi wskazują, iż wagarowali raz lub kilka razy w życiu lub kilka razy w roku szkolnym i kilka razy w ostatnim miesiącu.

6. Gdy przeżywasz trudne chwile w życiu lub masz jakiś problem, to co robisz

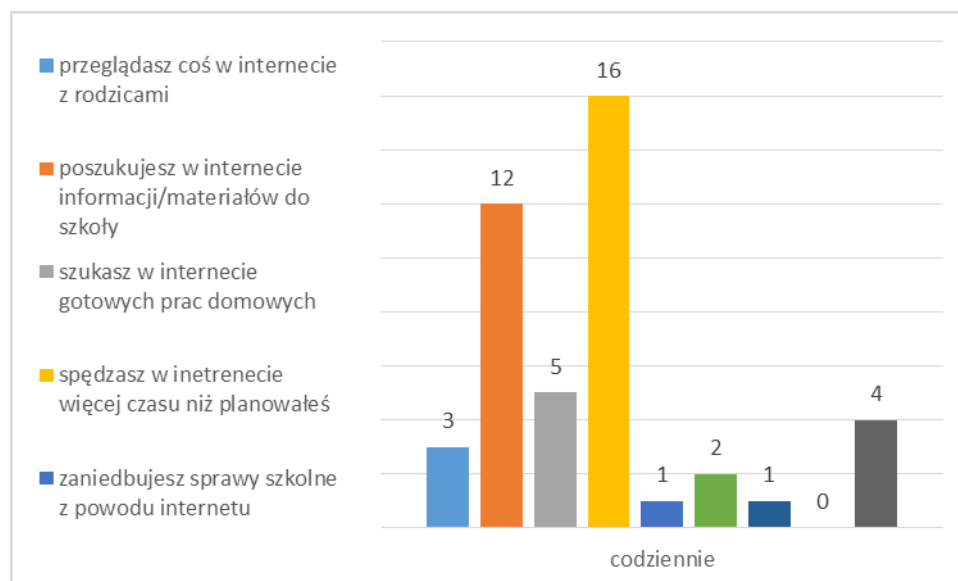
Autorzy ankiety analizując odpowiedzi określające trudne chwile i problemy w życiu ankietowanych dali możliwość określenia ich wskazując częstotliwość wskazania jako **często**, **czasami**, **nigdy**. Z uwagi na złożoność odpowiedzi wyniki przedstawia poniższa tabela. Jeden z ankietowanych nie pochylił się nad odpowiedzią na powyższe pytanie.

	często	czasami	nigdy
szukam samotności	22	28	18
idę porozmawiać do kolegi, koleżanki	26	28	14
zapalam papierosa	0	2	66
idę do kina lub do teatru	0	14	54
rozmawiam o swoich sprawach z rodzicami	15	39	14
piję trochę alkoholu	0	2	66
objadam się	12	29	27
placzę	20	29	19
niszczę jakieś rzeczy, sprzęty	3	12	53
zajmuję się sportem lub długo spaceruję	13	40	15
biorę leki uspokajające, pobudzające lub jakiś	1	2	65

narkotyk			
czytam książkę	10	24	34
słucham muzyki albo oglądam telewizję	43	22	3
stosuję głódówki, nie jem	0	10	58
szukam pomocy nauczyciela, pedagoga, psychologa	0	6	62
złoszczę się i kłócę z najbliższymi	8	28	32
staram się szybko zapomnieć o trudnościach	18	41	9
obrażam się na cały świat	3	25	40
modłę się	3	28	32
zajmuję się komputerem	21	36	11
leżę do góry brzuchem	10	30	28
myślę ciągle o problemie i nie odpoczywam	8	26	34
maluję, gram na instrumencie muzycznym	9	18	41
robię coś innego	27	33	8

7. Jak często w tym roku szkolnym lub w całym życiu zdarza Ci się, że...

Spośród 69 ankietowanych tylko **codziennie** spędza w Internecie więcej czasu niż planował 16 ankietowanych, 12 poszukuje w Internecie informacji lub materiałów do szkoły, 5 szuka w Internecie gotowych prac domowych, 4 przedstawia się w Internecie jako inna osoba niż w rzeczywistości, 3 natomiast przegląda coś w Internecie razem z rodzicami. Natomiast 2 codziennie nie wysypia się z powodu zajmowania się Internetem po 1 z ankietowanych zaniedbuje sprawy szkole z powodu Internetu oraz ma kłopoty z powodu nadmiernego zajmowania się Internetem. Jedna z ankietowanych nie udzieliła odpowiedzi na zadane pytanie.

8. Ile czasu przeciętnie w TYGODNIU poza zajęciami w szkole poświęcasz na:

	Nie zajmuję się tym	Mniej niż 1 godzinę	1-3 godziny	4-7 godzin	8 lub więcej godzin
Odrabianie lekcji i przygotowywanie się do lekcji	1	20	34	8	3
Pozaszkolną naukę języków obcych	44	10	11	1	0
Uprawianie sportu w klubie/sekcji	44	11	8	2	1
Własną aktywność sportową	5	18	31	9	3
Zorganizowane zajęcia artystyczne	52	6	6	1	0
Własną aktywność artystyczną	30	17	18	2	1
Zbiórki harcerskie	66	0	0	0	0
Spotkania grup kościelnych	44	15	7	0	0
Korzystanie z kultury poza domem	51	7	8	0	0
Czytanie książek, artykułów w prasie lub online	29	24	12	1	0
Zorganizowane zajęcia informatyczne	63	2	1	0	0
Własną aktywność informatyczną	47	9	6	4	0
Granie w gry, rozrywkowe korzystanie z internetu	7	14	24	16	5
Oglądanie filmów z internetu	0	14	27	25	0
Spotkania z przyjaciółmi, koleżankami, kolegami	5	16	26	12	6
Chodzenie po sklepach, centrach handlowych	36	9	16	5	0
Inne zorganizowane zajęcia tematyczne	54	6	6	0	0
Inne własne regularne zajęcia	33	19	8	2	3

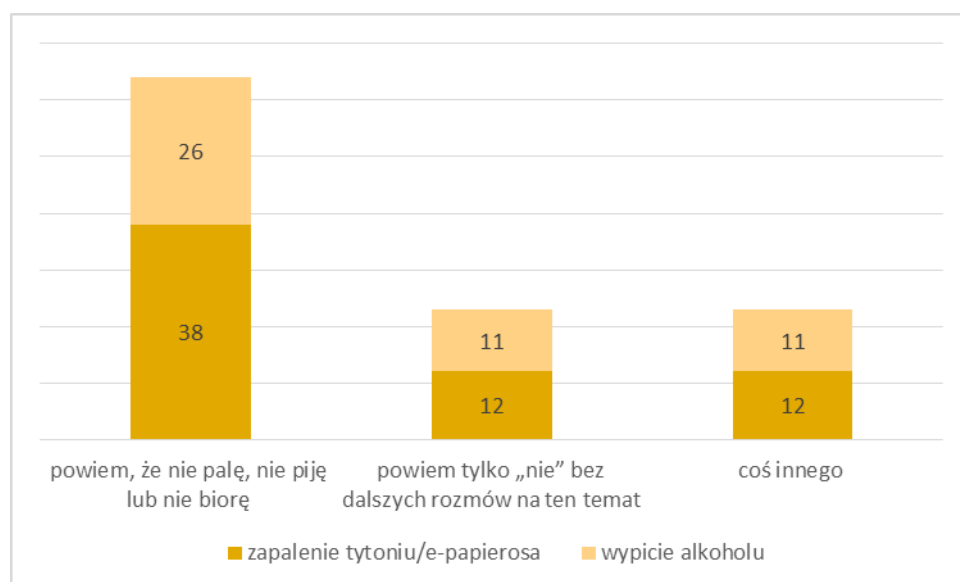
Nawiązując do wcześniejszego pytania autorzy ankiet skierowali kolejne pytanie z bogatym wachlarzem odpowiedzi na temat spędzania wolnego czasu poza zajęciami w szkole. Analizę odpowiedzi przedstawia powyższa tabela. Czasookres był określony na tygodniowy, powyższa analiza nie wskazuje na niepokojące zjawiska.

9. Gdy ktoś z Twoich kolegów lub koleżanek zaproponuje Ci następujące rzeczy, to co powiesz, co zrobisz?

Młodzież na propozycję zapalenia tytoniu/e-papierosa odpowiada, że **na pewno odmówię** – 50 ankietowanych, raczej przyjmie propozycję 7 ankietowanych, raczej odmówi 6 ankietowanych, a 3 ankietowanych - nie wie co zrobi. Natomiast na propozycję wypicia alkoholu 3 ankietowanych - raczej przyjmie ją, zdecydowana większość tj. 52 ankietowanych - na pewno odmówi. Nie udzieliło odpowiedzi 3 ankietowanych z badanej grupy osób.

10. Jeżeli odmówisz, to jak, co powiesz, co zrobisz?

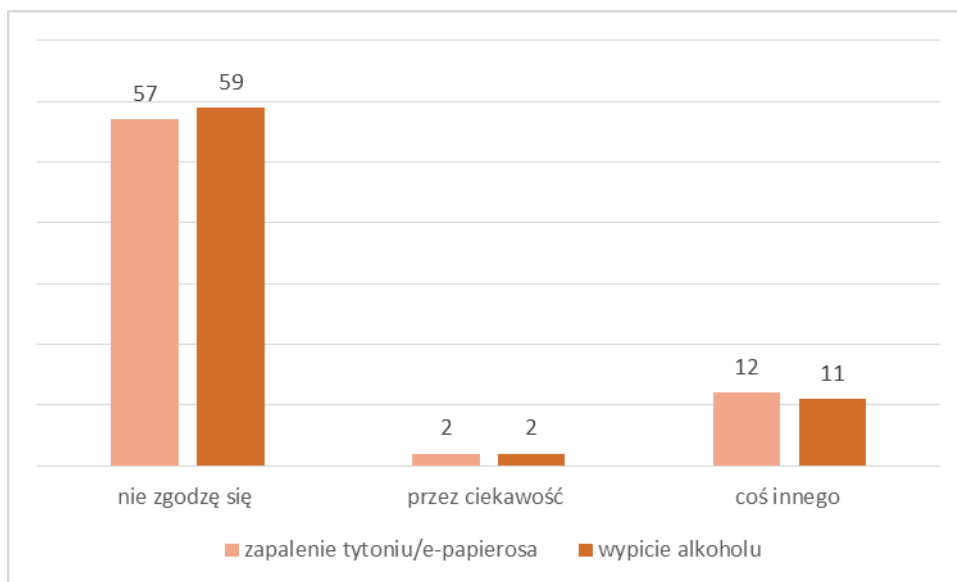
Analizując wcześniejsze pytanie autorzy ankiet chcieli otrzymać w tym pytaniu odpowiedź powody odmowy zapalenia tytoniu lub wypicia alkoholu. Głównym powodem odmowy jest **powiem, że nie palę, nie piję lub nie biorę** w przypadku **zapalenia tytoniu/e-papierosa** 38 ankietowanych, a 26 **wypicia alkoholu**. **Powiem tylko „nie” bez dalszych rozmów na ten temat** w przypadku **zapalenia tytoniu/e-papierosa** 12 ankietowanych, a 11 **wypicia alkoholu**. Ankietowany odpowie **coś innego** w przypadku **zapalenia tytoniu/e-papierosa** 12 ankietowanych, a 11 **wypicia alkoholu**. Jeden z ankietowanych odpowiedział, iż **nie odmówię** w kwestii **zapalenia tytoniu/e-papierosa**.

11. Jeżeli się zgodzisz, to dlaczego?

Analogicznie do wcześniejszych pytań autorzy ankiety chcieli otrzymać odpowiedź, jeśli się zgodzisz, na skorzystanie z wskazanych używek, to wskaż dlaczego wybierając spośród wskazanych odpowiedzi. Ankietowani w większości odpowiedzieli **nie zgodzę się**. W przypadku **zapalenia tytoniu/e-papierosa** - 57 ankietowanych, a 59 ankietowanych w przypadku **wypicia alkoholu**. **Przez ciekawość** zrobi to w przypadku **zapalenia tytoniu/e-papierosa** 2 ankietowanych, a 2 ankietowanych w przypadku **wypicia alkoholu**. **Dla poprawy humoru, lepszego nastroju** w przypadku **wypicia alkoholu** potwierdza

4 ankietowanych, **żeby mnie dalej lubili lub nie wyśmiali**, w przypadku **zapalenia tytoniu/e-papierosa** odpowiedziało 4 ankietowanych. **Bo tak już robię i mam na to ochotę** w przypadku **zapalenia tytoniu/e-papierosa** wskazuje 3 ankietowanych. Poniższy wykres potwierdza wcześniejsze odpowiedzi, iż ankietowani nie są zainteresowani do spożywania wskazanych używek.

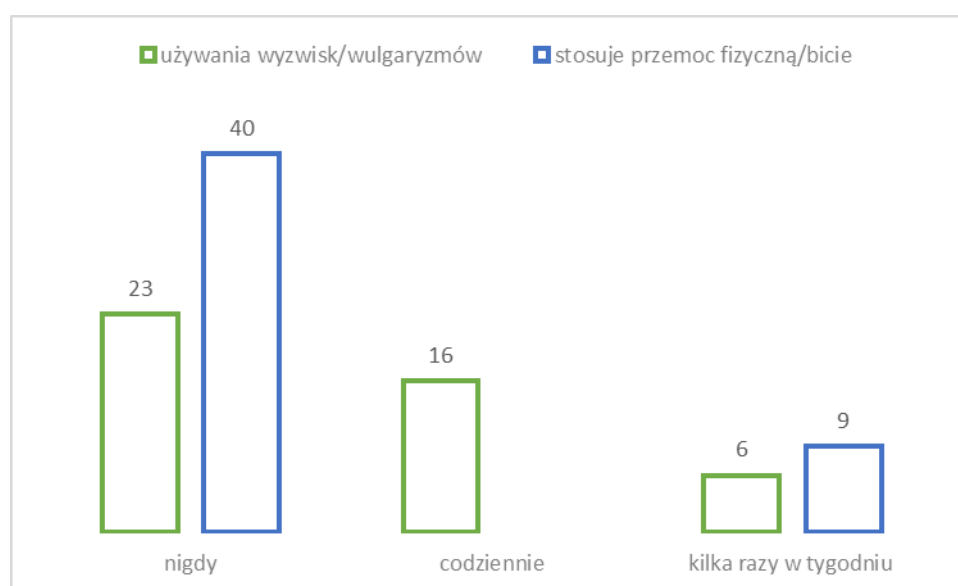

12. Jak często widzisz, że ktoś z Twoich kolegów, koleżanek lub znanych Ci rówieśników wykazuje wskazane zachowania:

Pokłosiem wcześniejszych pytań, kolejne ma na celu przedstawienie skali uczniów szkół podstawowych palących tytoń lub pijących alkohol na tle badanej grupy rówieśniczej. Udzielone odpowiedzi wskazują, iż powyższe zjawiska nie są nagminne i praktykowane, ponieważ **nigdy** nie widziano osób w przypadku **palenia tytoniu/e-papierosa** odpowiedziało 45 ankietowanych, a 54 ankietowanych w przypadku **picia alkoholu**. Po 1 ankietowanym wskazują, iż widzą **codziennie** lub **kilka razy w tygodniu** palących tytoń/e-papierosa. **Kilka razy w miesiącu** ankietowani zauważają swoich rówieśników w przypadku **palenia tytoniu/e-papierosa** - 3 ankietowanych, a 2 ankietowanych w przypadku **picia alkoholu**. Rzadziej, bo **kilka razy w roku** w przypadku **palenia tytoniu/e-papierosa** i w przypadku **picia alkoholu** wskazuje po 3 ankietowanych.

Analizując drugą część udzielonych odpowiedzi, iż **kilka razy w tygodniu** ankietowani widzą w swoim środowisku rówieśniczym, że ktoś z ich znajomych **używa wyzwisk/wulgaryzmów** wskazuje 6 ankietowanych, a 9 ankietowanych zauważa, iż znajomi z jego otoczenia **stosuje przemoc fizyczną/bicie**. Natomiast **codziennie** - 16 ankietowanych, potwierdza **używanie wyzwisk/wulgaryzmów** przez swoją grupę rówieśniczą. **Nigdy** nie słyszało wśród odpowiadających, aby jego znajomi z najbliższego otoczenia **używali wyzwisk/wulgaryzmów** – wskazuje 23 ankietowanych, a 40 ankietowanych - nie widziało **stosujących przemoc fizyczną/bicie**.

Autorzy w tym pytaniu, chcieli otrzymać informację na temat niepokojących zjawisk wśród grup rówieśniczych grupy fokusowej. Po raz kolejny wskazują, iż w ich otoczeniu nie ma niepokojących sygnałów we wskazanych zachowaniach. Naprawdę tylko pojedyncze osoby widzą lub mają do czynienia z niepokojącymi zachowaniami.

13. Jak Ty odnosisz się do następujących zachowań Twoich rówieśników

Odpowiadając na powyższe pytanie dla ankietowanych **palenie tytoniu/ e-papierosów jest zupełnie niedopuszczalne** – wskazuje 19 badanych, 29 badanych **uważa, że tak nie powinno być**, dla 14 badanych **jest mi to obojętne**. Dwóch badanych **uważa, że to czasami dopuszczalne**, natomiast tylko 1 badany **akceptuje to w pełni**.

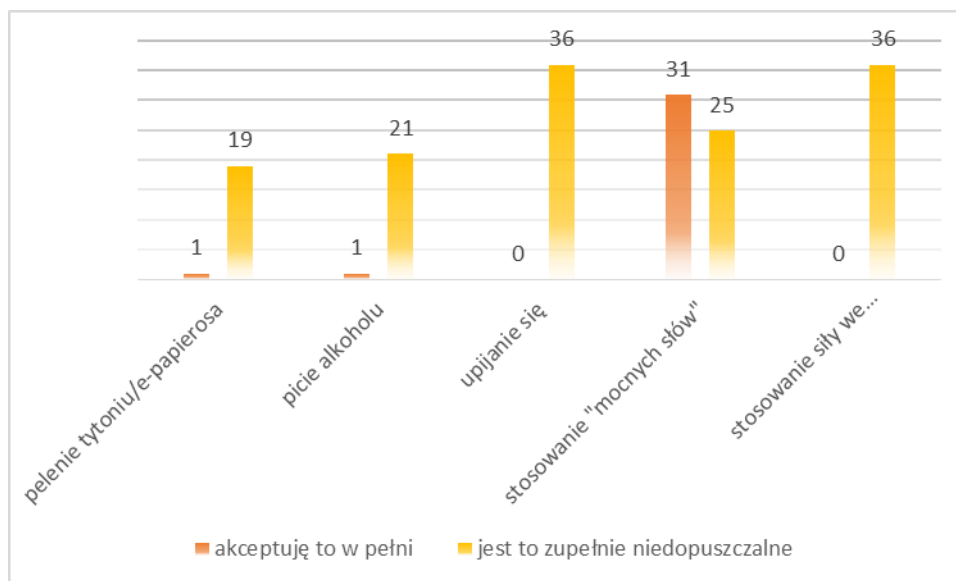
Picie alkoholu jest zupełnie niedopuszczalne dla 21 badanych, 30 badanych **uważa, że tak nie powinno być**, dla 11 badanych - **jest mi to obojętne**. Dwóch badanych **uważa, że to czasami dopuszczalne**, natomiast tylko 1 badany **akceptuje to w pełni**.

Upijanie się jest zupełnie niedopuszczalne dla 36 badanych, 22 badanych **uważa, że tak nie powinno być**, dla 3 badanych - **jest mi to obojętne**. Czterech badanych **uważa, że to czasami dopuszczalne**.

Stosowanie „mocnych słów” jest zupełnie niedopuszczalne dla 25 badanych, 19 badanych **uważa, że tak nie powinno być**, dla 13 badanych - **jest mi to obojętne**. Pięciu badanych **uważa, że to czasami dopuszczalne**, natomiast 31 badanych **akceptuje to w pełni**.

Stosowanie siły we wzajemnych relacjach jest zupełnie niedopuszczalne dla 36 badanych, 22 badanych **uważa, że tak nie powinno być**, a dla 4 - **jest mi to obojętne**. Trzech badanych **uważa, że to czasami dopuszczalne**.

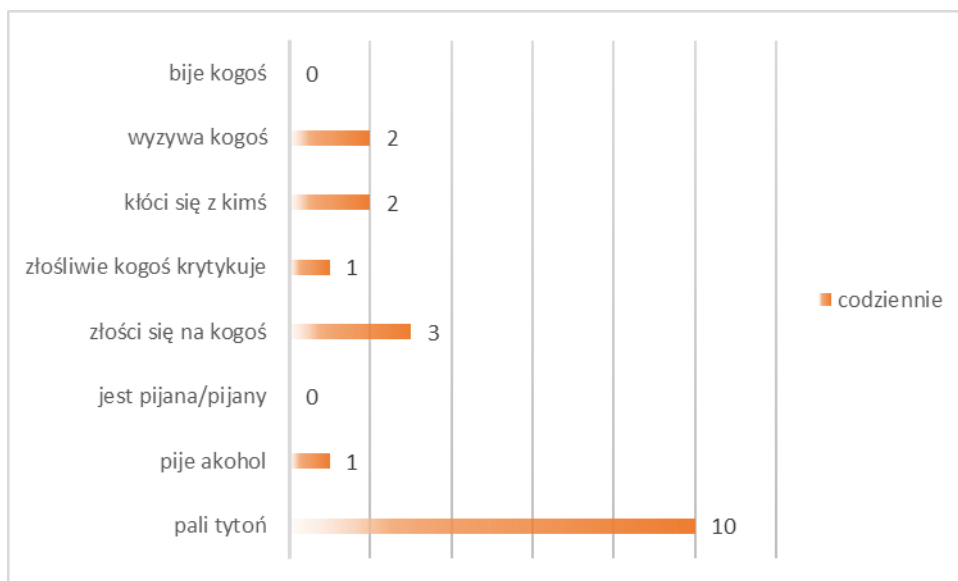

Analiza powyższego pytania wskazuje, iż wymienione zjawiska dla większości są nieakceptowalne.

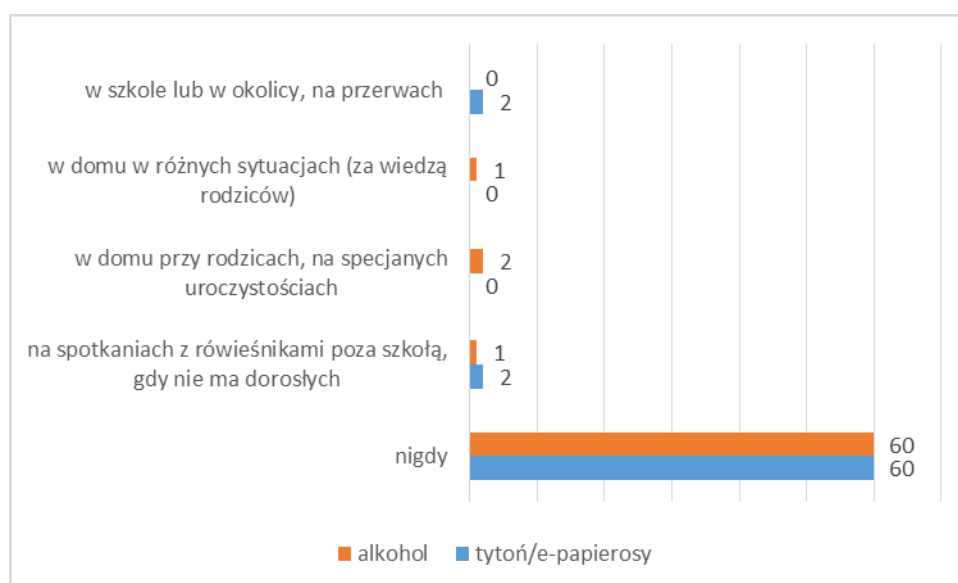
14. Jak często widzisz, że ktoś w Twojej rodzinie...

Analizując odpowiedzi przedstawione przez respondentów w kwestii wymienionych w pytaniu zjawisk zachodzących w rodzinach badanych do codziennego **palenia tytoniu** w rodzinie przyznaje się 10 badanych, natomiast okazywanie **złości na kogoś** wskazuje 3 badanych, po 2 badanych odpowiedziało, iż w rodzinach codziennie **klóci się z kimś** lub **wyzywa kogoś**. Po 1 odpowiedzi udzielono, iż w rodzinie dochodzi do codziennego zjawiska **picia alkoholu i złośliwej krytyki kogoś**.

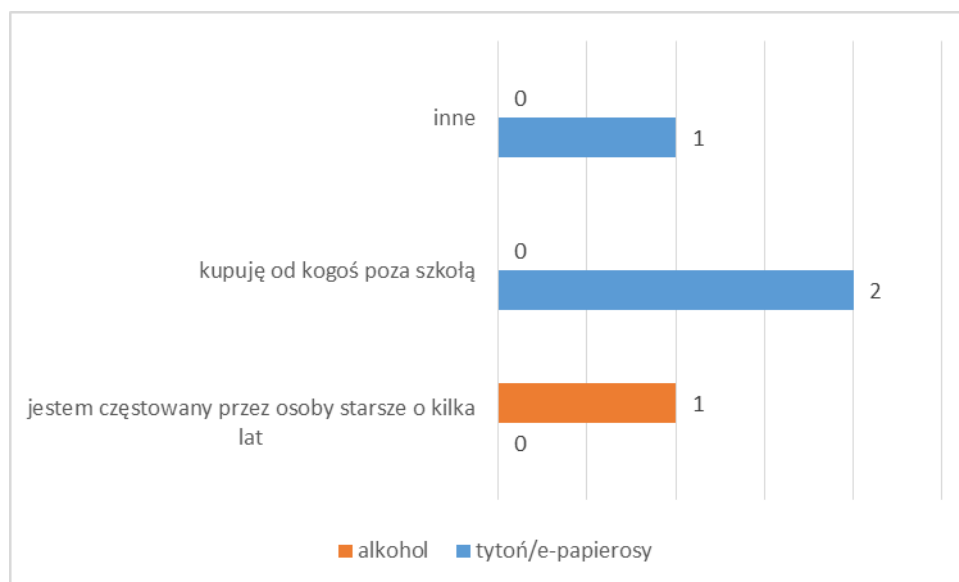
15. Jeżeli to robisz, to w jakich sytuacjach najczęściej palisz tytoń lub pijesz alkohol

Powyższe pytanie miało wskazać w grupie fokusowej ilość osób, które palą tytoń lub piją alkohol. Otrzymane dane wskazują iż, na 69 zebranych ankiet, po 60 badanych odpowiedziało, że nigdy tego nie robią. Pojedyncze odpowiedzi wskazują na okazjonalne korzystanie ze wskazanych używek.

16. Jeżeli palisz tytoń lub pijesz alkohol, to w jaki sposób najczęściej je zdobywasz

Kompletując pozyskane dane, autorzy ankiet w tym pytaniu chcieli uzyskać informację, skąd osoby korzystające ze wskazanych używek najczęściej je zdobywają. Analizę odpowiedzi wskazuje poniższy wykres.

17. Spróbuj teraz określić, ile miałeś lat, kiedy po raz pierwszy (wpisz liczbę lat lub liczbę 0 (zero), jeżeli Ciebie to nie dotyczy):

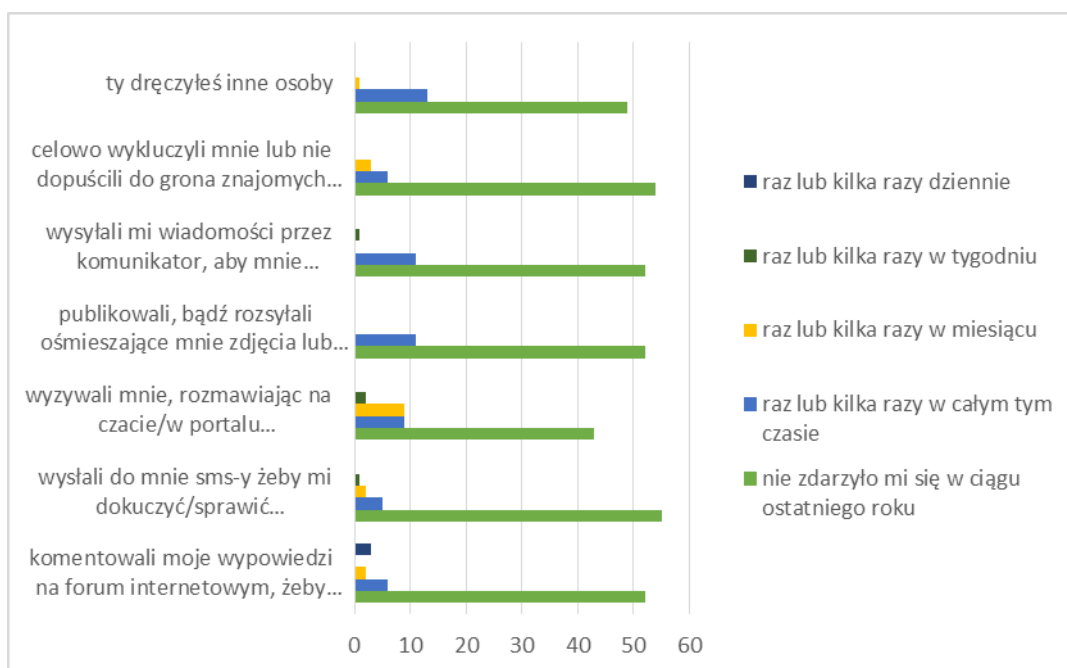
Osoby, które wskazały we wcześniejszych pytaniach że korzystają już z używek sugerowanych w pytaniu miały określić wiek, kiedy pierwszy raz po to sięgnęli. Przedział wieku pośród tych kilku osób kształtuje się na poziomie 9-14 lat.

18. Proszę pomyśl o obecnym roku i zaznacz, czy i jak często zdarzyło Ci się, że inni uczniowie/uczennice Ci to zrobili

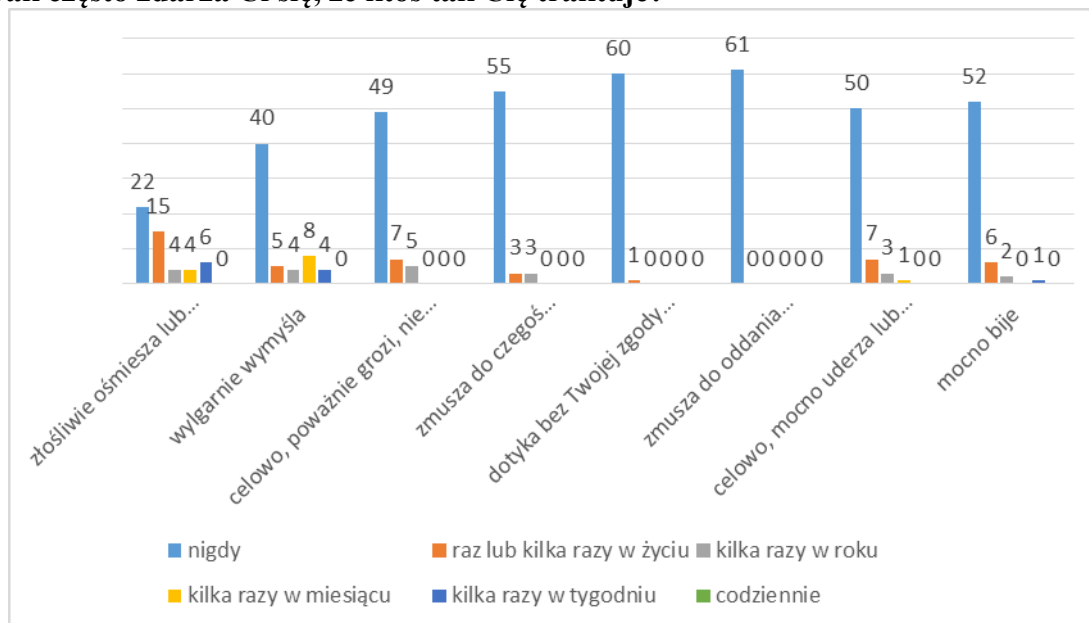
Kolejne pytanie informuje nas o tym, czy ankietowani w ciągu ostatniego roku mieli do czynienia z objawami agresji, przemocy wśród grypy rówieśniczej we wskazanych przypadkach w ciągu ostatniego roku. Mieli również sami wskazać, czy dopuści się do dręczenia innych osób. Wskazane zachowania w większości przypadków nie była odczuwalna przez ankietowanych, pojedyncze przypadki wskazują, że inni w stosunku do badanych:

- ✓ komentowali moje wypowiedzi na forum internetowym, żeby mnie ośmieszyć/sprawić przykrość/wystraszyć
- ✓ wysłali do mnie sms-y żeby mi dokuczyć/sprawić przykrość/wystraszyć
- ✓ wyzywali mnie, rozmawiając na czacie/w portalu społecznościowym
- ✓ publikowali, bądź rozsyłali ośmieszające mnie zdjęcia lub filmy
- ✓ wysyłali mi wiadomości przez komunikator, aby mnie wystraszyć, obrazić
- ✓ celowo wykluczyli mnie lub nie dopuścili do grona znajomych w Internecie, żeby mi dokuczyć
- ✓ ty dręczyłeś inne osoby

Na powyższe pytanie nie odpowiedziało 6 ankietowanych.

19. Jak często zdarza Ci się, że ktoś tak Cię traktuje?

Powyższy wykres obrazuje nam negatywne zachowania jakich doświadczają nasi ankietowani. **Złośliwego ośmieszania lub oczerniania przed innymi** doświadcza 15 osób wskazując odpowiedź – **raz lub kilka razy w życiu** miało z tym zjawiskiem do czynienia, po 4 osoby odpowiedziały, że doświadcza tego **kilka razy w roku i kilka razy w miesiącu**. **Kilka razy w tygodniu** doświadcza tego – 6 osób objętych badaniem.

Kolejnego negatywnego traktowania doświadczyło **raz lub kilka razy w życiu** – 5 osób, jakim jest **wulgarnie wymyślanie**. Po cztery osoby odpowiedziały, że mają z tym zjawiskiem do czynienia **kilka razy w roku i kilka razy w tygodniu**. Osiem osób odpowiedziało, że traktowany jest tak **kilka razy w miesiącu**.

Celowo, poważnie grozi, nie dla żartu – takie zjawisko odczuło 5 badanych **kilka razy w roku i raz lub kilka razy w życiu** – 7 badanych.

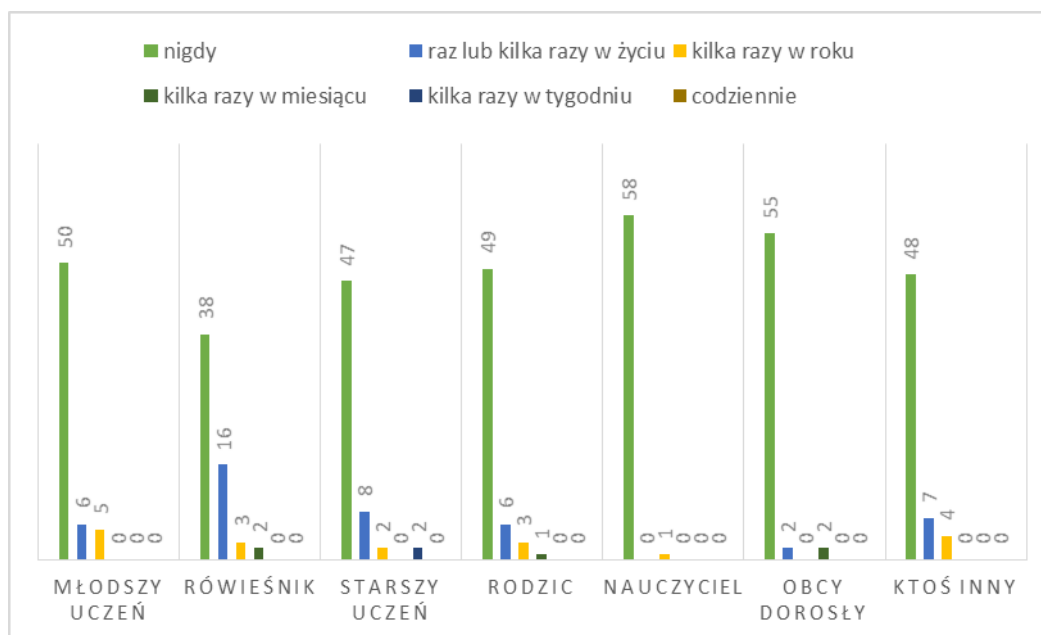
Następnie **zmusza do czegoś poniżającego** inna osoba **kilka razy w roku** – 3 ankietowanych i **raz lub kilka razy w życiu** – również 3 ankietowanych.

Jedna z osób objętych badaniem odpowiedziała, że **raz lub kilka razy w życiu** doświadczyła negatywnego zachowania jakim był – **dotyk bez jej zgody intymnych części ciała**.

Celowych, mocnych uderzeń lub szarpania, nie dla żartu doświadczyło 7 ankietowanych - **raz lub kilka razy w życiu**, 3 ankietowanych doświadcza **kilka razy w roku**, a jeden ankietowany **kilka razy w miesiącu**. **Mocnego bicia** doświadcza 2 ankietowanych **kilka razy w roku**, jeden ankietowany **kilka razy w tygodniu**, natomiast 6 ankietowanych doświadczyło tego **raz lub kilka razy w życiu**.

Na to pytanie nie odpowiedziało 8 ankietowanych.

20. Kto stosuje wobec Ciebie agresję lub przemoc (fizyczną lub słowną)?

Nawiązując do powyższego pytania, autorzy ankiety chcieli otrzymać informację, jeśli już ankietowani doświadczają negatywnych zjawisk, to kto stosuje takie nawyki. Najczęściej jest to rówieśnik, następnie starszy uczeń, młodszy uczeń, rodzic i nauczyciel. Wymienieni są również obcy dorosły i ktoś inny – bez wskazania. Oceniając pojedyncze odpowiedzi, pozytywne jest to, iż nie są to na szczęście częste przypadki stosowania agresji lub przemocy w badanej grupie fokusowej. Na powyższe pytanie nie odpowiedziało 8 ankietowanych.

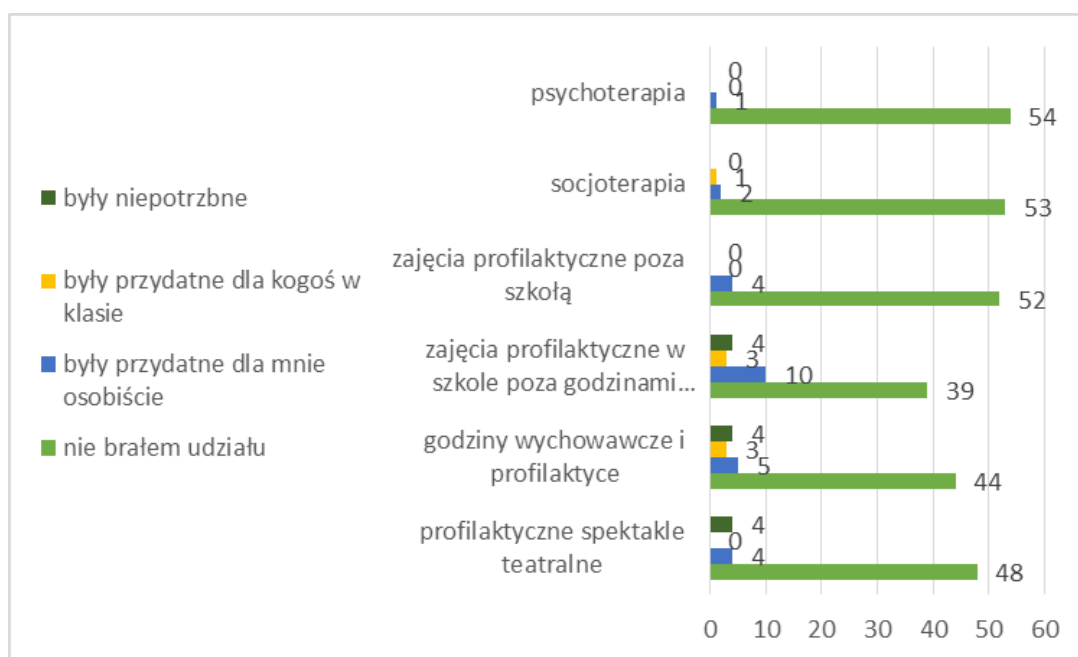
21. Poniżej znajduje się zestaw opinii na temat picia alkoholu Oceń przy każdej, które z nich są Twoim zdaniem prawdziwe, a które fałszywe:

	PRAWDA	NIE WIEM	FALSZ
Ludzie z mocną głową mogą wypić więcej bez szkody dla zdrowia	6	24	26
Piwo to nie jest alkohol	6	9	42
Prawdziwy mężczyzna od czasu do czasu musi się upić	12	16	28
Kierowca przed jazdą może wypić trochę alkoholu	0	6	50
Alkohol jest dobrym lekarstwem na niektóre dolegliwości	9	16	31
Osoby uzależnione piją, dlatego, że mają słaby charakter	2	33	21
Pijąc tylko piwo nie można się uzależnić	8	14	34

Alkohol jest bardziej szkodliwy dla nastolatka, niż dla czterdziestolatka	24	26	6
Alkoholizm jest chorobą	34	15	7
Można powiedzieć, kto spośród pijących uzależni się	14	37	5
Alkoholizm jest problemem rodziny, a nie jednostki	10	31	15
Dziewczynom imponują chłopcy, którzy piją	5	22	29
Każdy, kto się upija, jest uzależniony	5	32	19
Alkohol ułatwia nawiązywanie kontaktów z ludźmi	8	26	22
Wypicie alkoholu pomaga przewyciężyć zdenerwowanie	9	30	17

Z otrzymanych odpowiedzi wynika, iż powyższe pytanie dla ankietowanych było trudne, nie do końca, ankietowani potrafili sobie z tym poradzić. Prawdopodobnie temat był za trudny lub ankietowani nie są zaznajomieni z powyższym problemem.

22. Przy każdym zajęciach dotyczących uzależnień lub przemocy, w których brałeś/brałaś udział w ciągu ostatniego roku szkolnego zaznacz, na ile były przydatne

Z analizy otrzymanych odpowiedzi wynika, iż ankietowani **nie brali udziału** w zajęciach dotyczących uzależnień i przemocy. Z zajęć, w których grupa badanych miała możliwość uczestniczyć wnioskuje się, iż dla niektórych **były przydatne dla nich osobiście** oraz wskazują, że **były przydatne dla kogoś w klasie**. Z analizy wynika, iż 12 ankietowanych stwierdziło, że powyższe zajęcia były niepotrzebne. Poniżej prezentujemy szczegółowe

odpowiedzi analizowanego pytania z uwzględnieniem wskazanych zajęć. Na powyższe pytanie 12 ankietowanych nie udzieliło odpowiedzi.

23. Wskaż proszę jak sytuacja zagrożenia epidemiologicznej (COVID-19), która nadal trwa utrudniła Twoje relacje społeczne (szkoła, rodzina, koleżanki, koledzy, zainteresowania, hobby)

Na powyższe pytanie, aż 49 respondentów nie udzieliło odpowiedzi. Spośród badanej grupy dla 1 respondenta pytanie przysporzyło trudność cyt.: „*Wskaż czy napisz? W V klasie ?*”. Według 8 respondentów panująca sytuacja nie utrudniła relacji w szkole, zdaniem 4 respondentów problemem w szkole jest utrzymanie dystansu, a według 2 respondentów brak kontaktu z kolegami. W relacjach rodzinnych zdaniem 7 badanych nie ma trudności, dla 4 badanych brakowało spotkań, a według 3 badanych - rzadsze spotykanie się. Jeżeli chodzi o relacje koleżanki, koledzy to dla 6 badanych utrudnieniem jest rzadsze spotykanie się. Zdaniem 5 badanych trudności nie występują, a pojedyncze osoby są zdania, że kontakt jest słaby lub urwał się całkowicie. Podobne spostrzeżenia zapisano w zainteresowaniach, gdzie według 7 badanych trudności nie wystąpiły, a zdaniem 1 z badanych, to było utrudnienie, ponieważ nie mógł rozwijać swoich zainteresowań. Natomiast jeśli chodzi o hobby to według 4 badanych sytuacja epidemiologiczna nie utrudniła ich realizacji, pojedyncze osoby odpowiedziały przecząco - nie oraz wskazały „brak”.

24. Czy satysfakcjonuje Ciebie system zdalnego nauczania?

Autorzy ankiety zadali uczniom pytanie dotyczące systemu zdalnego nauczania, czy ich to satysfakcjonuje. Spośród 69 badanych, aż 28 uczniów wskazało, że taki system nauki im odpowiada, natomiast 21 uczniów jest odmiennego zdania. Według 4 uczniów w systemie tym trudniej im się uczy, dla 3 uczniów problemem był zacinający internet. Natomiast 2 uczniów jest zdania, że jest brak kontaktu z rówieśnikami, 1 uważa, że z kolegami i koleżankami ma lepszy kontakt. Pojedyncze osoby są zdania, że system ten jest gorszy, że nie uczy jak zwykły system i nauczyciele nie potrafili w systemie zdalnym uczyć, zdobywali gorsze oceny przez co nie byli zadowoleni. Nie udzieliło odpowiedzi na zadane pytanie 20 uczniów.

25. Czy w dobie panującego zagrożenia epidemiologicznego (COVID-19) potrzebujesz wsparcia

Na powyższe pytanie aż 48 respondentów nie udzieliło odpowiedzi. Innego napisz jakiego potrzebujesz wsparcia – 8 respondentów wskazało, że nie potrzebują żadnego wsparcia, 2 wskazało innego nie wymieniając jakiego, a 1 respondent nie oczekuje nic. Natomiast po 4 respondentów wskazało wsparcie psychologiczne i pedagogiczne, a 2 potrzebuje wsparcia terapeutycznego.

Metryczka

Płeć: w powyższym badaniu brało udział 69 osób, jednakże 15 osób nie wskazało swojej płci. Z pozostałych odpowiedzi wynika, że w badaniu brało udział 30 kobiet i 24 mężczyźn.

Miejsce zamieszkania: ankietowani mieli również wskazać miejsce swojego zamieszkania, zatem z pozyskanych danych wynika, iż 10 osób zamieszkuje w mieście, a 44 osoby pochodzą z terenu wiejskiego. Utrzymuje się trend, że nie wszyscy odpowiadają na zadane pytania, w tym wypadku również 10 osób nie odpowiedziało na to pytanie.

Struktura Twojej rodziny: ankietowani wskazali, że 47 osób pochodzi z pełnej rodziny, 3 osoby z niepełnej, a 4 wskazały inną sytuację, określając ją jako następującą strukturę: „ojciec i macocha, matka rozwiodła się z ojcem, rodzice siostra, babcia i ja”. Na powyższe pytanie nie odpowiedziało 15 uczniów.

Czy masz rodzeństwo? Jak wynika z odpowiedzi - jeden z ankietowany jest jedynakiem, 31 ankietowanych posiada jedno rodzeństwo, 5 ankietowanych posiada 3 rodzeństwa, 12 ankietowanych – 2 rodzeństwa, po jednym z odpowiadających wskazali, że posiadają 5 rodzeństwa, czwórkę rodzeństwa i 9 rodzeństwa. Tym razem w pytaniu nie odpowiedziało 15 uczniów.

Jakie jest wykształcenie Twoich rodziców?

	podstawowe	zawodowe	średnie	wyższe	nie wiem
matka	5	12	10	12	15
ojciec	3	16	4	10	19

Na to pytanie nie odpowiedziało 15 uczniów. Analizując wskazane odpowiedzi – w szczególności odpowiedź „nie wiem”, autorzy ankiet wnioskują, że brak odpowiedzi może być spowodowana faktem niewiedzy uczniów na temat wykształcenia ich rodziców.

Sytuacja zawodowa Twoich rodziców (lub opiekunów):

	Matka (opiekunka)	Ojciec (opiekun)
Zatrudniony/a	28	35
Praca dorywcza	7	1
Działalność gospodarcza	3	4
Gospodarstwo rolne	3	3
Emigracja zarobkowa	1	4

Analizując otrzymane dane wnioskuje się również w tym wypadku, że brak odpowiedzi – w tym pytaniu od 22 osób, wynika po raz kolejny z niewiedzy uczniów. Pozostałe odpowiedzi przedstawiono w tabeli poniżej.

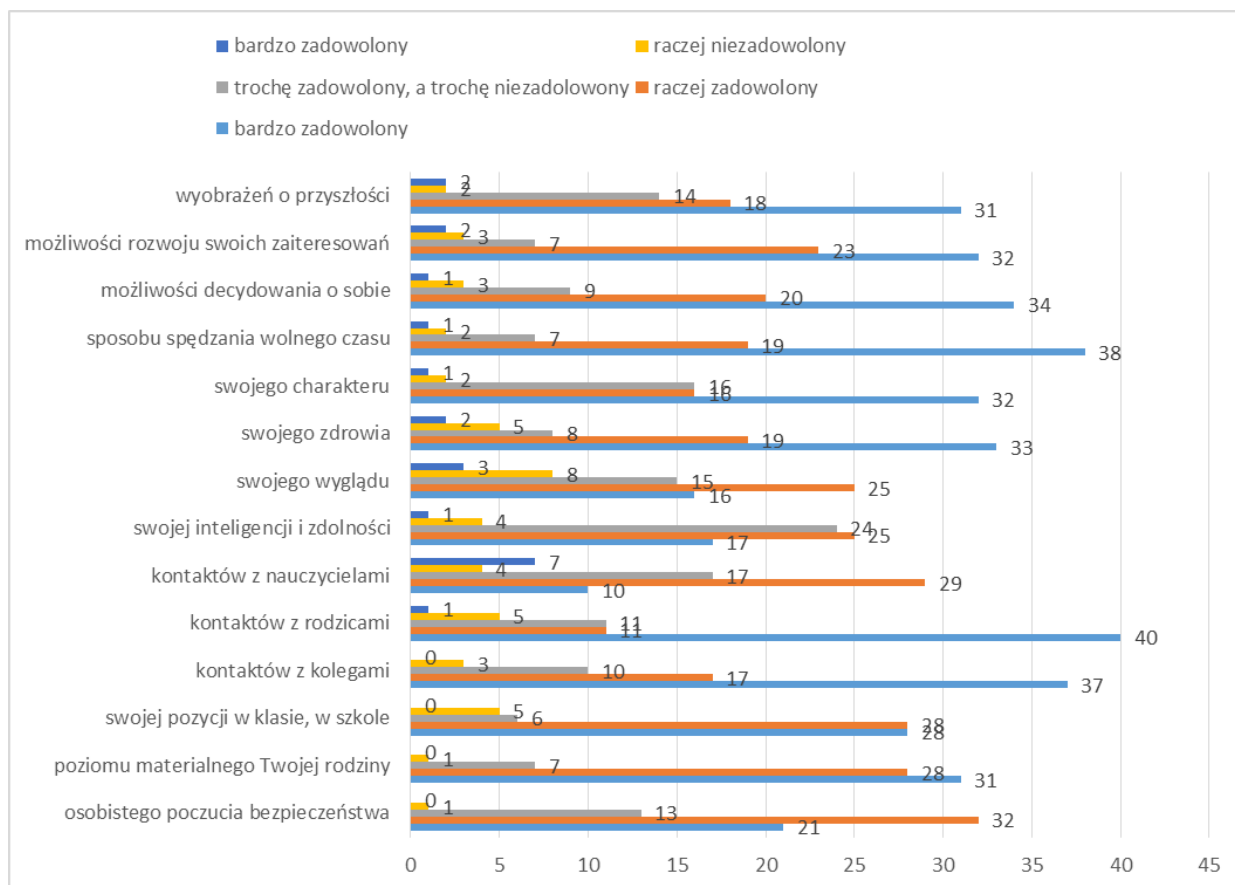
Analiza ankiet – szkoły ponadpodstawowe

1. Zaznacz na ile jesteś zadowolony z...

W omawianym pytaniu poproszono respondentów o wskazanie poziomu swojego zadowolenia jako **bardzo zadowolony, raczej zadowolony, trochę zadowolony, a trochę niezadowolony, raczej niezadowolony i bardzo zadowolony**. Spośród 67 respondentów wskazało, że z kontaktu z rodzicami **bardzo zadowolonych** jest 40 ankietowanych, 38 ankietowanych ze sposobu spędzania wolnego czasu, 37 ankietowanych z kontaktów z kolegami, 34 ankietowanych z możliwości decydowania o sobie, 33 ankietowanych ze swojego zdrowia, po 32 ankietowanych ze swojego charakteru i z możliwości rozwoju swoich zainteresowań, po 31 ankietowanych z wyobrażeń o przyszłości i z poziomu materialnego swojej rodziny, 28 ankietowanych ze swojej pozycji w klasie w szkole, 21 ankietowanych osobistego poczucia bezpieczeństwa, 17 ankietowanych ze swojej inteligencji i zdolności, a 16 ankietowanych ze swojego wyglądu i 10 ankietowanych z kontaktów z nauczycielami. **Raczej zadowolonych** z osobistego poczucia bezpieczeństwa jest 32 ankietowanych, 29 ankietowanych z kontaktów z nauczycielami, po 28 ankietowanych z poziomu materialnego swojej rodziny i ze swojej pozycji w klasie w szkole, po 25 ankietowanych ze swojej inteligencji i zdolności, ze swojego wyglądu, 23 ankietowanych z możliwości rozwoju swoich zainteresowań, 20 ankietowanych z możliwości decydowania o sobie, po 19 ankietowanych ze swojego zdrowia i ze sposobu spędzania wolnego czasu, 18

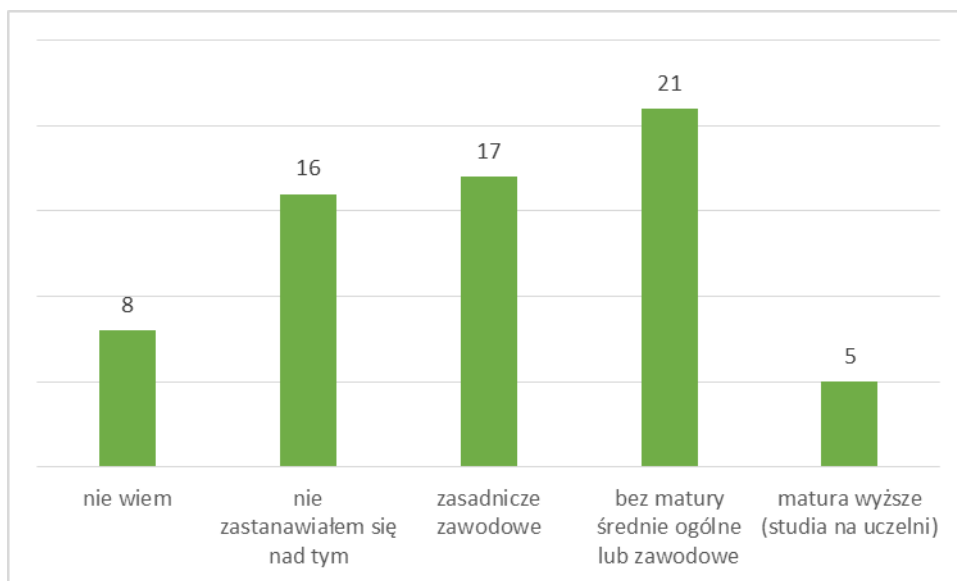
ankietowanych z wyobrażeń o przyszłości, 17 ankietowanych z kontaktu z kolegami, 16 ankietowanych

ze swojego charakteru, a 11 ankietowanych z kontaktów z rodzicami. **Trochę zadowolonych, a trochę niezadowolonych** ze swojej inteligencji i zdolności jest 4 ankietowanych, 17 ankietowanych z kontaktów z nauczycielami, 16 ankietowanych ze swojego charakteru, 15 ankietowanych ze swojego wyglądu, 14 ankietowanych z wyobrażeń o przyszłości, 13 ankietowanych z osobistego poczucia bezpieczeństwa, 11 ankietowanych z kontaktów z rodzicami, 10 ankietowanych z kontaktów z kolegami, 9 ankietowanych z możliwości decydowania o sobie, 8 ankietowanych ze swojego zdrowia, po 7 ankietowanych z poziomu materialnego swojej rodziny i ze sposobu spędzania wolnego czasu oraz możliwości rozwoju swoich zainteresowań, natomiast 6 ankietowanych ze swojej pozycji w klasie w szkole. **Raczej niezadowolonych** jest 8 ankietowanych ze swojego wyglądu, po 5 ankietowanych ze swojej pozycji w klasie w szkole, kontaktów z rodzicami i ze swojego zdrowia. Po 4 ankietowanych z kontaktów z nauczycielami, ze swojej inteligencji i zdolności, po 3 ankietowanych z kontaktów z kolegami, z możliwości decydowania o sobie i możliwości rozwoju swoich zainteresowań, po 2 ankietowanych ze swojego charakteru i ze sposobu spędzania wolnego czasu oraz wyobrażeń o przyszłości, po 1 ankietowanym z osobistego poczucia bezpieczeństwa i poziomu materialnego swojej rodziny. Reasumując powyższe pytanie, istotne jest, iż tylko 22 osoby na 67 objętych badaniem jest **bardzo niezadowolonych**, z czego 7 ankietowanych z kontaktów z nauczycielami, 3 ankietowanych swojego wyglądu, po 2 ankietowanych ze swojego zdrowia, z możliwości rozwoju swoich zainteresowań i wyobrażeń o przyszłości. Po jednym ankietowanym z kontaktów z rodzicami, ze swojej inteligencji i zdolności, ze swojego charakteru, ze sposobu spędzania wolnego czasu oraz możliwości decydowania o sobie.

2. Jakie co najmniej wykształcenie zamierzasz zdobyć: Proszę wybrać jedną odpowiedź z poniższych:

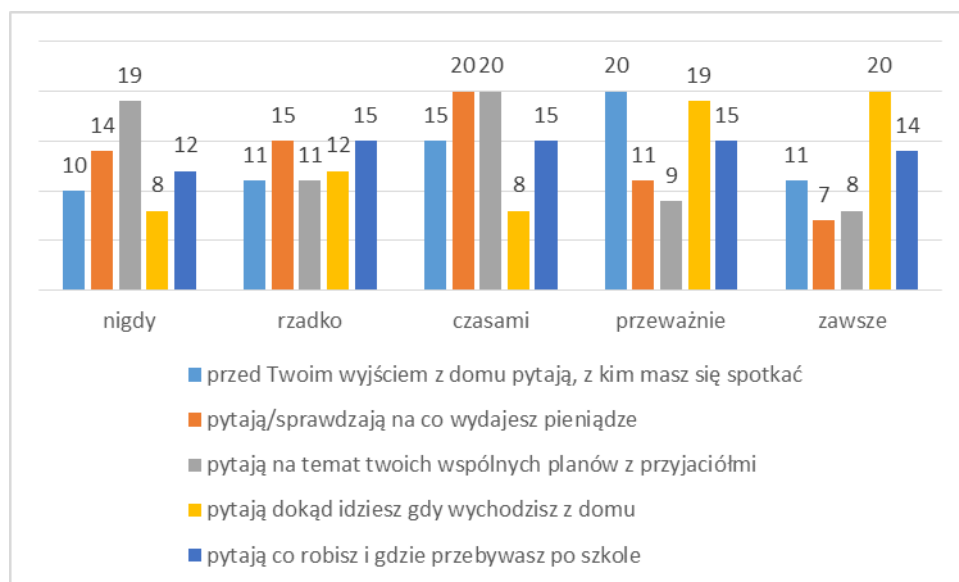
Pytając uczniów o poziom wykształcenia, jaki zamierzają zdobyć, 21 badanych wskazało bez matury średnie ogólne lub zawodowe, dla 17 badanych wystarczy zdobycie wykształcenia zasadniczego zawodowego, 16 badanych nie zastanawiało się nad tym, 8 badanych nie wie w dniu badania, jakie wykształcenie zamierza zdobyć, natomiast 5 badanych zamierza uzyskać matura - wyższe (studia na uczelni).

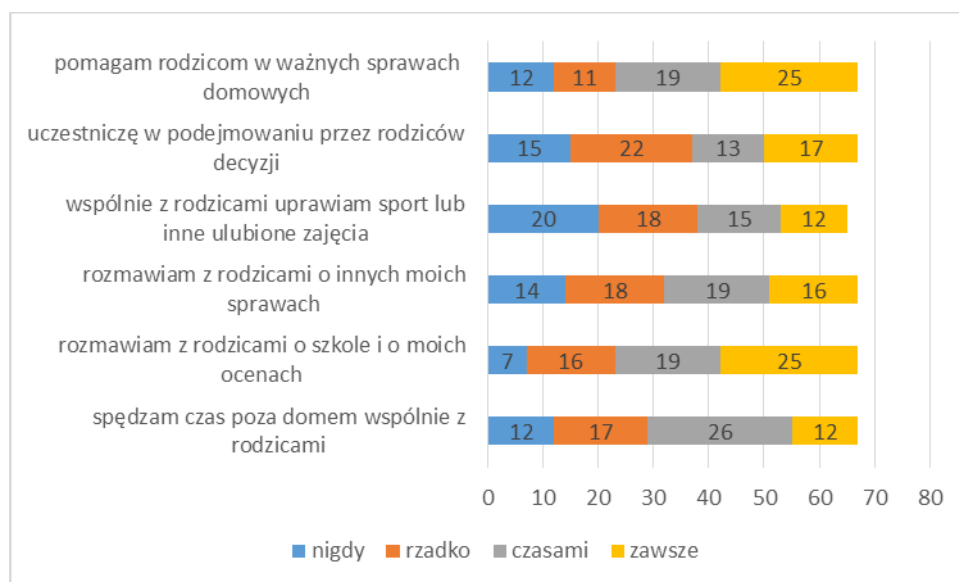
3. Zaznacz jak często Twój rodzice lub opiekunowie.

W kolejnym pytaniu badani mieli wskazać jak często rodzice lub opiekunowie pytają ich określając jako **nigdy**, **rzadko**, **czasami**, **przeważnie**, **zawsze**. Poniższy wykres wskazuje, że spośród 67 badanych rodzice lub opiekunowie **nigdy**, aż 19 badanych nie pytają na temat wspólnych planów z przyjaciółmi, 14 badanych twierdzi, że nie pytają, nie sprawdzają na co wydają pieniądze, 12 badanych wskazuje, że nie pytają co robią i gdzie przebywają po szkole, 10 badanych wskazało, że przed wyjściem z domu nie pytają z kim mają się spotkać, a 8 badanych nie pytają dokąd idą, gdy wychodzą z domu. Rodzice lub opiekunowie 67 badanych **rzadko**, aż po 15 badanych wskazało, że rzadko pytają na co wydają pieniądze i co robią, gdzie przebywają po szkole, 12 badanych odpowiada, iż rzadko pytają dokąd idziesz, gdy wychodzisz z domu, a po 11 badanych uważa, że rodzice/opiekunowie rzadko przed wyjściem z domu pytają, z kim masz się spotkać i na temat Twoich wspólnych planów z przyjaciółmi. **Czasami** 67 badanych rodzice lub opiekunowie, aż po 20 ankietowanych pytają na temat wspólnych planów z przyjaciółmi i pytają/sprawdzają na co wydajesz pieniądze, po 15 ankietowanych odpowiada, że przed wyjściem z domu pytają, z kim masz się spotkać i pytają co robisz i gdzie przebywasz po szkole. 8 ankietowanych odpowiada, że są pytani dokąd idą gdy wychodzą z domu. Kontynuując 67 badanych rodzice lub opiekunowie **przeważnie** 20 badanych wskazało, że pytają przed wyjściem z domu z kim się spotykają, 19 badanych pytanych jest dokąd idą, gdy wychodzą z domu, 15 badanych pytanych jest przez opiekunów przeważnie, co robią i gdzie przebywają po szkole,

11 badanych jest pytanych/sprawdzanych na co wydają pieniądze, a 9 badanych pytanych jest na temat wspólnych planów z przyjaciółmi. Natomiast spośród 67 badanych rodzice lub opiekunowie **zawsze**, aż 20 badanych pytanych jest dokąd idą gdy wychodzą z domu, 14 badanych pytanych jest, 11 badanych odpowiedziało, że przed wyjściem z domu pytani są, z kim mają się spotkać, 8 badanych pytanych jest o wspólne plany z przyjaciółmi, a 7 badanych uważa, że sprawdzani są na co wydają pieniądze.

4. W jakich sytuacjach i jak często masz kontakt z rodzicami?

Na pytanie w jakich sytuacjach i jak często badany ma kontakt z rodzicami udzielając odpowiedzi zawsze 25 respondentów **rozmawia z rodzicami o szkole i swoich ocenach**,

czasami 19 respondentów, rzadko 16 respondentów, a 7 respondentów nigdy. **Rozmawia z rodzicami o innych swoich sprawach** czasami 19 respondentów, 18 respondentów rzadko, zawsze 16 respondentów, a 14 respondentów nigdy. Następnie 25 respondentów - zawsze, a 19 respondentów - czasami, kolejnych 12 respondentów - nigdy i 11 respondentów rzadko - **pomaga rodzicom w ważnych sprawach domowych**. Ankietowani odpowiadając na uczestnictwo w podejmowaniu przez rodziców decyzji 22 respondentów wskazało, że rzadko uczestniczą, 17 respondentów uczestniczy zawsze, 15 respondentów – nigdy, a 13 respondentów – czasami. **Spędza czas poza domem wspólnie z rodzicami** czasami 26 respondentów, rzadko tak spędza czas – 17 respondentów, a po 12 respondentów – nigdy i zawsze. **Wspólnie z rodzicami uprawia sport lub inne ulubione zajęcia** – 20 respondentów - nigdy tego nie robi, 18 respondentów – rzadko, 15 respondentów - czasami, a 12 respondentów - zawsze.

5. Jak często zdarzało Ci się wagarować ?

Analizując odpowiedzi o częstotliwości wagarowania beneficjentów większości badanych nie zdarzyło się wagarować. Pojedyncze odpowiedzi wskazują, iż wagarowali raz lub kilka razy w życiu lub kilka razy w roku szkolnym i kilka razy w ostatnim miesiącu. Na powyższe pytania uczniowie szkoły ponadpodstawowej odpowiedzieli podobnie jak grupa fokusowa ze szkół podstawowych.

6. Gdy przeżywasz trudne chwile w życiu lub masz jakiś problem, to co robisz

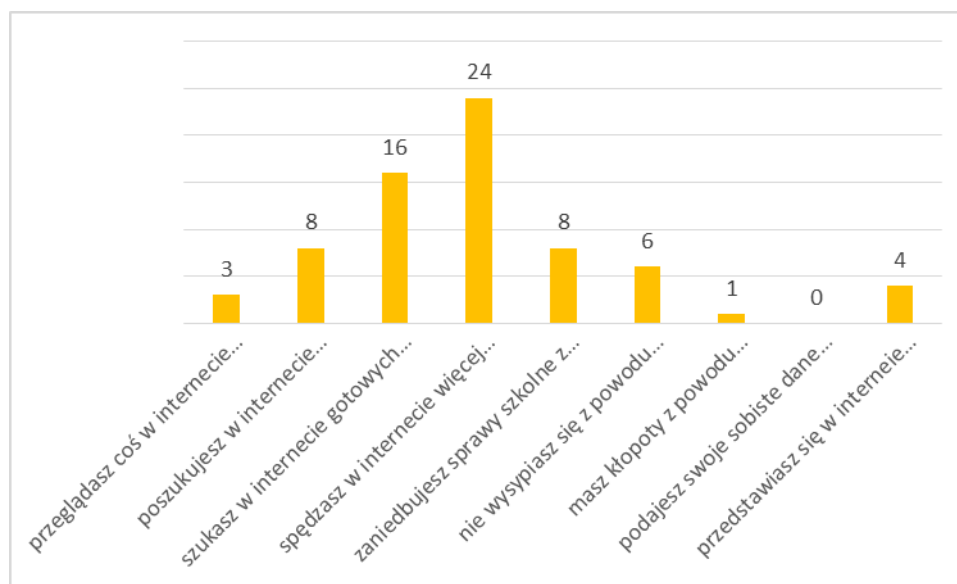
Autorzy ankiety analizując odpowiedzi określające trudne chwile i problemy w życiu ankietowanych dali możliwość określenia ich wskazując częstotliwość wskazania jako **często, czasami, nigdy**. Z uwagi na złożoność odpowiedzi wyniki przedstawia poniższa tabela. W tym pytaniu również zauważa się, iż grupa fokusowa nie ma za dużo do czynienia z używkami, pojedyncze osoby popalają papierosy, piją trochę alkoholu. Tylko dwie osoby wskazały, że sięgają po narkotyki. Otrzymane odpowiedzi, zakładając, że są szczerą, należy uważać, iż młodzież potrafi radzić sobie w sytuacjach kryzysowych, niestety nie rozmawiając z osobą dorosłą, bądź specjalistą, ale szukają wsparcia u koleżanki/kolegi. Przeważnie szukają zapomnienia między innymi w komputerze, słuchając muzyki, uprawiając sport. Zamykają się w sobie szukając samotności, czy przekładają myśli na inne tematy, leżąc – prawdopodobnie

rozmyślając nad problemem, czy szukają sobie innego zajęcia, aby oddalić od siebie złe myśli.

	często	czasami	nigdy
szukam samotności	21	24	22
idę porozmawiać do kolegi, koleżanki	27	30	10
zapalam papierosa	12	8	47
idę do kina lub do teatru	2	10	55
rozmawiam o swoich sprawach z rodzicami	4	27	36
piję trochę alkoholu	13	14	40
objadam się	9	35	23
placzę	5	27	32
niszczę jakieś rzeczy, sprzęty	5	25	37
zajmuję się sportem lub długo spaceruję	16	29	22
biorę leki uspokajające, pobudzające lub jakiś narkotyk	2	4	61
czytam książkę	5	14	48
	często	czasami	nigdy
słucham muzyki albo oglądam telewizję	48	13	6
stosuję głodówki, nie jem	1	19	47
szukam pomocy nauczyciela, pedagoga, psychologa	1	1	65
złoszczę się i kłócę z najbliższymi	10	32	25
staram się szybko zapomnieć o trudnościach	18	35	14
obrażam się na cały świat	8	18	41
modlę się	0	16	51
zajmuję się komputerem	40	15	12
leżę do góry brzuchem	23	24	20
myślę ciągle o problemie i nie odpoczywam	11	24	32
maluję, gram na instrumencie muzycznym	5	9	53
robię coś innego	31	28	8

7. Jak często w tym roku szkolnym lub w całym życiu zdarza Ci się, że:

Spośród 67 ankietowanych tylko **codziennie** spędza w Internecie więcej czasu niż planował 24 ankietowanych, 16 ankietowanych szuka w Internecie gotowych prac domowych, po 8 ankietowanych poszukuje w Internecie informacji lub materiałów do szkoły oraz zaniedbuje sprawy szkolne z powodu Internetu, 6 ankietowanych nie wysypia się z powodu zajmowania się Internetem, następnie 4 ankietowanych przedstawia się w Internecie jako inna osoba niż w rzeczywistości, 3 ankietowanych przegląda coś w Internecie razem z rodzicami. Natomiast 1 z ankietowanych przyznaje, że ma kłopoty z powodu nadmiernego zajmowania się Internetem.

8. Ile czasu przeciętnie w TYGODNIU poza zajęciami w szkole poświęcasz na:

	Nie zajmuję się tym	Mniej niż 1 godzinę	1-3 godziny	4-7 godzin	8 lub więcej godzin
Odrabianie lekcji i przygotowywanie się do lekcji	7	39	19	2	0
Pozaszkolną naukę języków obcych	46	16	4	1	0
Uprawianie sportu w klubie/sekcji	45	6	10	4	2
Własną aktywność sportową	16	16	25	4	6
Zorganizowane zajęcia artystyczne	56	8	0	2	1
Własną aktywność artystyczną	38	13	10	3	3
Zbiórki harcerskie	60	3	2	1	1
Spotkania grup kościelnych	53	10	4	0	0
Korzystanie z kultury poza domem	52	7	7	0	1

Czytanie książek, artykułów w prasie lub online	4	18	5	4	0
Zorganizowane zajęcia informatyczne	58	5	2	2	0
Własną aktywność informatyczną	43	10	9	4	1
Granie w gry, rozrywkowe korzystanie z internetu	11	8	21	10	17
Oglądanie filmów z internetu	5	8	31	9	14
Spotkania z przyjaciółmi, koleżankami, kolegami	8	16	14	19	10
Chodzenie po sklepach, centrach handlowych	17	25	17	6	2
Inne zorganizowane zajęcia tematyczne	56	9	1	0	1
Inne własne regularne zajęcia	30	16	12	4	5

Nawiązując do wcześniejszego pytania autorzy ankiet skierowali kolejne pytanie z bogatym wachlarzem odpowiedzi na temat spędzania wolnego czasu poza zajęciami w szkole. Analizę odpowiedzi przedstawia powyższa tabela. Czasookres był określony na tygodniowy, powyższa analiza nie wskazuje na niepokojące zjawiska.

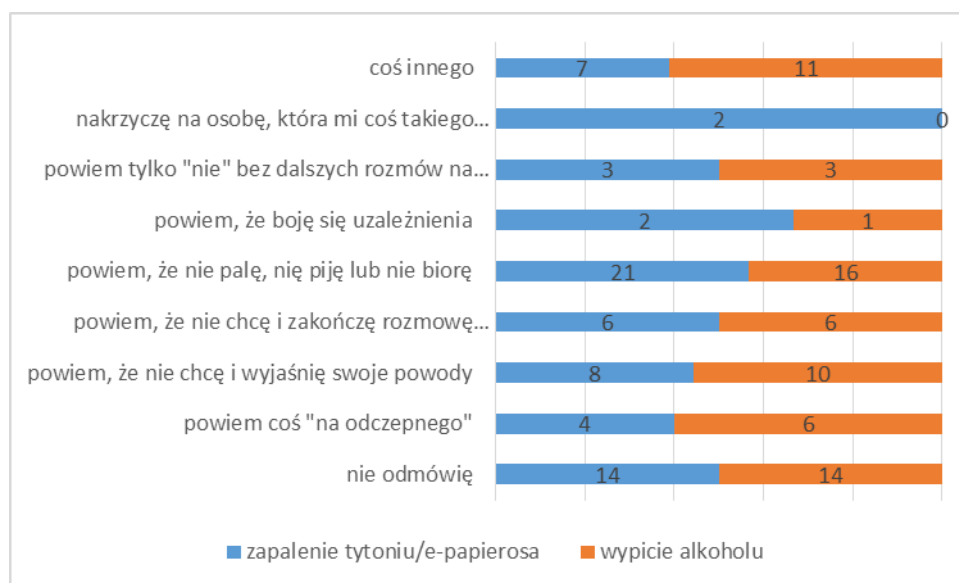
9. Gdy ktoś z Twoich kolegów lub koleżanek zaproponuje Ci następujące rzeczy, to co powiesz, co zrobisz?

Młodzież na propozycję zapalenia tytoniu/e-papierosa odpowiada, że **na pewno odmówię** – 32 ankietowanych, **raczej odmówi** - 10 ankietowanych oraz **tylko** samo ankietowanych na pewno przyjmie propozycję, następnie 8 ankietowanych - **nie wie co robi**, a **raczej przyjmie** propozycję 7 ankietowanych. Na propozycję wypicia alkoholu 20 ankietowanych na pewno odmówi, 15 ankietowanych - **raczej odmówi**, 12 ankietowanych – **nie wie, co robi**, 11 ankietowanych – **raczej przyjmie** propozycję. Na 67 ankietowanych w badanej grupie – tylko 9 ankietowanych - na pewno przyjmie propozycję.

10. Jeżeli odmówisz, to jak, co powiesz, co zrobisz?

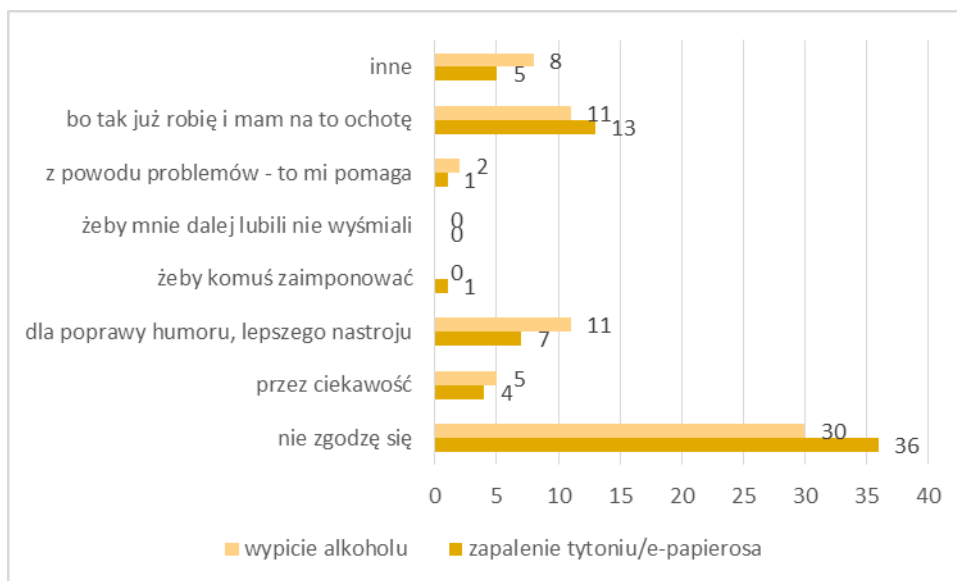
Analizując wcześniejsze pytanie autorzy ankiet chcieli otrzymać w tym pytaniu odpowiedź powody odmowy zapalenia tytoniu lub wypicia alkoholu. Głównym powodem odmowy jest **powiem, że nie palę, nie piję lub nie biorę** w przypadku **zapalenia tytoniu/e-papierosa** 21 ankietowanych, a **16 wypicia alkoholu. Powiem tylko „nie” bez dalszych rozmów na ten temat** w przypadku **zapalenia tytoniu/e-papierosa** i **wypicia alkoholu** po 3 ankietowanych. Ankietowany odpowie **coś innego** w przypadku **zapalenia tytoniu/e-papierosa** 7 ankietowanych, a **11 wypicia alkoholu**. Po 11 ankietowanych odpowiedziało, iż

nie odmówię w kwestii zarówno **zapalenia tytoniu/e-papierosa** i **wypicia alkoholu**. Po 6 ankietowanych **powiem, że nie chcę i zakończy rozmowę bez wyjaśnienia powodów**, **powiem, że nie chcę i wyjaśnię swoje powody** – 8 ankietowanych przypadku **zapalenia tytoniu/e-papierosa** i 10 ankietowanych w przypadku **wypicia alkoholu**. **Powie coś „na odczepnego”** - 4 ankietowanych przypadku **zapalenia tytoniu/e-papierosa** i 6 ankietowanych w przypadku **wypicia alkoholu**.

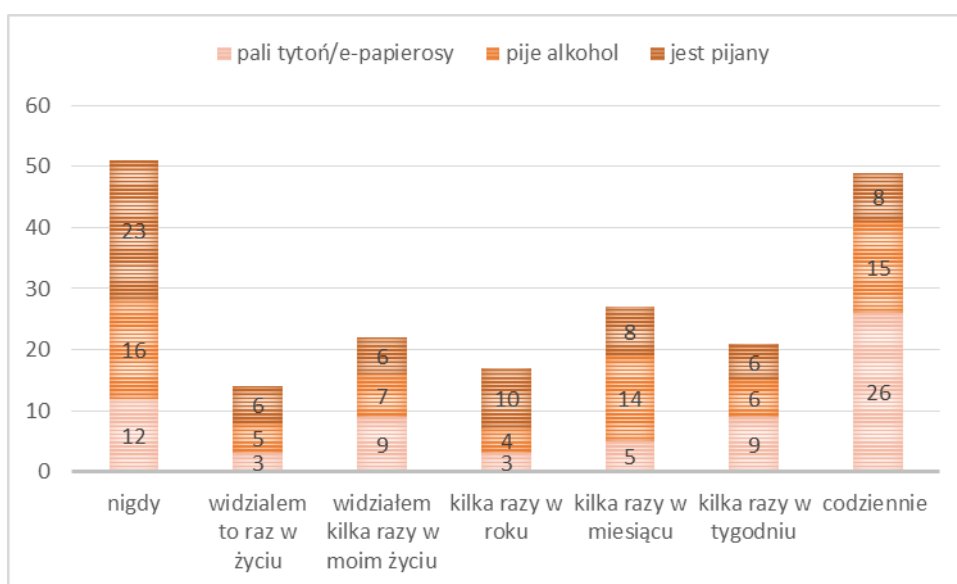

11. Jeżeli się zgodzisz, to dlaczego?

Analogicznie do wcześniejszych pytań autorzy ankiety chcieli otrzymać odpowiedź, jeśli się zgodzisz, na skorzystanie z wskazanych używek, to wskaż dlaczego wybierając spośród wskazanych odpowiedzi. Ankietowani w większości odpowiedzieli **nie zgodzę się**. W przypadku **zapalenia tytoniu/e-papierosa** - 36 ankietowanych, a 30 ankietowanych w przypadku **wypicia alkoholu**. **Przez ciekawość** robi to w przypadku **zapalenia tytoniu/e-papierosa** 4 ankietowanych, a 5 ankietowanych w przypadku **wypicia alkoholu**. **Dla poprawy humoru, lepszego nastroju** w przypadku **wypicia alkoholu** potwierdza 7 ankietowanych, a 11 ankietowanych w przypadku **wypicia alkoholu**. **Bo tak już robię i mam na to ochotę** w przypadku **zapalenia tytoniu/e-papierosa** wskazuje 13 ankietowanych, a 11 ankietowanych w przypadku **wypicia alkoholu**. Poniższy wykres potwierdza wcześniejsze odpowiedzi, iż ankietowani nie są zainteresowani do spożywania wskazanych używek.

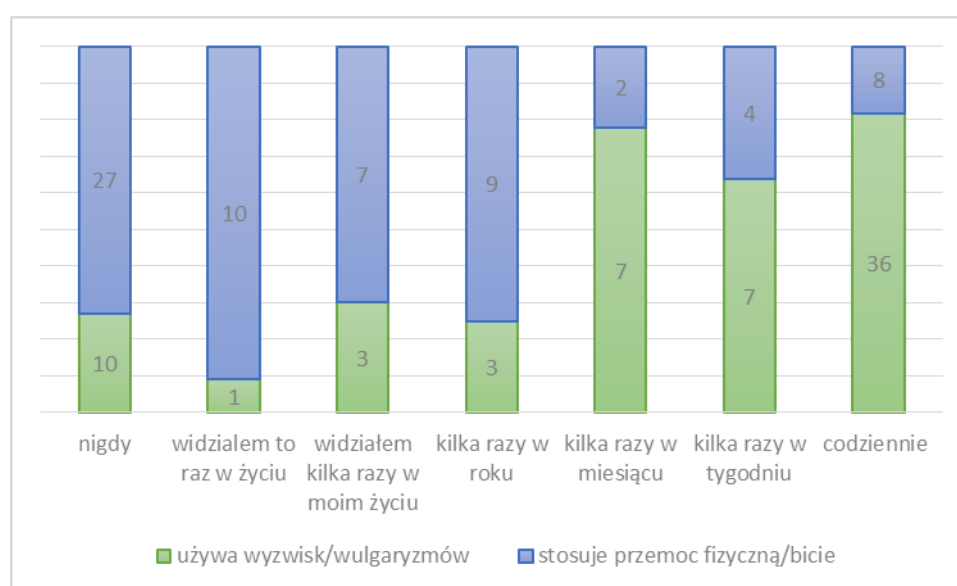

12. Jak często widzisz, że ktoś z Twoich kolegów, koleżanek lub znanych Ci rówieśników

Pokłosiem wcześniejszych pytań, kolejne ma na celu przedstawienie skali uczniów szkół podstawowych palących tytoń lub pijących alkohol na tle badanej grupy rówieśniczej. Udzielone odpowiedzi wskazują, iż powyższe zjawiska są bardziej praktykowane w porównaniu z grupą szkół podstawowych. Wskazując odpowiedź **nigdy** nie widziano osób w przypadku **palenia tytoniu/e-papierosa** odpowiedziało 12 ankietowanych, a 16 ankietowanych w przypadku **picia alkoholu**. Natomiast **codziennie** ktoś z koleżanek i kolegów i znanych rówieśników widzi aż 26 ankietowanych w przypadku **palenia tytoniu/e-papierosa**, a 15 ankietowanych w przypadku **picia alkoholu**. **Kilka razy**

w **miesiącu** ankietowani zauważają swoich rówieśników w przypadku **palenia tytoniu/e-papierosa** - 5 ankietowanych, a 14 ankietowanych w przypadku **picia alkoholu**. Rzadziej, bo **kilka razy w roku** w przypadku **palenia tytoniu/e-papierosa** – 3 ankietowanych i w przypadku **picia alkoholu** wskazuje 4 ankietowanych. Ankietowani mieli również wskazać, czy widują swoich rówieśników pijanych. 23 ankietowanych wskazało, że **nigdy** ich widują, po 6 ankietowanych wskazało, że **widziało ich raz w życiu** i **kilka razy w życiu**, 10 ankietowanych widzi to zjawisko **kilka razy w roku**, po 8 ankietowanych zauważa ten stan u rówieśników **kilka razy w miesiącu** i **codziennie**, a 6 ankietowanych **kilka razy w tygodniu**.

Analizując drugą część udzielonych odpowiedzi, iż **kilka razy w tygodniu** ankietowani widzą w swoim środowisku rówieśniczym, że ktoś z ich znajomych **używa wyzwisk/wulgaryzmów** wskazuje 7 ankietowanych, a 4 ankietowanych zauważa, iż znajomi z jego otoczenia **stosuje przemoc fizyczną/bicie**. Natomiast **codziennie** – aż 36 ankietowanych, potwierdza **używanie wyzwisk/wulgaryzmów** przez swoją grupę rówieśniczą. **Nigdy** nie słyszało wśród odpowiadających, aby jego znajomi z najbliższego otoczenia **używali wyzwisk/wulgaryzmów** – wskazuje 10 ankietowanych, a 27 ankietowanych - nie widziało **stosujących przemoc fizyczną/bicie**.

13. Jak Ty odnosisz się do następujących zachowań Twoich rówieśników

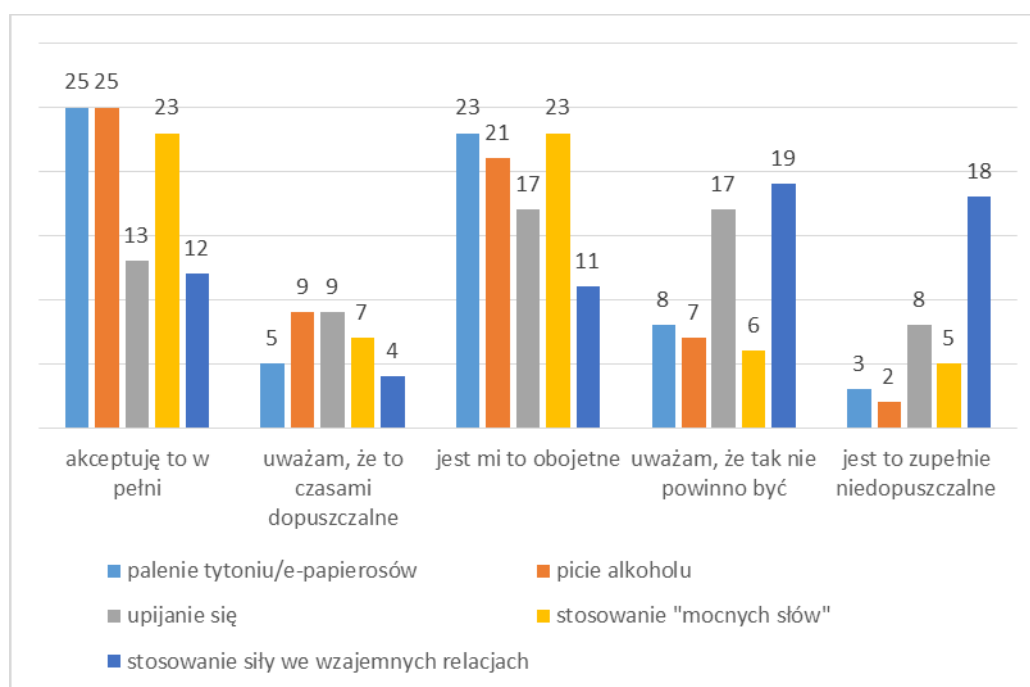
Odpowiadając na powyższe pytanie dla ankieterowanych **palenie tytoniu/ e-papierosów jest zupełnie niedopuszczalne** – wskazuje 3 badanych, 8 badanych **uważa, że tak nie powinno być**, dla 23 badanych **jest mi to obojętne**. Pięciu badanych **uważa, że to czasami dopuszczalne**, natomiast aż 25 badanych **akceptuje to w pełni**.

Picie alkoholu jest zupełnie niedopuszczalne dla 2 badanych, 7 badanych **uważa, że tak nie powinno być**, dla 21 badanych - **jest mi to obojętne**. Dziewięciu badanych **uważa, że to czasami dopuszczalne**, natomiast aż 25 badanych **akceptuje to w pełni**.

Upijanie się jest zupełnie niedopuszczalne dla 8 badanych, 17 badanych **uważa, że tak nie powinno być**, dla kolejnych 17 badanych - **jest mi to obojętne**. Dziewięciu badanych **uważa, że to czasami dopuszczalne**, natomiast aż 25 badanych **akceptuje to w pełni**.

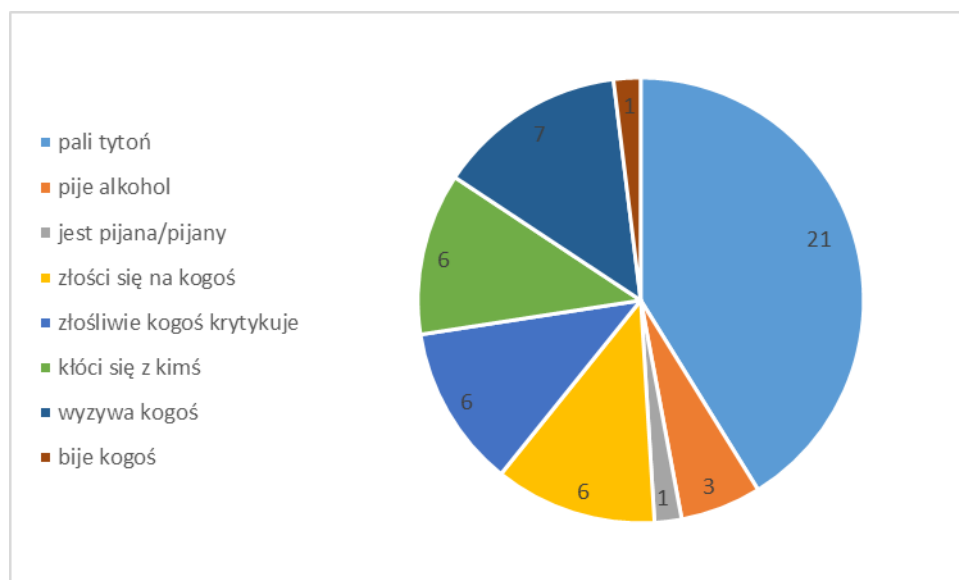
Stosowanie „mocnych słów” jest zupełnie niedopuszczalne tylko dla 5 badanych, 6 badanych **uważa, że tak nie powinno być**, dla 23 badanych - **jest mi to obojętne**. Siedmiu badanych **uważa, że to czasami dopuszczalne**, natomiast 23 badanych **akceptuje to w pełni**.

Stosowanie siły we wzajemnych relacjach jest zupełnie niedopuszczalne dla 18 badanych, 19 badanych **uważa, że tak nie powinno być**, a dla 11 badanych - **jest mi to obojętne**. Czterech badanych **uważa, że to czasami dopuszczalne**, natomiast 12 badanych **akceptuje to w pełni**.

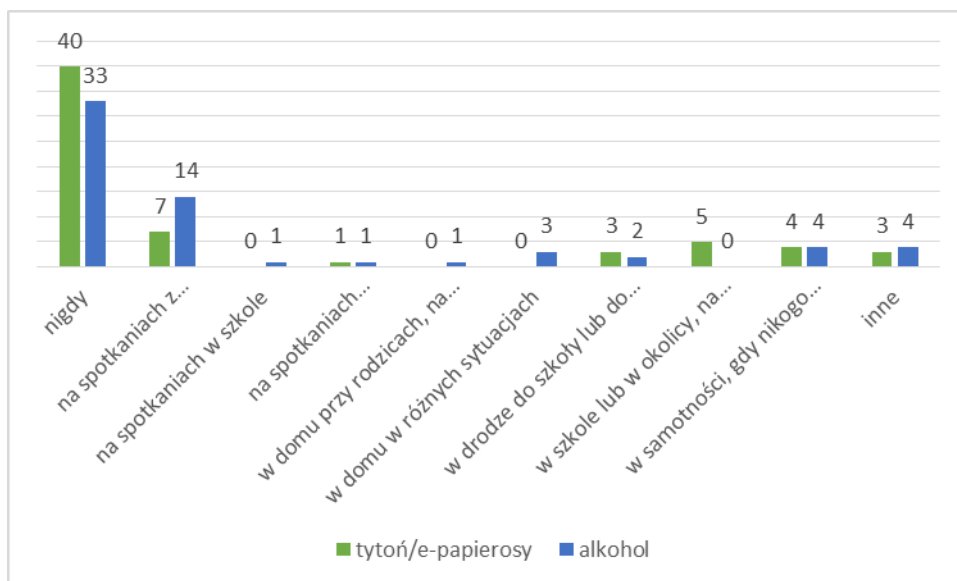
14. Jak często widzisz, że ktoś w Twojej rodzinie

Analizując odpowiedzi przedstawione przez respondentów w kwestii wymienionych w pytaniu zjawisk zachodzących w rodzinach badanych do codziennego **palenia tytoniu** w rodzinie przyznaje się 21 badanych, natomiast okazywanie **złości na kogoś** wskazuje 6 badanych oraz po 6 badanych odpowiedziało, iż w rodzinach codziennie **klóci się z kimś** oraz **złośliwie kogoś krytykuje**. Siedmiu badanych odpowiedziało, że codziennie ktoś w jego rodzinie **wyzywa kogoś**, u 3 badanych codziennie **pije alkohol**. Po 1 odpowiedzi udzielono, iż w rodzinie dochodzi do codziennego zjawiska że **ktos jest pijany/pijana i bije kogoś**.

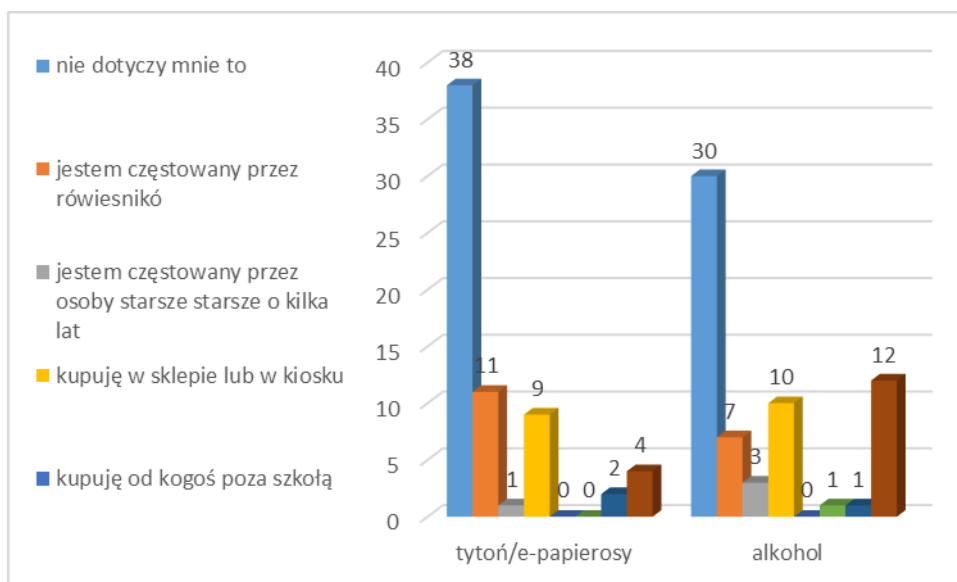
15. Jeżeli to robisz, to w jakich sytuacjach najczęściej palisz tytoń lub pijesz alkohol

Powyższe pytanie miało wskazać w grupie fokusowej ilość osób, które palą tytoń lub piją alkohol. Otrzymane dane wskazują iż, na 67 zebranych ankiet, 40 badanych odpowiedziało w przypadku **palenia tytoniu/e-papierosa**, a 33 badanych w przypadku **picia alkoholu** – nigdy tego nie robią. Pojedyncze odpowiedzi wskazują na okazjonalne korzystanie ze wskazanych używek.

16. Jeżeli palisz tytoń lub pijesz alkohol, to w jaki sposób najczęściej je zdobywasz

Kompletując pozyskane dane, autorzy ankiet w tym pytaniu chcieli uzyskać informację, skąd osoby korzystające ze wskazanych używek najczęściej je zdobywają. Analizę odpowiedzi wskazuje poniższy wykres.

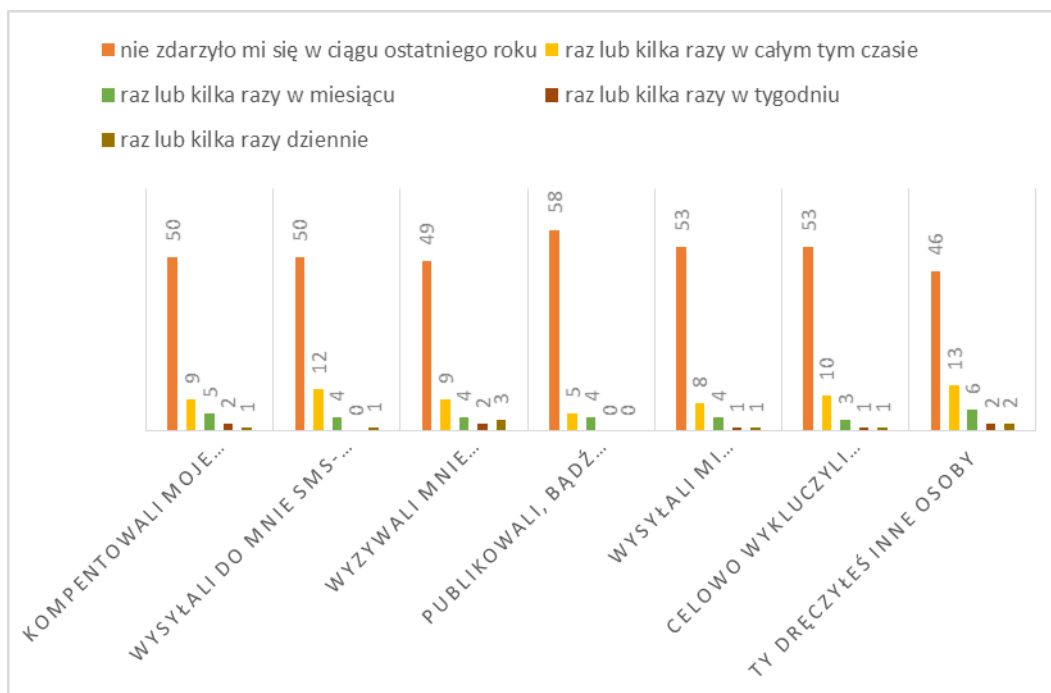
17. Spróbuj teraz określić, ile miałeś lat, kiedy po raz pierwszy posmakowałeś/łaś tytoń, alkohol:

Osoby, które wskazały we wcześniejszych pytaniach że korzystają już z używek sugerowanych w pytaniu miały określić wiek, kiedy pierwszy raz po to sięgnęli. Przedział wieku pośród tych kilku osób kształtuje się na poziomie 8-15 lat. Większość jednak odpowiadających wskazała, że ich to nie dotyczy.

18. Proszę pomyśl o obecnym roku i zaznacz, czy i jak często zdarzyło Ci się, że inni uczniowie/uczennice Ci to zrobili

Kolejne pytanie informuje nas o tym, czy ankietowani w ciągu ostatniego roku mieli do czynienia z objawami agresji, przemocy wśród grypy rówieśniczej we wskazanych przypadkach w ciągu ostatniego roku. Mieli również sami wskazać, czy dopuści się do dręczenia innych osób. Wskazane zachowania w większości przypadków nie była odczuwalna przez ankietowanych, pojedyncze przypadki wskazują, że inni w stosunku do badanych:

- ✓ komentowali moje wypowiedzi na forum internetowym, żeby mnie ośmieszyć/sprawić przykrość/wystraszyć
- ✓ wysłali do mnie sms-y żeby mi dokuczyć/sprawić przykrość/wystraszyć
- ✓ wyzywali mnie, rozmawiając na czacie/w portalu społecznościowym
- ✓ publikowali, bądź rozsyłali ośmieszające mnie zdjęcia lub filmy
- ✓ wysyłali mi wiadomości przez komunikator, aby mnie wystraszyć, obrazić
- ✓ celowo wykluczyli mnie lub nie dopuścili do grona znajomych w internecie, żeby mi dokuczyć
- ✓ ty dręczyłeś inne osoby

19. Jak często zdarza Ci się, że ktoś tak Cię traktuje?

Powyższy wykres obrazuje nam negatywne zachowania jakich doświadczają nasi ankietowani. **Złośliwego ośmieszania lub oczerniania przed innymi** doświadcza po 13 osób wskazując odpowiedź – **raz lub kilka razy w życiu i kilka razy w roku** miało z tym zjawiskiem do czynienia, 5 osób odpowiedziało, że doświadcza tego **kilka razy w miesiącu**. **Kilka razy w tygodniu** doświadcza tego – 2 osoby objęte badaniem, natomiast **codziennie** doświadcza 1 osoba objęta badaniem. **Nigdy** tego nie doświadczyło 33 badanych.

Kolejnego negatywnego traktowania doświadczyło **raz lub kilka razy w życiu** – 13 osób, jakim jest **wulgarnie wymyślanie**. Szesnaście osób odpowiedziało, że mają z tym zjawiskiem do czynienia **kilka razy w roku**, a **kilka razy w miesiącu** – 6 osób. Pięć osób odpowiedziało, że traktowanych jest tak **kilka razy w tygodniu**. **Codziennie** doświadcza tego – 2 osoby objęte badaniem. **Nigdy** tego nie doświadczyło 25 badanych.

Celowo, poważnie grozi, nie dla żartu – takie zjawisko odczuło 3 badanych **kilka razy w roku** a **raz lub kilka razy w życiu** – 10 badanych. **Codziennie** doświadcza tego – 1 osoba objęta badaniem. **Nigdy** tego nie doświadczyło 49 badanych.

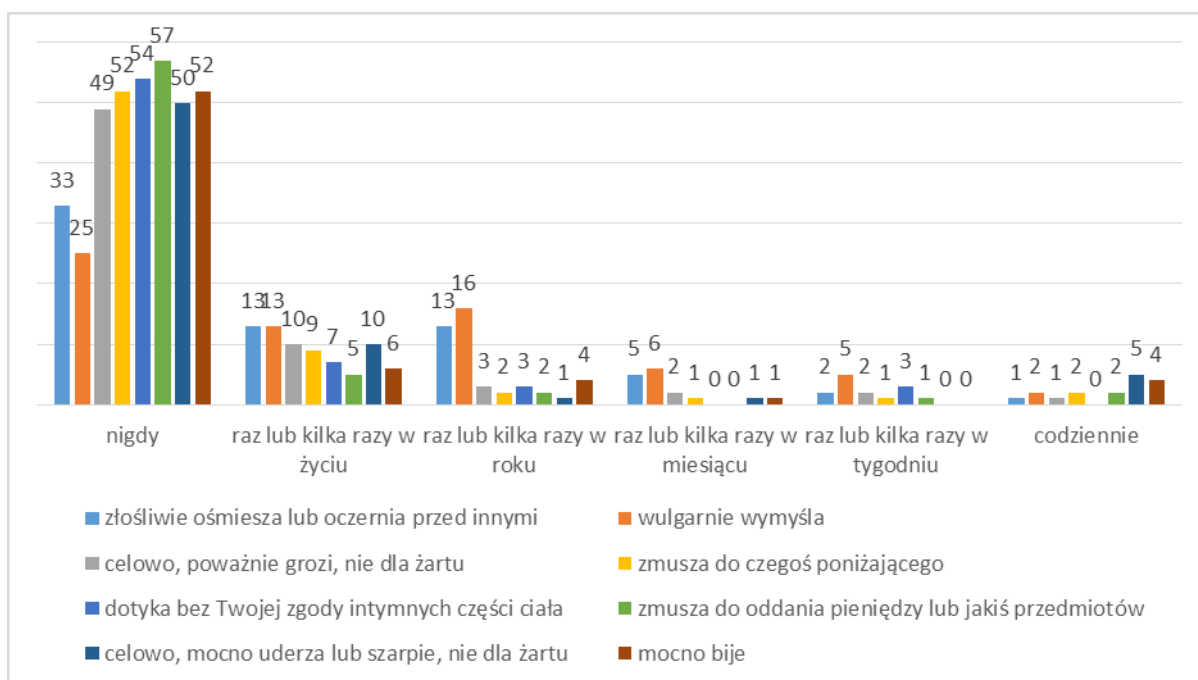
Następnie **zmusza do czegoś poniżającego** inna osoba **kilka razy w roku** – 2 ankietowanych i **raz lub kilka razy w życiu** – 9 ankietowanych.

Trzy osoby objęte badaniem odpowiedziały, że **raz lub kilka razy w życiu** doświadczyły negatywnego zachowania jakim był – **dotyk bez jej zgody intymnych części ciała**. Siedem osób doświadczyło tego **raz lub kilka razy w życiu**. Trzy osoby **kilka razy w tygodniu**.

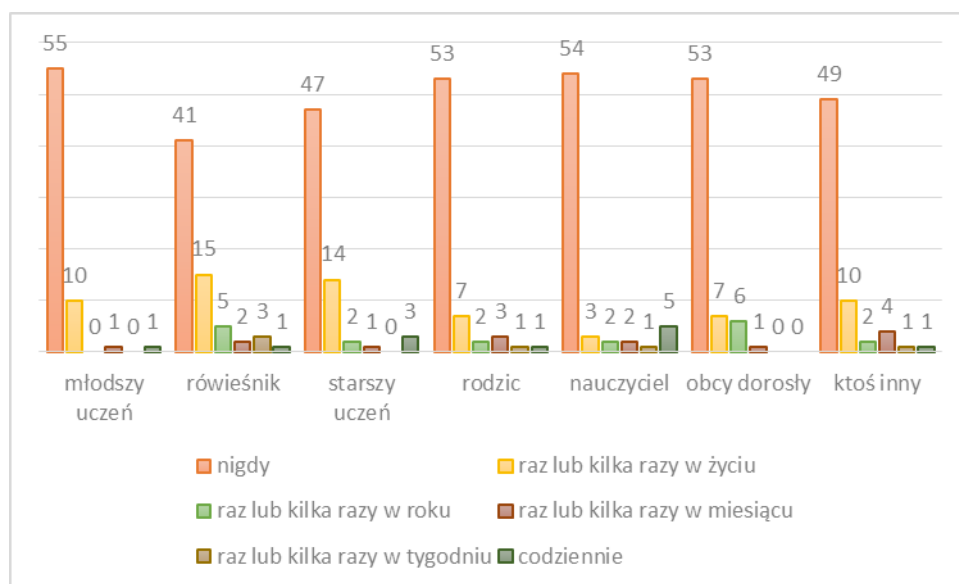
Zmusza się do oddania pieniędzy lub jakiś przedmiotów – codziennie, wskazały 2 osoby objęte badaniem, jedna osoba zmuszana jest do tego czynu **kilka razy w tygodniu**, dwie osoby miały z tym zjawiskiem do czynienia **kilka razy w roku** i pięć osób **raz lub kilka razy w życiu**.

Celowych, mocnych uderzeń lub szarpania, nie dla żartu doświadczyło 10 ankietowanych - **raz lub kilka razy w życiu**, 1 ankietowany doświadcza **kilka razy w roku**, a jeden ankietowany **kilka razy w miesiącu**. **Mocnego bicia** doświadcza 2 ankietowanych **kilka razy w roku** i jeden ankietowany **kilka razy w miesiącu**, natomiast 6 ankietowanych doświadczyło tego **raz lub kilka razy w życiu**.

Mocno bitych codziennie jest 4 ankietowanych, **kilka razy w miesiącu** – odpowiada 1 ankietowany, 4 ankietowanych **kilka razy w miesiącu**, 6 ankietowanych – **raz lub kilka razy w życiu**.

20. Kto stosuje wobec Ciebie agresję lub przemoc (fizyczną lub słowną)?

Nawiązując do powyższego pytania, autorzy ankiety chcieli otrzymać informację, jeśli już ankietowani doświadczają negatywnych zjawisk, to kto stosuje takie nawyki. Najczęściej jest to nauczyciel, starszy uczeń. Pojedyncze odpowiedzi wskazują na młodszego ucznia, rówieśnika, rodzica oraz kogoś innego – nie wskazując kto.

21. Poniżej znajduje się zestaw opinii na temat picia alkoholu Oceń przy każdej, które z nich są Twoim zdaniem prawdziwe, a które fałszywe:

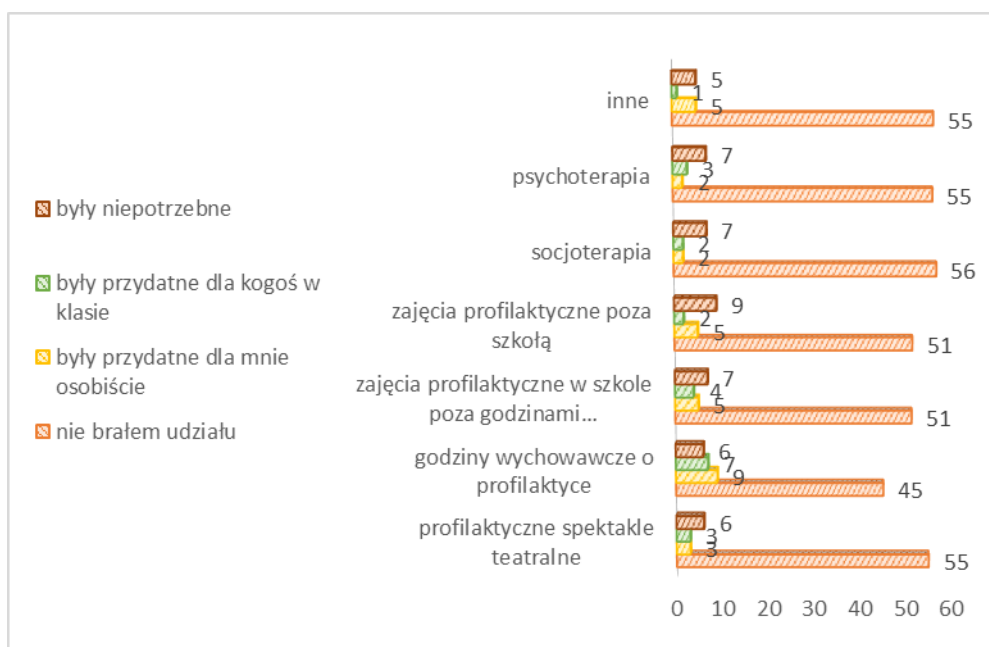
	PRAWDA	NIE WIEM	FALSZ
Ludzie z mocną głową mogą wypić więcej bez szkody dla zdrowia	23	24	20
Piwo to nie jest alkohol	15	15	37
Prawdziwy mężczyzna od czasu do czasu musi się upić	20	21	26
Kierowca przed jazdą może wypić trochę alkoholu	8	9	50
Alkohol jest dobrym lekarstwem na niektóre dolegliwości	20	28	19
Osoby uzależnione piją, dlatego, że mają słaby charakter	17	31	19
Pijąc tylko piwo nie można się uzależnić	7	25	35
Alkohol jest bardziej szkodliwy dla nastolatka, niż dla czterdziestolatka	17	34	16
Alkoholizm jest chorobą	32	23	12
Można powiedzieć, kto spośród pijących uzależni się	20	37	10
Alkoholizm jest problemem rodziny, a nie jednostki	15	30	22
Dziewczynom imponują chłopcy, którzy piją	13	33	21
Każdy, kto się upija, jest uzależniony	10	24	33

Alkohol ułatwia nawiązywanie kontaktów z ludźmi	30	24	12
Wypicie alkoholu pomaga przezwyciężyć zdenerwowanie	29	29	9

Z otrzymanych odpowiedzi wynika, iż powyższe pytanie dla ankietowanych było trudne, nie do końca, ankietowani potrafili sobie z tym poradzić. Autorzy ankiet nie są w stanie odpowiedzieć, czy temat był za trudny, czy po prostu młodzież celowo sfalszowała wyniki badania w tymże pytaniu.

22. Przy każdym zajęciach dotyczących uzależnień lub przemocy, w których brałeś/brałaś udział w ciągu ostatniego roku szkolnego zaznacz, na ile były przydatne

Z analizy otrzymanych odpowiedzi wynika, iż ankietowani **nie brali udziału** w zajęciach dotyczących uzależnień i przemocy. Z zajęć, w których grupa badanych miała możliwość uczestniczyć wnioskuje się, iż dla niektórych **były przydatne dla nich osobiście** oraz wskazują, że **były przydatne dla kogoś w klasie**. Z analizy wynika, iż 12 ankietowanych stwierdziło, że powyższe zajęcia były niepotrzebne. Poniżej prezentujemy szczegółowe odpowiedzi analizowanego pytania z uwzględnieniem wskazanych zajęć. Na powyższe pytanie 12 ankietowanych nie udzieliło odpowiedzi.

23. Wskaż proszę jak sytuacja zagrożenia epidemiologicznej (COVID-19), która nadal trwa utrudniła Twoje relacje społeczne

Na powyższe pytanie, nie wszyscy udzielili odpowiedzi. Analizując otrzymane odpowiedzi, wynika, że:

szkoła: relacje w szkole *„nie zostały utrudnione, bo nie mam dobrych relacji z uczniami, a z nauczycielami w miarę, a oceny miałem średnie, tak mam średnie”*, *„nauka zdalna bardzo utrudniała – nie ogarnąłem się na czas, przez co muszę powtarzać klasę”*, problemowe w szkole było noszenie maseczek, dystans społeczny, zdalne nauczanie, brak kontaktu z kolegami i koleżankami, brak spotkań z przyjaciółmi. Większość wskazała, że nie wie oraz że nic nie utrudniła. 23 respondentów nie określiło w odpowiedzi utrudnień w relacjach szkolnych.

rodzina: *„nie utrudniła, bo mogłem spędzać więcej czasu z rodziną podczas kwarantanny, dzięki czemu umocniło to nasze relacje”*, badani wskazują mniej rodzinnych odwiedzin, brak wspólnego czasu spędzanego poza domem, mniej wspólnych wyjazdów, choroby, nie wiedzą, bądź nic nie utrudniła, *„nie można było spotkać się w święta”* – takie wskazywano odpowiedzi w obszarze rodziny. 25 respondentów nie pokłoniło się nad pytaniem, aby uszczegółowić odpowiedź.

koleżanki, koledzy: *„stałam się „aspoleczna”, nie umiem nawiązywać kontaktów z drugą osobą”*, brak kontaktów, spotkań, bez zmian, brak relacji, dystans społeczny, nakaz noszenia maseczek – to najczęściej wymieniane utrudnienia. W tej części pytania odpowiedzi nie udzieliło 26 respondentów.

zainteresowania: *„miałem więcej czasu na pogłębianie swoich zainteresowań”*, *„podczas pandemii rozwinęłam zainteresowania na temat różnych religii, zainteresowałam się malarstwem”*, *„dzięki COVID zdobyłem wiele zainteresowań”*, zamknięcie różnych „działalności”, ograniczenia, zamknięte siłownie, zamknięte boiska i obiekty sportowe, brak ruchu, nie wiem, wcale, nie utrudniło – takie wskazywano odpowiedzi. W powyższym pytaniu odpowiedzi nie udzieliło 25 respondentów.

hobby: *„miałem na hobby więcej czasu”*, bez zmian, *„pozamykane różne miejsca, które pozwalają mi rozwijać hobby”*, został tylko komputer – gry komputerowe, brak organizowania zawodów, noszenie maseczek ograniczało kontakt, bez zmian, nic – najczęściej wskazywano jako utrudnienia. Aż 33 respondentów nie udzieliło odpowiedzi.

24. Czy satysfakcjonuje Ciebie system zdalnego nauczania?

Autorzy ankiety zadali uczniom pytanie dotyczące systemu zdalnego nauczania, czy ich to satysfakcjonuje. Spośród 67 badanych, aż 51 uczniów wskazało, że taki system nauki im odpowiada, natomiast 8 uczniów jest odmiennego zdania. Uczniowie uważają, że zdalne nauczanie jest, cyt.: „nudne, nie da się nic nauczyć, dłużą się lekcje, sprawdziany są bardziej skomplikowane i bez sensu, bo nic nie rozumiem, wolę kontakt na żywo, „to po h...ju, nie da się nic nauczyć”, straciłem przez to bardzo dobre relacje z rówieśnikami, osłabia to naszą naukę, pogarsza psychikę”. Nie udzieliło odpowiedzi na zadane pytanie 8 uczniów.

25. Czy w dobie panującego zagrożenia epidemiologicznego (COVID-19) potrzebujesz wsparcia

Na powyższe pytanie 23 respondentów nie udzieliło odpowiedzi. Innego napisz jakiego potrzebujesz wsparcia – 26 respondentów wskazało, że nie potrzebują żadnego wsparcia, wskazało innego nie wymieniając jakiego, nie oczekują nic, emocjonalnego, „żadnego wsparcia, ponieważ lepiej radzę sobie sama”, „wszystko jest super”. Natomiast 10 respondentów wskazało wsparcie psychologiczne, 6 respondentów wsparcie pedagogiczne, a 2 potrzebuje wsparcia terapeutycznego. Na to pytanie 23 respondentów nie udzieliło odpowiedzi.

Metryczka

Płeć: w powyższym badaniu brało udział 67 osób, 2 osoby nie wskazały swojej płci. Z pozostałych odpowiedzi wynika, że w badaniu brało udział 24 kobiet i 41 mężczyzn.

Miejsce zamieszkania: ankietowani mieli również wskazać miejsce swojego zamieszkania, zatem z pozyskanych danych wynika, iż 25 osób zamieszkuje w mieście, a 37 osób pochodzi z terenu wiejskiego. Utrzymuje się trend, że nie wszyscy odpowiadają na zadawane pytania, w tym wypadku również 4 osoby nie odpowiedziały na to pytanie.

Struktura Twojej rodziny: ankietowani wskazali, że 44 osoby pochodzą z pełnej rodziny, 13 osób z niepełnej, a 6 osób wskazało inną sytuację, bez wskazania. Na powyższe pytanie nie odpowiedziało 4 uczniów.

Czy masz rodzeństwo? Jak wynika z odpowiedzi – czterech ankietowanych jest jedynakiem, 41 ankietowanych posiada rodzeństwo, 15 ankietowanych - jedno rodzeństwo, 9 ankietowanych posiada 3 rodzeństwa, 8 ankietowanych – 2 rodzeństwa, po jednym

z odpowiadających wskazali, że posiadają 5 rodzeństwa, czwórkę rodzeństwa oraz 8 i 9 rodzeństwa. Tym razem w pytaniu nie odpowiedziało 18 uczniów.

Jakie jest wykształcenie Twoich rodziców?

	podstawowe	zawodowe	średnie	wyższe	nie wiem
matka	7	18	9	16	15
ojciec	6	20	7	6	24

Na to pytanie nie odpowiedziało 4 uczniów.

Sytuacja zawodowa Twoich rodziców (lub opiekunów):

Na powyższe pytanie nie odpowiedziało 5 osób. Pozostałe odpowiedzi przedstawiono w tabeli poniżej.

	Matka (opiekunka)	Ojciec (opiekun)
Zatrudniony/a	35	35
Praca dorywcza	4	3
Działalność gospodarcza	4	4
Gospodarstwo rolne	4	8
Emigracja zarobkowa	4	10

Analiza ankiet – pracownicy pomocy społecznej, Policji i organizacji pozarządowych, kuratorów.

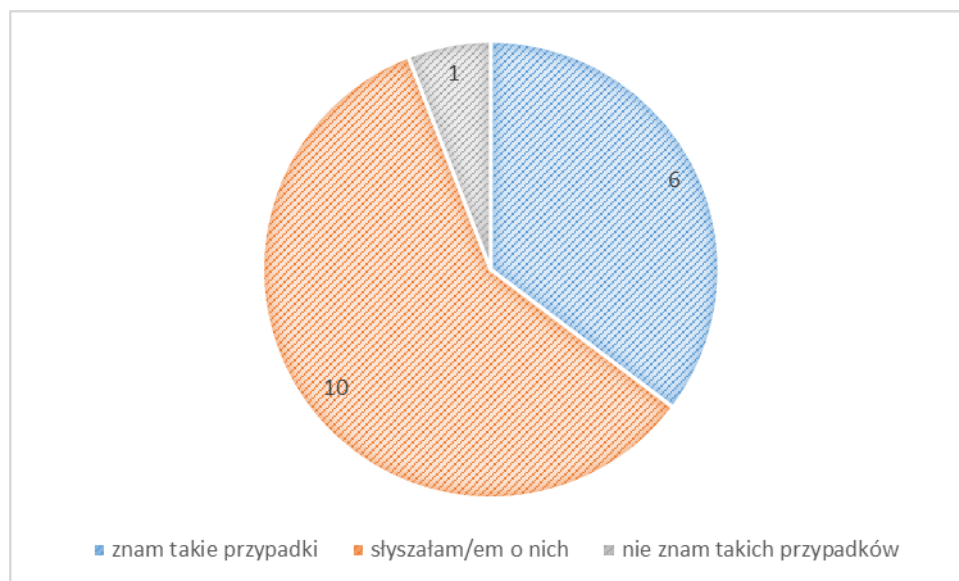
1. Czy Pani/ Pana zdaniem na terenie Gminy Sępólno Krajeńskie na przełomie ostatnich dwóch lat zwiększyło się zjawisko przemocy domowej?

Na powyższe pytanie 10 ankietowanych uważa, że na przełomie ostatnich dwóch lat zjawisko przemocy domowej zwiększyło się, 7 natomiast jest odmiennego zdania.

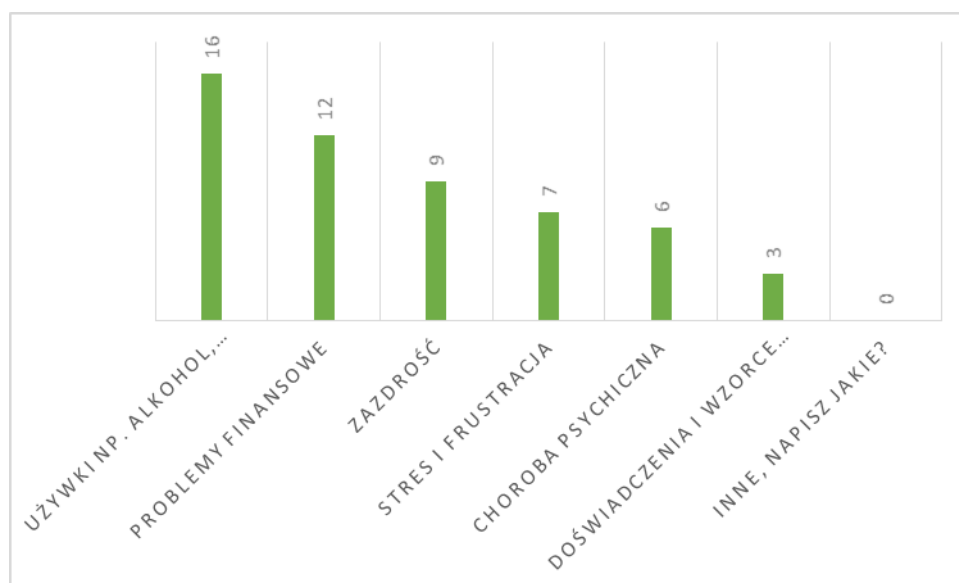
2. Czy w ostatnim roku był/a świadkiem Pani/Pan przypadków występowania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Sępólno Krajeńskie?

Pytając respondentów czy byli świadkami występowania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Sępólno Krajeńskie 10 badanych słyszało o takich przypadkach, 6 zna takie przypadki, natomiast 1 z ankietowanych takich przypadków nie zna.

3. Co według Pani/Pana jest najczęstszą przyczyną przemocy w rodzinie? (Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

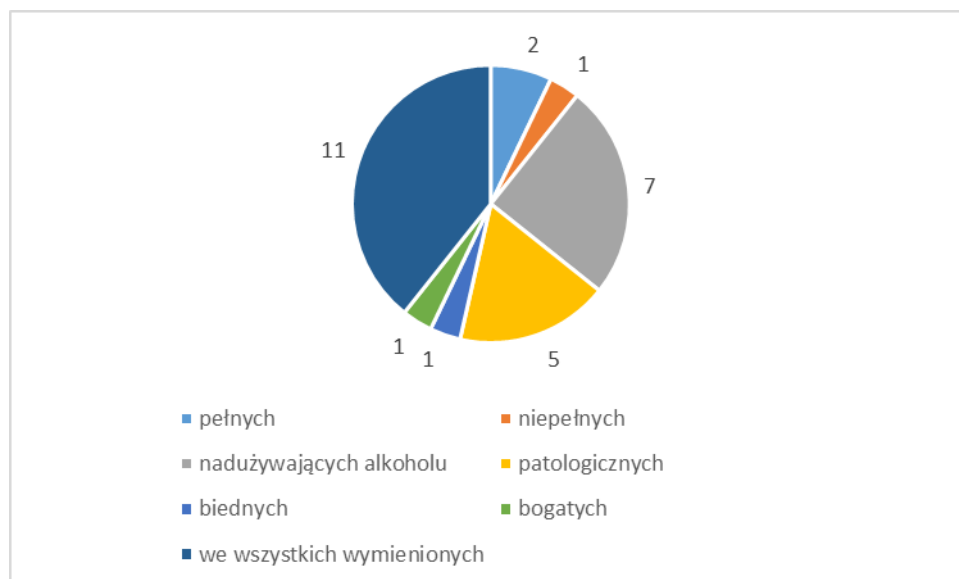

Najczęstszą przyczyną przemocy w rodzinie według badanej grupy fokusowej są używki takie jak alkohol, czy też narkotyki – 16 badanych tak odpowiedziało, dla 12 badanych są to problemy finansowe, 9 odpowiedziało, że jest to zazdrość. Według 7 badanych stres

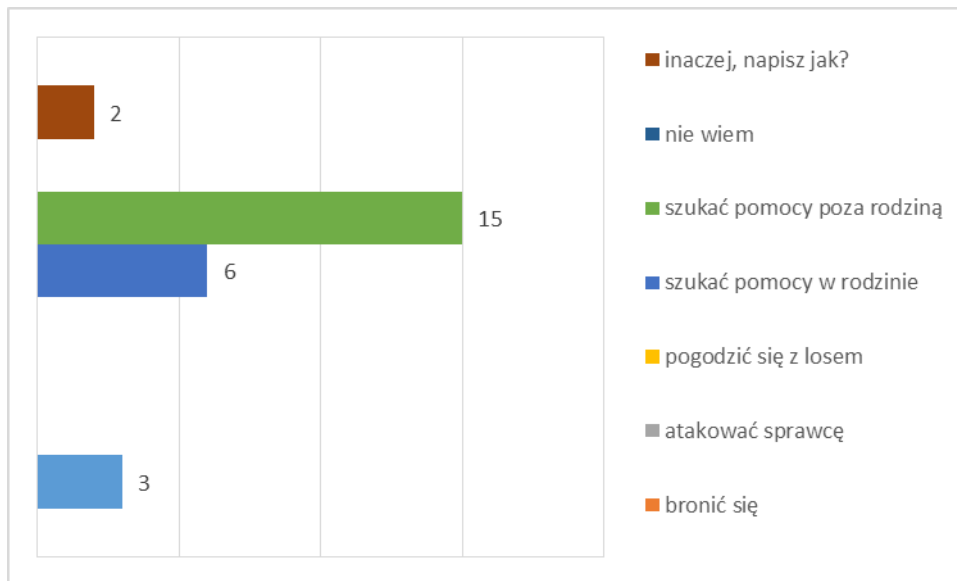
i frustracja, dla kolejnych 6 choroba psychiczna, a według 3 badanych najczęstszą przyczyną przemocy w rodzinie są doświadczenia i wzorce z domu rodzinnego.

4. W jakich rodzinach najczęściej występuje przemoc?

W omawianym pytaniu wskazano ankietowanym rodziny w jakich występuje zjawisko przemocy. Według 7 ankietowanych są to rodziny, które nadużywają alkoholu, 5 ankietowanych twierdzi, że w rodzinach patologicznych. Natomiast 2 uważa, że zjawisko to występuje w pełnych rodzinach. Po 1 ankietowanym jest zdania, że w rodzinach niepełnych, biednych i bogatych, a we wszystkich wymienionych według 11 ankietowanych.

5. Co według Pani/Pana powinna zrobić ofiara przemocy w rodzinie?

Autorzy ankiety zadali pytanie, co według badanych powinna zrobić ofiara przemocy. Najwięcej odpowiedzi wśród badanych, bo aż 15 stwierdziło, że ofiara powinna szukać pomocy poza rodziną, według 6 badanych w rodzinie, a 3 uważa, że ofiara powinna próbować wyjaśniać nieporozumienia. Po 1 badanych uważa, że powinna zgłosić się do instytucji pomocowych tj. Policja, Ośrodek Pomocy Społecznej oraz szukać pomocy specjalistów.

6. Jakie Pani/Pan zna formy przemocy?

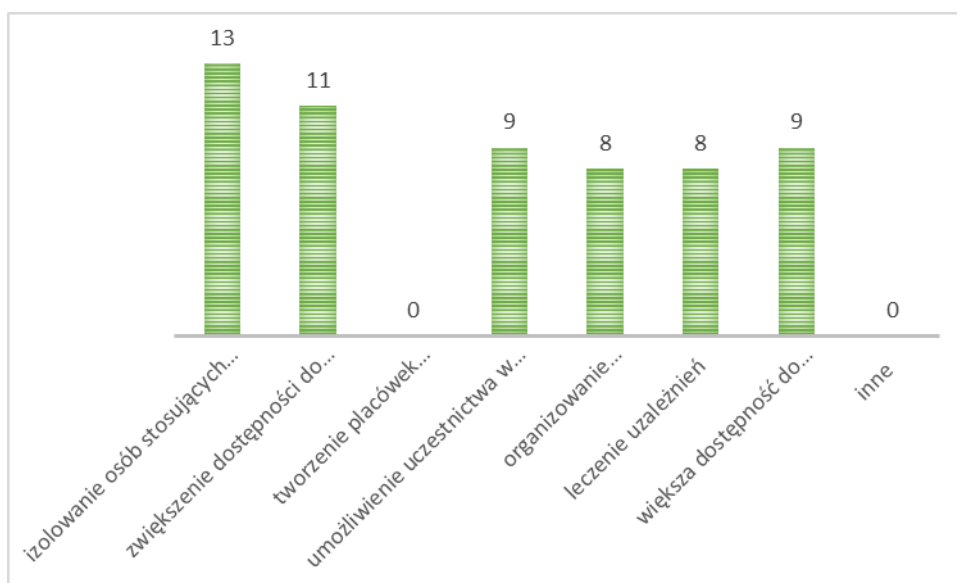

Większość badanych udzielając odpowiedzi na to pytanie mając możliwość zaznaczenia kilku odpowiedzi jako przykładowe formy przemocy, które mogą znać, 17 wskazało wyzwiska, 16 badanych zaznaczyło bicie, 15 badanych szarpanie. Natomiast po 14 wskazało klapsy, popychanie, szarpanie za włosy oraz wykręcanie rąk, a po 13 badanych kopanie, zabranianie, policzkowanie, przypalanie papierosami. Plucie jako formę przemocy zaznaczyło 12 badanych. W innych formach przemocy wypisano poniżanie, przemoc psychiczną oraz ograniczenia szeroko rozumiane.

7. Co powinno się zmienić, by działania zmierzające do przeciwdziałania przemocy były bardziej skuteczne?

W ankiecie zadano otwarte pytanie: co powinno się zmienić, by działania zmierzające do przeciwdziałania przemocy były bardziej skuteczne? Według 5 ankietowanych dla sprawców przemocy powinny być wyższe kary adekwatne do popełnionego czynu, 3 ankietowanych nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie. Pojedyncze osoby są zdania, że sprawca powinien być w izolacji, a ofiara mieć łatwiejszy dostęp do pomocy psychologicznej, terapeutycznej, poradnictwa. Należałoby zwiększyć skuteczność sądów poprzez szybkie i właściwe podejmowanie decyzji przez sąd i prokuraturę. Powinno się zorganizować spotkania dla mieszkańców ze specjalistami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz umożliwić uczestnictwo w grupach wsparcia, a także zmienić myślenie kobiet poprzez uświadomienie im, że nie trzeba żyć z mężczyzną, którego się wybrało, jeśli nie szanuje. Równie ważnym spostrzeżeniem jest to, że powinna zmienić się również reakcja najbliższych i otoczenia i że powinno się wskazać jak ważna jest cywilna odwaga świadków zdarzenia.

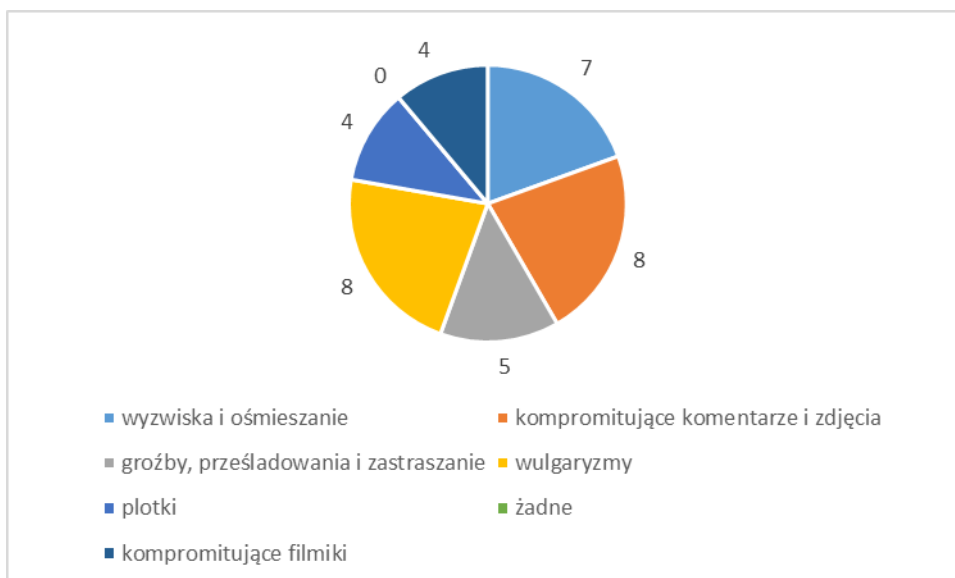
8. Jakie działania byłyby najskuteczniejsze wobec osób doznających przemocy domowej?

Pytając badanych, jakie działania byłyby najskuteczniejsze wobec osób doznających przemocy domowej 13 respondentów jest zdania, że należy izolować osoby stosujące przemoc, dla 11 respondentów ważne jest zwiększenie dostępności do poradnictwa prawnego, socjalnego, terapeutycznego, dla 10 respondentów tworzenie placówek specjalizujących się w pomocy ofiarom przemocy. Umożliwienie uczestnictwa w grupach wsparcia oraz większą dostępność do mieszkań chronionych wskazało po 9 respondentów. Natomiast po 8 respondentów uważa, że najskuteczniejszym działaniem jest organizowanie ogólnodostępnych akcji społecznych oraz leczenie uzależnień.

9. Z jakiego rodzaju cyberprzemocą ktoś (dzieci, rodzina, przyjaciele) kiedykolwiek miał do czynienia?

Przedstawiono badanym przykładowe rodzaje cyberprzemocy z którymi kiedykolwiek mieli do czynienia. Najczęściej badani wskazali kompromitujące komentarze i zdjęcia oraz wulgaryzmy - po 8 badanych, po 7 badanych wskazało wyzwiska i ośmieszanie. Groźby, prześladowania i zastraszanie 5 badanych, natomiast po 4 badanych kompromitujące filmiki oraz plotki. Innej odpowiedzi nie wskazał żaden z badanych, a 1 z badanych nie udzielił odpowiedzi na powyższe pytanie.

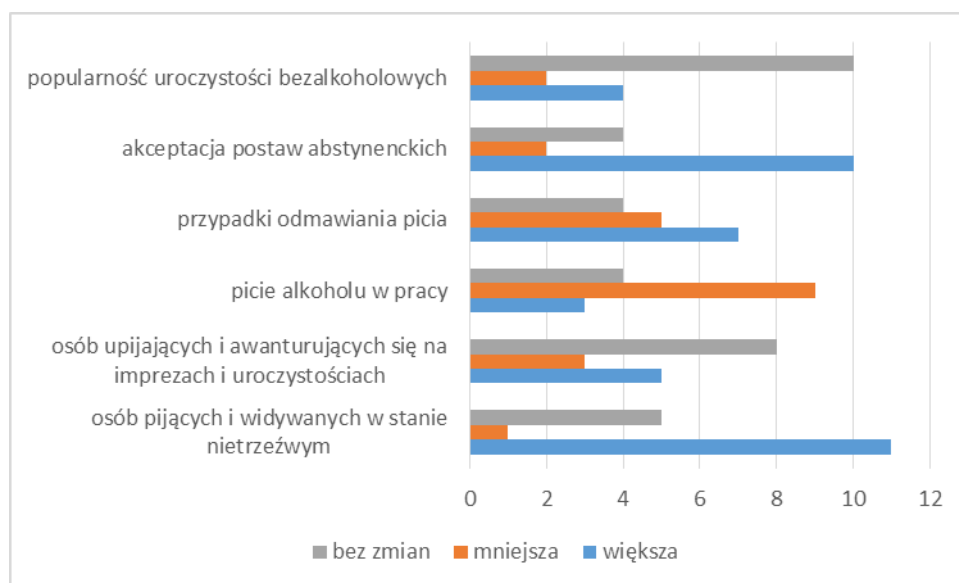
10. Jakie są Pani/Pana odczucia wobec cyberprzemocy?

Badani wyrazili swoje zdanie na powyższy problem. Otóż dla 2 badanych cyberprzemoc szybko się rozwija z uwagi na pozostawanie w sieci anonimowym jest tak samo szkodliwa i bolesna jak realna przemoc. Pojedynczo badani wskazali, że przemoc ta jest bezkarna, stosowana głównie przez młodzież, staje się powszechna, coraz bardziej niebezpieczna, dotycząca szerokie grono, która często jest dostrzegana bardzo późno, czasami zbyt późno. Badani wskazują również, że jest zbyt mała kontrola rodziców nad dziećmi, a jeśli chodzi o dorosłych - to oni są świadomi tego, co robią, to bardzo agresywne zachowanie, celowe i regularne skierowane przeciw bezbronnej osobie. Wśród badanych cyberprzemoc wywołuje złość oraz szok, kiedy patrzą na obojętność dzieci, jak oglądają co wydarzyło się w Internecie. Spośród badanych 3 nie udzieliło odpowiedzi na zadane pytanie.

11. Czy Pani/Pana zdaniem w ciągu ostatniego roku uległy zmianie zachowania mieszkańców?

W omawianym pytaniu zapytano respondentów o rodzaje zachowań wśród mieszkańców w ciągu ostatniego roku oraz o skalę zjawiska zaznaczając odpowiednio jako **większa**, **mniejsza** lub **bez zmian**. Spośród 17 respondentów skalę zjawiska jako **większa**, aż 11 respondentów osoby pijące i widywane w stanie nietrzeźwym, 10 akceptacja postaw abstynenckich, dla 7 przypadki odmawiania picia, 5 wskazało osoby upijające i awanturujące się na imprezach i uroczystościach, 4 popularność uroczystości

bezalkoholowych, a 3 picie alkoholu w pracy. Analizując powyższe pytanie spośród 17 respondentów **mniejszą** skalą zjawiska, aż 9 respondentów skazało picie alkoholu w miejscu pracy, 5 przypadki odmawiania picia, 3 osoby upijające i awanturujące się na imprezach i uroczystościach, po 2 wskazało akceptację postaw abstynenckich oraz popularność uroczystości bezalkoholowych, a 1 osoby pijące i widywane w stanie nietrzeźwym. Spośród 17 respondentów **bez zmian**, aż 10 wskazało popularność uroczystości bezalkoholowych, 8 osoby upijające się i awanturujące na imprezach i uroczystościach, 5 osoby pijące i widywane w stanie nietrzeźwym, po 4 picie alkoholu w pracy, przypadki odmawiania picia, oraz akceptację postaw abstynenckich. Spośród respondentów 1 nie udzielił odpowiedzi.

12. Jakie środki według Pani/ Pana należałoby przedsięwziąć, aby szkoła była miejscem bezpiecznym, wolnym od używek?

Zdaniem 3 badanych należałoby zwiększyć świadomość nauczycieli i pedagogów, 2 uważa, że powinno wprowadzić się do szkół tzw. „pogadanki” ze specjalistami. Dla pojedynczych badanych ważne jest, aby uświadomić poprzez prowadzenie akcji społecznych ogólnodostępnych, programów edukacyjnych, czy też profilaktycznych. Powinno być więcej kamer oraz większa kontrola nauczycieli na boiskach, szatniach, korytarzach. Badani są również zdania, że ważne jest, aby rodzice rozmawiali o problemach z dziećmi i spędzali z nimi więcej czasu, a ci rodzice, którzy pracują poza granicami kraju powinni wrócić. Inni są zdania, że w szkołach powinno badać się dzieci i wprowadzić rutynowe kontrole, a po stronie

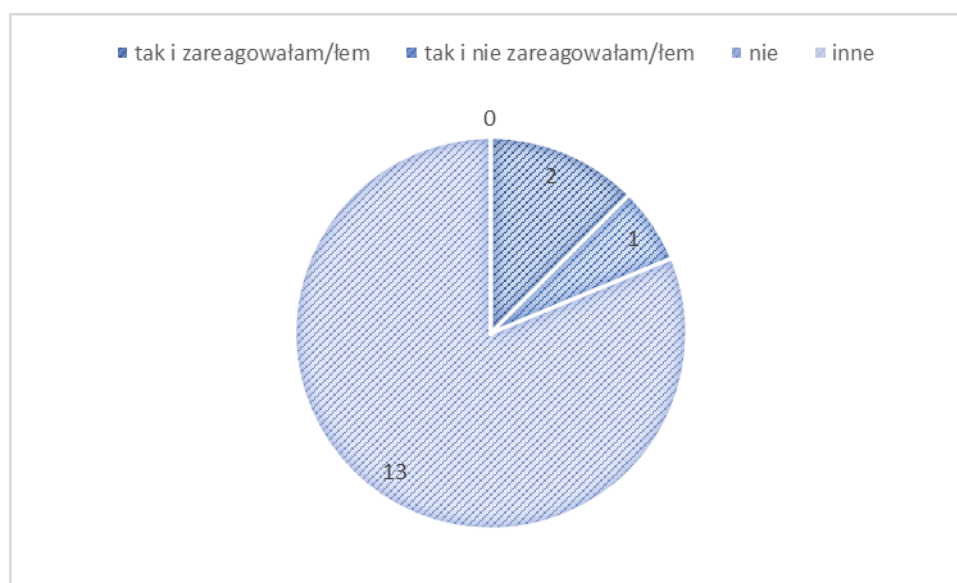
nauczycieli powinno być większe zaangażowanie, chęć udzielania wsparcia oraz rozmowa z uczniami na ten temat. Nie udzielił odpowiedzi na powyższe pytanie 1 z badanych.

13. Czy często spotyka Pani/Pan osoby małoletnie, które palą papierosy?

Na powyższe pytanie dotyczące palenia papierosów 11 ankietowanych wskazało, że spotyka osoby małoletnie, które paliły papierosy, a 6 ankietowanych takich osób nie spotkało.

14. Czy była Pani/Pan świadkiem usiłowania zakupu papierosów lub alkoholu przez osoby małoletnie?

Spośród badanych 13 nie było świadkiem usiłowania zakupu papierosów lub alkoholu przez osoby małoletnie, 2 było i zareagowało, natomiast 1 był i nie zareagował. Odpowiedzi na powyższe pytanie nie udzielił 1 z badanych.

15. Czy w lokalnym środowisku narkotyki są łatwo dostępne?

Pytając badanych o narkotyki, czy w lokalnym środowisku są łatwo dostępne 11 badanych nie orientuje się, a 6 uważa, że są łatwo dostępne. Żaden z badanych nie wskazał, że są trudno dostępne.

16. Przemoc w dobie koronawirusa, co wg Pani/Pana jest przyczyną

Przedstawiono ankietowanym przyczyny występowania przemocy w dobie koronawirusa. Najczęstszą przyczyną według 13 ankietowanych jest sytuacja zamknięcia, która spotęgowała kiełkujące konflikty i wywołała nowe i wiele osób straciło źródło dochodów lub pogorszyła się ich sytuacja finansowa. 11 badanych jest zdania, że to stres jak wiadomo nierzadko jest bezpośrednią przyczyną agresywnych zachowań, a 10 badanych twierdzi, że Ci, którzy już znęcali się nad dziećmi czy współmałżonkami stali się bezkarni i nagle mieli domowników „do dyspozycji” przez całą dobę, a ofiary nie mogły uciec, ani wezwać pomocy. Natomiast 8 badanych uważa, że przez wyższą sprzedaż alkoholu, a jak wiadomo, alkohol nierzadko sprawia, że stajemy się bardziej agresywni. W odpowiedzi inne, jakie nie wskazano żadnej innej przyczyny.

17. Czy powyższe zjawisko przemocy w dobie koronawirusa, zauważyła/ł Pani/Pan w swoim najbliższym otoczeniu?

Kontynuując zagadnienie przemocy w dobie koronawirusa zapytano ankietowanych, czy w najbliższym otoczeniu zauważyli powyższe zjawisko. Najwięcej odpowiedzi wśród ankietowanych, bo aż 11 stwierdziło, że powyższego zjawiska w najbliższym otoczeniu nie zauważyli. Tylko 5 spośród badanych zauważyło zjawisko przemocy, a 1 z badanych nie orientuje się.

18. Jeśli ma Pani/Pan dodatkowe uwagi i spostrzeżenia, można je tutaj zapisać.

Żadna z osób w badanej grupie fokusowej nie zapisała dodatkowych uwag, czy też spostrzeżeń dotyczących pytań, czy też problemów poruszanych w omawianej ankiecie.

Metryczka

Płeć: W powyższym badaniu brało udział 15 kobiet i 2 mężczyzn.

Wiek: W grupie wiekowej 30-40 lat – 7 badanych, w grupie 41 – 50 lat - 4 badanych, a w grupie 51 lat i więcej - 5 badanych. Jeden z badanych nie odpowiedział na powyższe pytanie.

Miejsce zamieszkania: Z analizowanych ankiet wynika, że 14 ankietowanych stanowią mieszkańcy miasta, a 3 ankietowanych to mieszkańcy wsi.

1. Czy Pani/ Pana zdaniem na terenie Gminy Sępólno Krajeńskie na przełomie ostatnich dwóch lat zwiększyło się zjawisko przemocy domowej?

Większość badanych udzielając odpowiedzi na powyższe pytanie, bo aż 12 jest zdania, że na przełomie ostatnich dwóch lat zjawisko przemocy domowej zwiększyło się, 2 jest odmiennego zdania. Kolejnych 2 nie udzieliło odpowiedzi na zadane pytanie, a 4 spośród badanych dopisało od siebie, że nie wie, nie posiada wiedzy w tym zakresie.

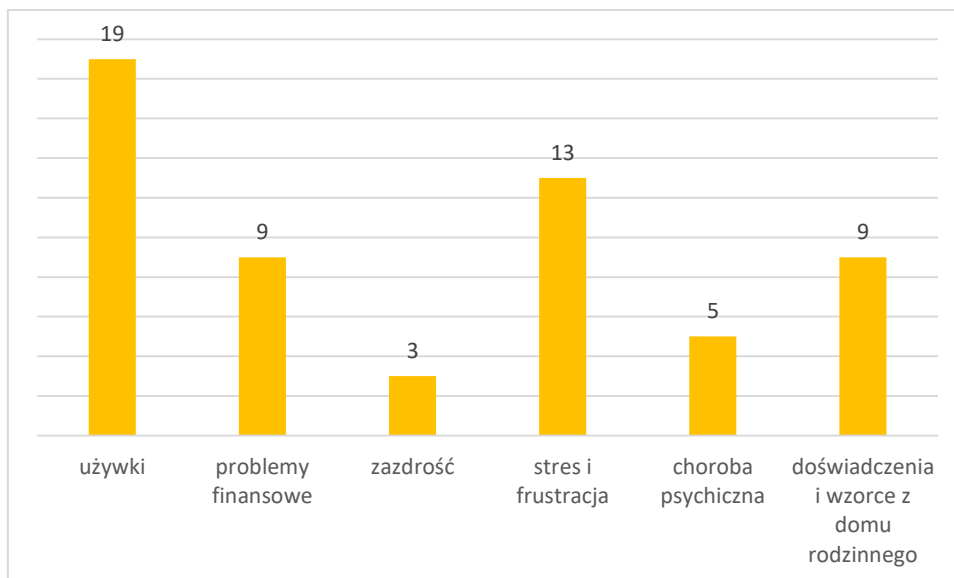
2. Czy w ostatnim roku był/a świadkiem Pani/Pan przypadków występowania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Sępólno Krajeńskie?

Autorzy ankiety zadali pytanie, czy badani byli świadkami występowania przemocy w rodzinie. Spośród badanych 7 nie zna takich przypadków, natomiast po 6 badanych zna takie przypadki i słyszało o nich. Na powyższe pytanie 3 badanych nie udzieliło odpowiedzi.

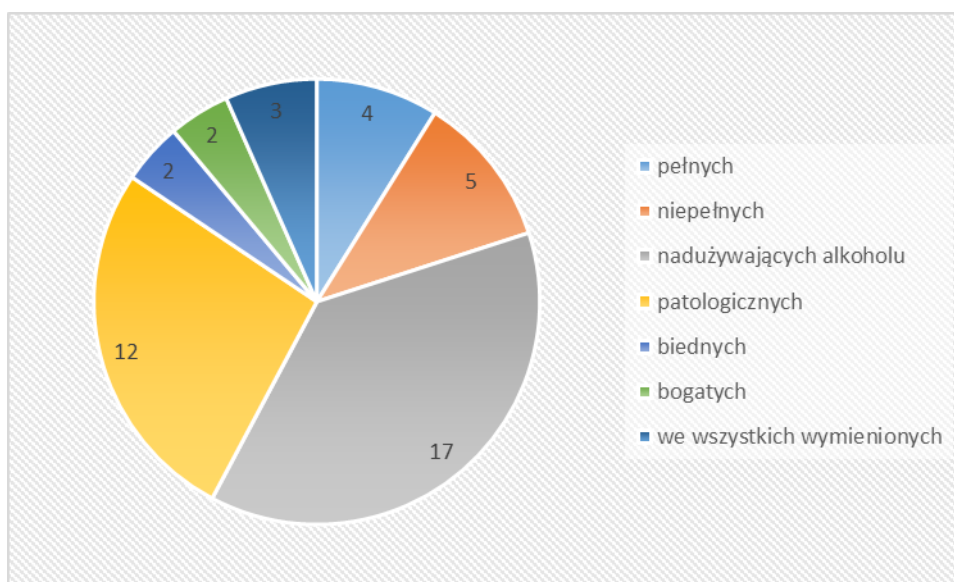
3. Co według Pani/Pana jest najczęstszą przyczyną przemocy w rodzinie?

Najwyżej ocenioną przyczyną przemocy w rodzinie przez beneficjentów są używki np. alkohol, narkotyki – 19 badanych tak odpowiedziało. Następnie wysoko na liście znalazł się stres i frustracja – aż 13 badanych tak uważa. Kolejną przyczyną po 9 badanych odpowiedziało, że są to doświadczenia i wzorce z domu rodzinnego oraz problemy finansowe. Według 5 badanych choroba psychiczna, natomiast 3 badanych wskazało zazdrość.

W odpowiedzi inne - żaden z badanych osób nie wskazał innej przyczyny przemocy w rodzinie.

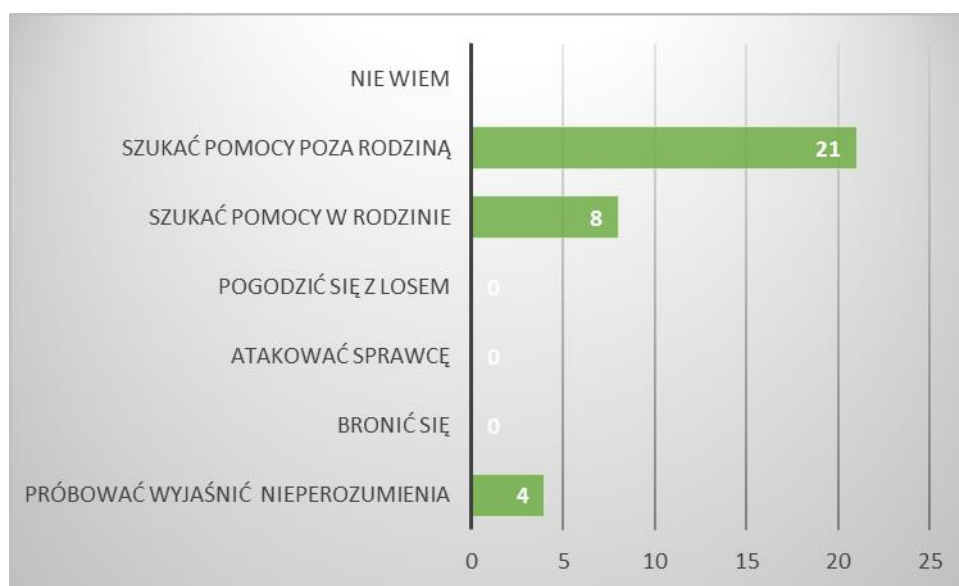

4. W jakich rodzinach najczęściej występuje przemoc?

Kontynuując temat przemocy ankietowani mieli wskazać, w jakich rodzinach najczęściej występuje. Najwięcej, bo aż 17 ankietowanych uważa, że przemoc występuje w rodzinach nadużywających alkoholu, 12 jest zdania, że w rodzinach patologicznych, natomiast 5 w niepełnych, 4 w rodzinach pełnych, a 3 we wszystkich wymienionych. Po 2 ankietowanych wskazało, że przemoc występuje w rodzinach biednych, bogatych.

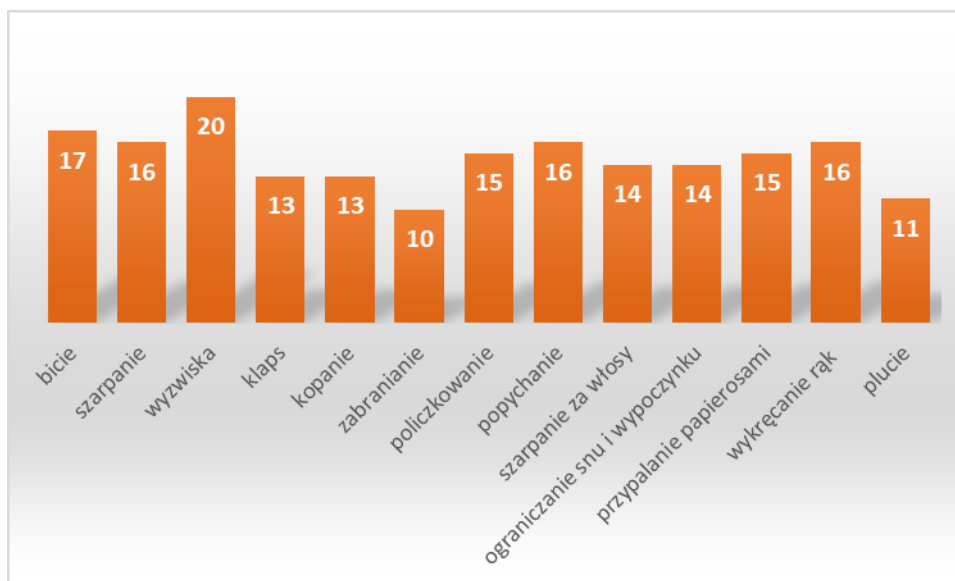
5. Co według Pani/Pana powinna zrobić ofiara przemocy w rodzinie?

Sugerując wskazanej grupie fokusowej odpowiedź na pytanie, co powinna zrobić ofiara przemocy w rodzinie 21 uważa, że ofiara powinna szukać pomocy poza rodziną, 8 sądzi, że w rodzinie, a według 4 ofiara powinna próbować wyjaśniać nieporozumienia. Nikt ze wskazanej grupy nie zaznaczył: ofiara powinna bronić się, atakować sprawcę, pogodzić się z losem, nie wiem co powinna zrobić ofiara, natomiast w odpowiedzi inaczej - 2 z badanych uważa, że ofiara przemocy w rodzinie powinna zgłosić się do Punktu Interwencji Kryzysowej, Ośrodka Pomocy Społecznej, służby zdrowia oraz Policji.

6. Jakie Pani/Pan zna formy przemocy?

Nawiązując do powyższego pytania, zapytano badaną grupę o znajomość form przemocy. Najwięcej, bo aż dla 20 badanych formą przemocy są wyzwiska, 17 bicie, po 16 badanych wskazało szarpanie, popychanie, wykręcanie rąk, po 15 zaznaczyło policzkowanie, przypalanie papierosami. Natomiast po 14 badanych wskazało szarpanie za włosy, ograniczanie snu i pożywienia, a po 13 badanych uważa, że klaps i kopanie. Według 1 badanych formą przemocy jest plucie, a według 10 badanych zabranianie. W odpowiedzi inne, napisz jakie nie udzielono żadnej odpowiedzi. Jedna spośród badanych osób nie udzieliła odpowiedzi na powyższe pytanie.

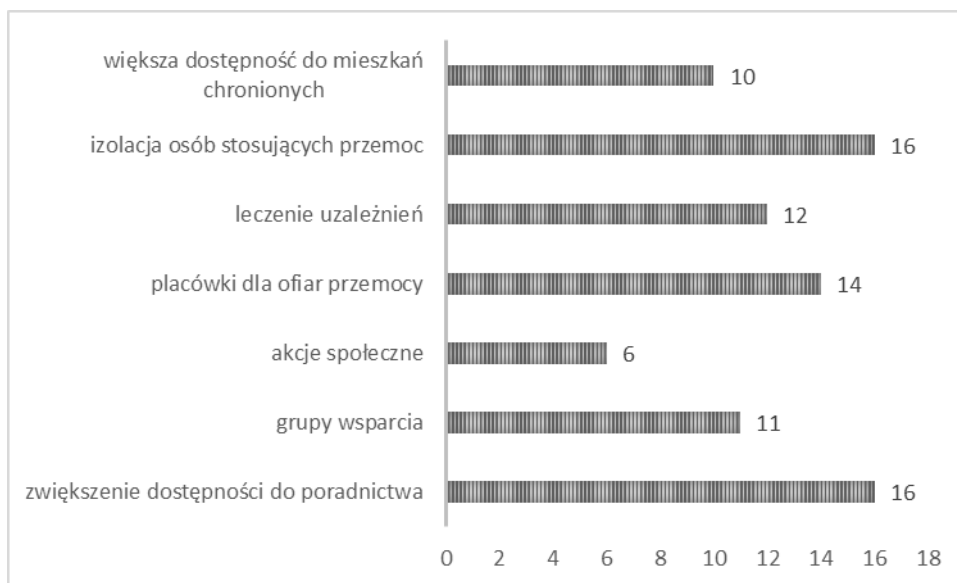
7. Co powinno się zmienić, by działania zmierzające do przeciwdziałania przemocy były bardziej skuteczne?

Według ankietowanych, by działania zmierzające do przeciwdziałania przemocy były bardziej skuteczne należy przede wszystkim zmienić formę kar dla osób stosujących przemoc i wprowadzić bardziej restrykcyjne prawo, odizolować osoby stosujące przemoc, edukować rodziców, podnieść świadomość społeczeństwa, promować informacje wśród młodzieży, reagować na każdy rodzaj stosowania przemocy i być konsekwentnym, a w razie potrzeby wnioskować do sądu. Należałoby również utworzyć placówki specjalizujące się w pomocy ofiarom przemocy, wypracować system współpracy pomiędzy instytucjami oraz szybsze działanie sądownictwa i pozostałych organów. Zwiększyć dostępność do poradnictwa prawnego, socjalnego, terapeutycznego, umożliwić uczestnictwo w grupach wsparcia, organizować szkolenia dotyczące interwencji dla Policjantów. Zmienić podejście osób nas otaczających, świadomość ludzi oraz otwartość na pomoc.

8. Jakie działania byłyby najskuteczniejsze wobec osób doznających przemocy domowej?

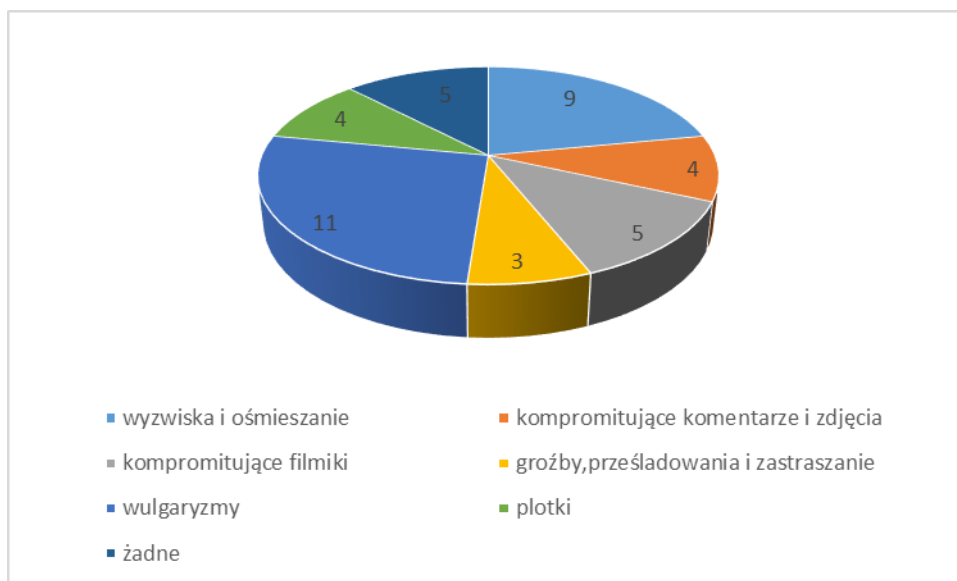
Respondentom w omawianym pytaniu wskazano działania, jakie według nich byłyby najskuteczniejsze wobec osób doznających przemocy domowej. Po 16 respondentów jest zdania, że należy zwiększyć dostępność do poradnictwa prawnego, socjalnego,

terapeutycznego oraz ważne jest, aby izolować osoby stosujące przemoc. Natomiast 14 respondentów uważa, że najskuteczniejszym działaniem tworzenie placówek specjalizujących się w pomocy ofiarom przemocy, według 12 respondentów leczenie uzależnień. Umożliwienie uczestnictwa w grupach wsparcia wskazało 11 respondentów, a dla 10 respondentów większa dostępność do mieszkań chronionych. Według 6 respondentów organizowanie ogólnodostępnych akcji społecznych. W odpowiedzi inne - nie udzielono żadnej odpowiedzi.

9. Z jakiego rodzaju cyberprzemocą ktoś (dzieci, rodzina, przyjaciele) kiedykolwiek miał do czynienia?

Na powyższe pytanie 11 badanych odpowiedziało, że miało do czynienia z wulgaryzmami, z wyzwiskami i ośmieszaniem spotkało się 9 badanych. Natomiast po 5 z badanych osób doświadczyło kompromitujących filmików oraz z żadną z wymienionych form cyberprzemocy nie miało do czynienia. Z kolei po 4 badanych miało do czynienia z kompromitującymi komentarzami i zdjęciami oraz plotkami. Z groźbami, prześladowaniem i zastraszaniem spotkało się 3 badanych.

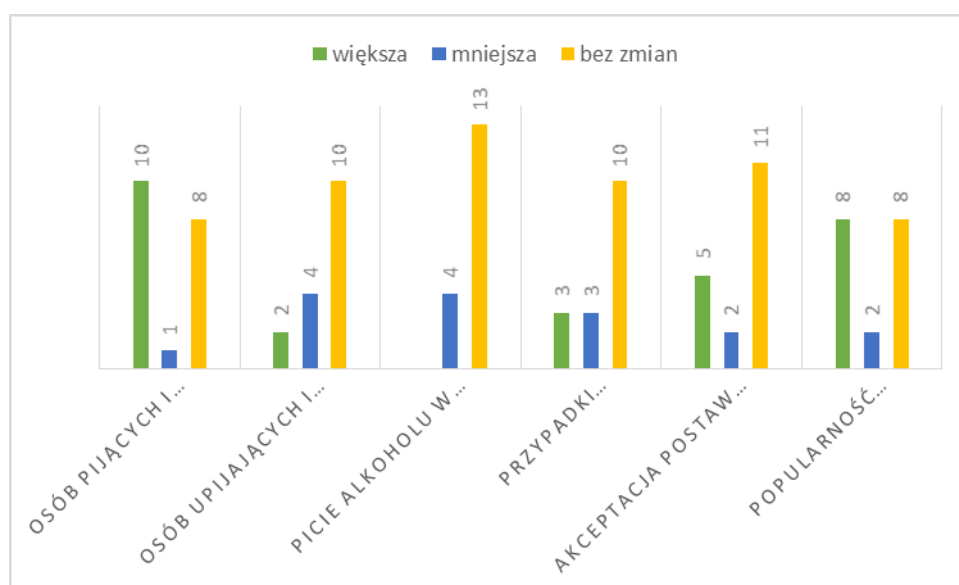
10. Jakie są Pani/Pana odczucia wobec cyberprzemocy?

Autorzy ankiety zadali otwarte pytanie badanej grupie fokusowej celem poznania i zebrania informacji o odczuciach jakie towarzyszą wobec narastającego problemu. Zdaniem 2 badanych występuje brak świadomości u rodziców o występowaniu cyberprzemocy, która wzrasta jest groźna, bolesna dla ludzi i bardzo niebezpieczna powodująca samobójstwa i okaleczenia, a także ma destrukcyjny wpływ na dzieci i młodzież. Problem ten nasilił się w okresie pandemii. Pojedynczo badani wskazali, że cyberprzemoc rodzi negatywne odczucia, które przeraża, którego nie akceptują. Wskazali, że brakuje kampanii społecznych skutecznie trafiających do rodziców i uczniów, jest tego za dużo i niewiele się z tym robi w szkołach. Jest ona coraz częstszym zjawiskiem, jest coraz większa ze względu na dostęp do mediów, a osoby stosujące przemoc są anonimowe w sieci, stąd odwaga do tego rodzaju zachowań. Jeden z badanych osób uważa, że obecnie istnieje przyzwolenie prawne na takie działanie i cyberprzemoc dotyczy wszystkich grup w tym również polityków. O swoich odczuciach wobec cyberprzemocy nie napisało 4 badanych, co jest następstwem braku odpowiedzi na powyższe pytanie.

11. Czy Pani/Pana zdaniem w ciągu ostatniego roku uległy zmianie zachowania mieszkańców?

Zapytano respondentów na temat zachowania mieszkańców, czy w ostatnim roku uległy zmianie wskazując rodzaje zachowań oraz skalę zjawiska zaznaczając odpowiednio jako **większa**, **mniej** lub **bez zmian**. Spośród 21 respondentów skalę zjawiska jako **większa**, aż

10 respondentów osoby pijące i widywane w stanie nietrzeźwym, 8 popularność uroczystości bezalkoholowych, 5 akceptacja postaw abstynenckich, 3 przypadki odmawiania picia oraz 2 wskazało osoby upijające i awanturujące się na imprezach i uroczystościach. Analizując powyższe pytanie spośród 21 respondentów **mniejszą** skalą zjawiska, aż po 4 osoby upijające i awanturujące się na imprezach i uroczystościach oraz picie alkoholu w pracy, 3 przypadki odmawiania picia oraz po 2 badanych zaznaczyło akceptacja postaw abstynenckich, popularność uroczystości bezalkoholowych oraz 1 badany wskazał osoby pijące i widywane w stanie nietrzeźwym. Spośród 21 respondentów **bez zmian**, aż 13 respondentów picie alkoholu w pracy, 11 badanych akceptacja postaw abstynenckich, po 10 osób wskazało osoby upijające i awanturujące się na imprezach i uroczystościach oraz przypadki odmawiania picia, natomiast po 8 badanych osób pijących i widywanych w stanie nietrzeźwym oraz popularność uroczystości bezalkoholowych. Na powyższe pytanie odpowiedzi nie udzieliło 2 respondentów.

12. Jakie środki według Pani/Pana należałoby przedsięwziąć, aby szkoła była miejscem bezpiecznym, wolnym od używek?

Kolejnym otwartym pytaniem, które zadano badanej grupie fokusowej była prośba o wypisanie przedsięwzięć, jakie należałoby zrealizować, aby szkoła była miejscem bezpiecznym i wolnym od używek. Jako najważniejsze przedsięwzięcia badani wskazali następująco: zwiększona kontrola, edukacja, profilaktyka, działania prewencyjne, projekty i programy zgodne z daną problematyką, a także rozwijanie kompetencji rodzicielskich

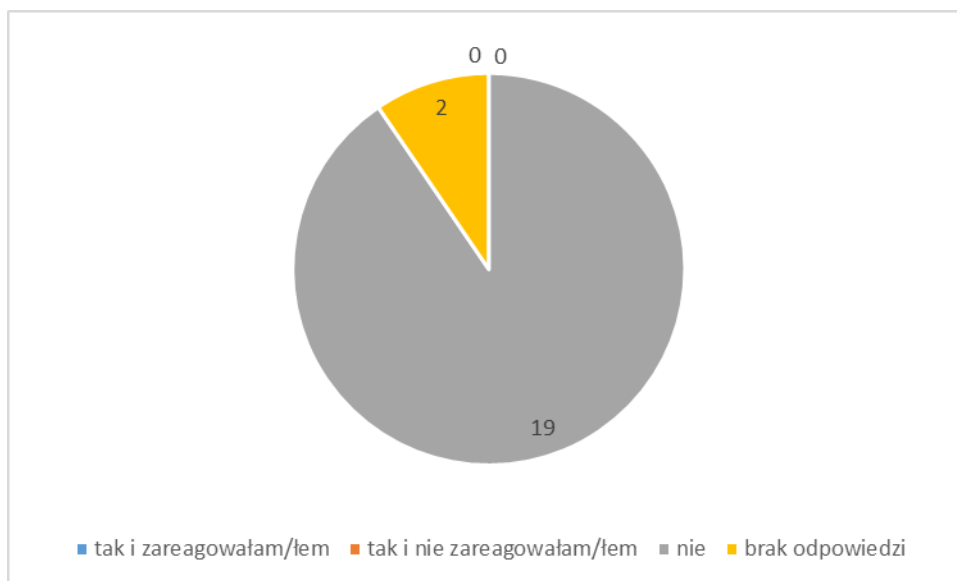
dotyczących sprawczości wychowawczej, zwiększenie świadomości wśród uczniów i rodziców o szkodliwości używek i ich wpływu na bezpieczeństwo i zdrowie, organizowanie spotkań dla rodziców, uczniów z fachowcami oraz z osobami uzależnionymi, które wyszły na prostą i opowiedzą swoją historię życia celem przestrogi dla innych jakie konsekwencje i nieodwracalne skutki niosą za sobą wszelkiego rodzaju używki. W szkołach powinny być pogadanki na dany temat, odpowiednia ilość godzin poświęcona na daną tematykę, większa edukacja w tym zakresie, warsztaty ukazujące dane zjawisko, większa liczba terapeutów, dla uczniów alternatywne rozwiązania na przerwach. Ujawnianie zjawiska i podejmowanie konkretnych działań zapisanych w procedurach. Świadomość nauczycieli, pedagogów, jak powinni reagować wobec osób stosujących używki. Spośród badanej grupy osób 4 nie udzieliło na powyższe pytanie odpowiedzi.

13. Czy często spotyka Pani/Pan osoby małoletnie, które palą papierosy?

Pytając ankietowanych o osoby małoletnie, czy często są spotykane, kiedy palą papierosy, to po równo 9 ankietowanych nie spotkało takich osób, a kolejnych 9 ankietowanych często spotyka osoby małoletnie palące papierosy. Natomiast 3 ankietowanych nie odpowiedziało na zadane pytanie.

14. Czy była Pani/Pan świadkiem usiłowania zakupu papierosów lub alkoholu przez osoby małoletnie?

Na powyższe pytanie 19 respondentów nie było świadkiem usiłowania zakupu papierosów lub alkoholu przez osoby małoletnie. Nikt z badanych nie wskazał odpowiedzi tak i zareagowałem, tak i nie zareagowałem, inne napisz jakie?. Spośród badanej grupy osób 2 respondentów nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

15. Czy w lokalnym środowisku narkotyki są łatwo dostępne?

Pytając wskazaną grupę osób, otrzymano następujące odpowiedzi, 10 uważa, że są łatwo dostępne, 9 badanych nie orientuję się, czy w lokalnym środowisku narkotyki są łatwo dostępne, a 1 z badanych jest zdania, że narkotyki w lokalnym środowisku są trudno dostępne. Na zadane pytanie nie udzielił odpowiedzi 1 z badanych osób.

16. Przemoc w dobie koronawirusa, co wg Pani/Pana jest przyczyną

Zdaniem 16 ankietowanych przyczyną przemocy w dobie koronawirusa jest fakt, że Ci, którzy już znęcali się nad dziećmi czy współmałżonkami stali się bezkarni i nagle mieli domowników „do dyspozycji” przez całą dobę, a ofiary nie mogły uciec, ani wezwać pomocy. Następnie 15 ankietowanych jest zdania, że przyczyną przemocy jest sytuacja zamknięcia, która spotęgowała kielkujące konflikty i wywołała nowe. Według 11 ankietowanych powodem jest to, że stres, który jak wiadomo nierzadko jest bezpośrednią przyczyną agresywnych zachowań, a 9 jest zdania, że powodem jest fakt, że wiele osób straciło źródło dochodów lub pogorszyła się ich sytuacja finansowa. Natomiast 7 ankietowanych za przyczynę przemocy wskazuje wyższą sprzedaż alkoholu, a jak wiadomo, alkohol nierzadko sprawia, że stajemy się bardziej agresywni. W odpowiedzi inne, jakie nie wskazano żadnej innej przyczyny. Jedna z ankietowanych osób nie udzieliła odpowiedzi na powyższe pytanie.

17. Czy powyższe zjawisko przemocy w dobie koronawirusa, zauważyła/ł Pani/Pan w swoim najbliższym otoczeniu?

Najwięcej odpowiedzi wśród ankietowanych, bo aż 11 stwierdziło, że powyższego zjawiska w najbliższym otoczeniu nie zauważyli. Po 4 spośród badanych zauważyło zjawisko przemocy w najbliższym otoczeniu oraz nie orientuję się. Nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie 1 z badanych osób.

18. Jeśli ma Pani/Pan dodatkowe uwagi i spostrzeżenia, można je tutaj zapisać.

Żadna z osób w badanej grupie fokusowej nie zapisała dodatkowych uwag, czy też spostrzeżeń dotyczących pytań, czy też problemów poruszanych w omawianej ankiecie.

Metryczka

Płeć:

W badaniu ankietowym brało udział 17 kobiet i 3 mężczyzn. Jedna osoba udzielająca odpowiedzi na pytania zawarte w ankiecie nie wskazała swojej płci.

Wiek

W grupie wiekowej 30-40 lat – 3 badanych, w grupie 41 – 50 lat - 9 badanych, a w grupie 51 lat i więcej 6 badanych. Trzech z badanych nie wskazało wieku.

Miejsce zamieszkania:

Z analizowanych ankiet wynika, że 16 ankietowanych stanowią mieszkańcy miasta, a 2 ankietowanych to mieszkańcy wsi. Trzech z badanych nie wskazało miejsca zamieszkania.

Analiza ankiet – dorośli mieszkańcy Gminy Sępólno Krajeńskie

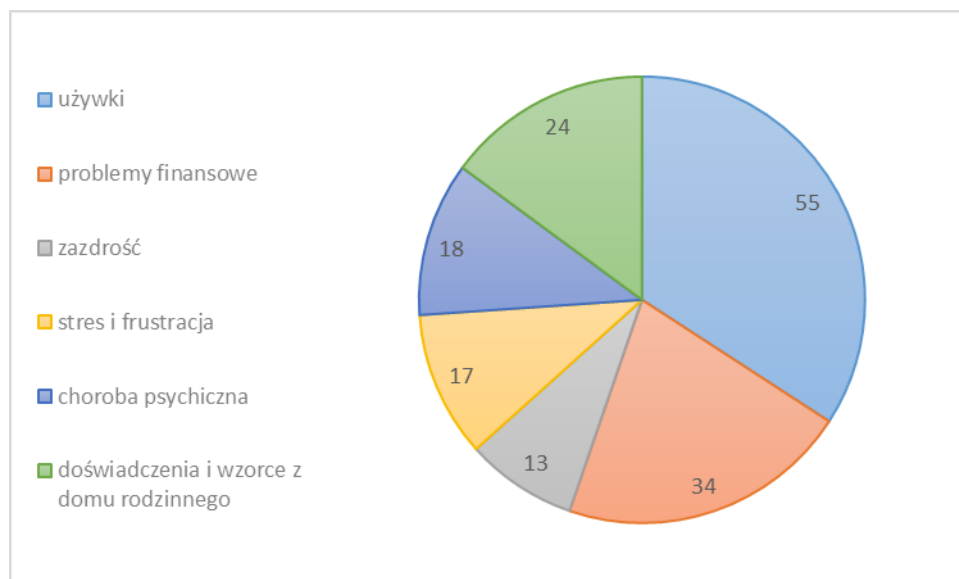
1. Czy Pani/ Pana zdaniem na terenie Gminy Sępólno Krajeńskie na przełomie ostatnich dwóch lat zwiększyło się zjawisko przemocy domowej?

Na pytanie dotyczące zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Sępólno Krajeńskie 33 ankietowanych jest zdania, że zjawisko to na przełomie ostatnich dwóch lat zwiększyło się, 27 uważa, że się nie zwiększyło, natomiast 4 ankietowanych dopisało stwierdzenie - „nie wiem”.

2. Czy w ostatnim roku byl/a świadkiem Pani/Pan przypadków występowania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Sępólno Krajeńskie?

Pytając respondentów czy byli świadkami występowania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Sępólno Krajeńskie 26 badanych słyszało o takich przypadkach, 14 zna takie przypadki, natomiast 24 z ankietowanych takich przypadków nie zna.

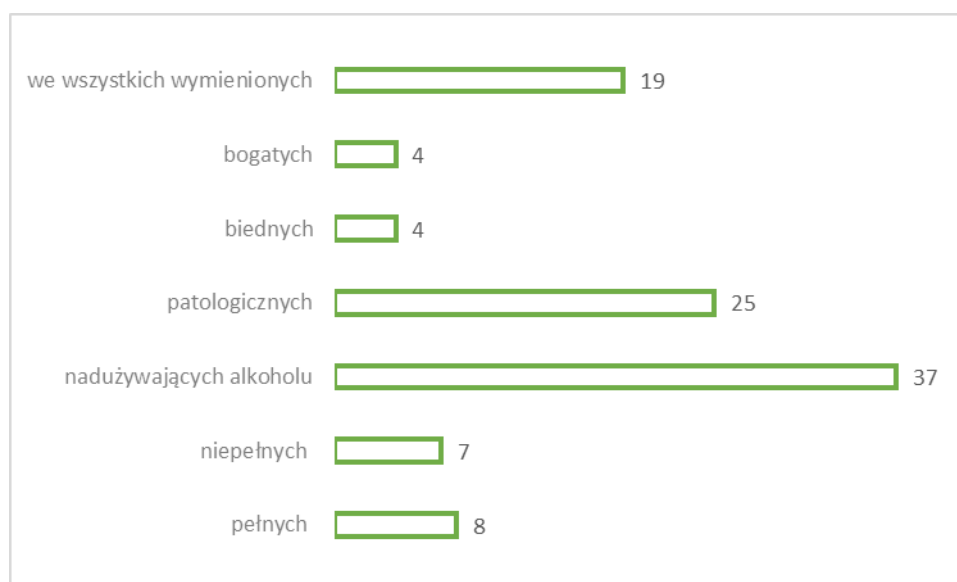
3. Co według Pani/Pana jest najczęstszą przyczyną przemocy w rodzinie? (można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź)

W omawianym pytaniu autorzy ankiety wskazali jakie mogą być najczęstsze przyczyny występowania przemocy w rodzinie. Według badanej grupy fokusowej najwyższą ocenioną przyczyną przemocy w rodzinie są używki np. alkohol, narkotyki – 55 badanych tak odpowiedziało. Następnie wysoko na liście znalazły się problemy finansowe – 34 badanych tak wskazało. Natomiast według 24 badanych za przyczynę wskazało doświadczenia i wzorce z domu rodzinnego, 18 chorobę psychiczną, 17 stres i frustrację, a 13 z kolei zazdrość. W odpowiedzi inne, napisz jakie wypisano następujące przyczyny: brak samodzielnego mieszkania, dorosłe dzieci i ich rodziny mieszkają z rodzicami oraz przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol.

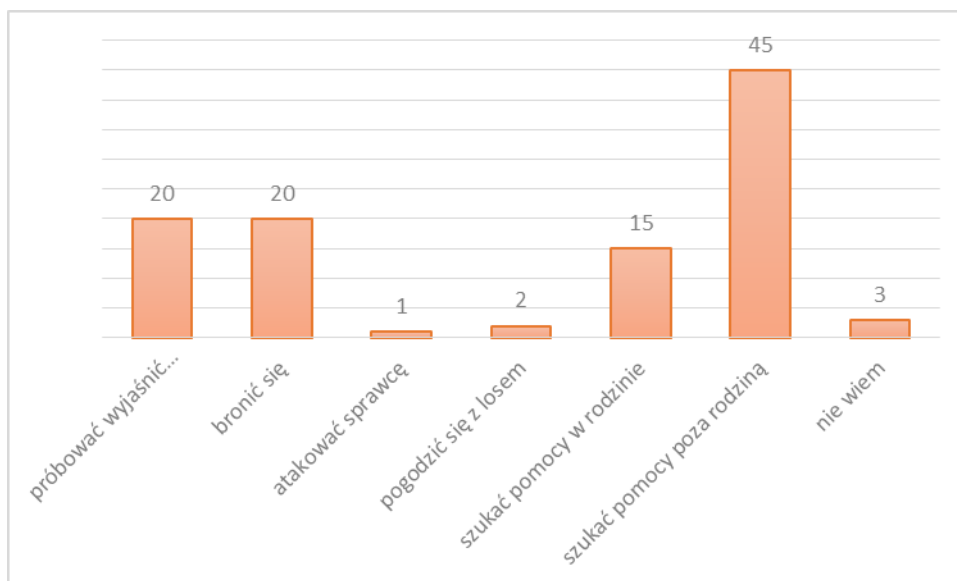
4. W jakich rodzinach najczęściej występuje przemoc?

Kontynuując temat przemocy ankietowani mieli wskazać, w jakich rodzinach najczęściej występuje. Najwięcej, bo aż 37 ankietowanych uważa, że przemoc występuje w rodzinach nadużywających alkoholu, 25 jest zdania, że w rodzinach patologicznych, a 19 ankietowanych wskazało, że przemoc występuje we wszystkich wymienionych. Według 8 ankietowanych w rodzinach pełnych, 7 zaznaczyło, że w niepełnych. Po 4 ankietowanych wskazało, że przemoc występuje w rodzinach biednych, bogatych. Nie udzielił odpowiedzi na powyższe pytanie 1 z ankietowanych.

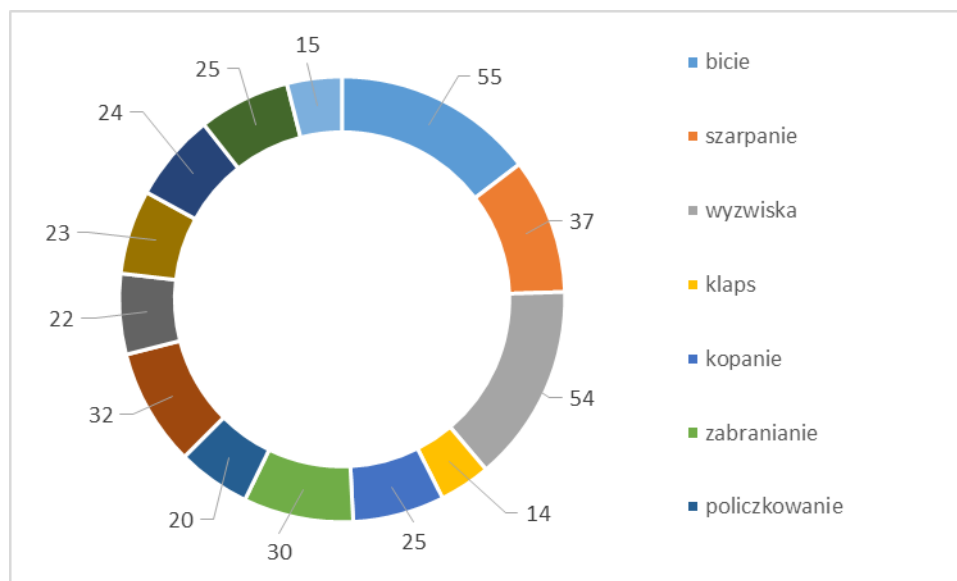
5. Co według Pani/Pana powinna zrobić ofiara przemocy w rodzinie?

Autorzy ankiety zadali pytanie, co według badanych powinna zrobić ofiara przemocy. Najwięcej odpowiedzi wśród badanych, bo aż 45 stwierdziło, że ofiara powinna szukać pomocy poza rodziną, po 20 badanych ofiara powinna próbować wyjaśniać nieporozumienia oraz bronić się. Według 15 badanych szukać pomocy w rodzinie, 3 zaznaczyło odpowiedź „nie wiem”, natomiast według 2 badanych ofiara powinna pogodzić się z losem, a zdaniem 1 badanego ofiara powinna atakować sprawcę. 1 badany uważa, że powinna zgłosić się do instytucji do tego powołanych.

6. Jakie Pani/Pan zna formy przemocy?

Nawiązując do powyższego pytania, zapytano badaną grupę o znajomość form przemocy. Najwięcej, bo aż 55 badanych zna bicie jako formę przemocy, 54 badanych zna wyzwiska, a 37 spośród badanej grupy osób zna szarpanie. 32 badanych natomiast zna popychanie, a 30 zabranianie. Kolejno po 25 badanych zna kopanie, wykręcanie rąk, 24 przypalanie papierosami, a 23 ograniczanie snu i pożywienia. Szarpanie za włosy zna 22 badanych, policzkowanie 20 badanych, 15 badanych zna plucie, a 14 badanych zna klapsa. W odpowiedzi inne, napisz jakie wyszczególniono kłamstwo, manipulacja, złe pomówienia, ograniczenia finansowe, gwałty oraz zmuszanie do praktyk religijnych.

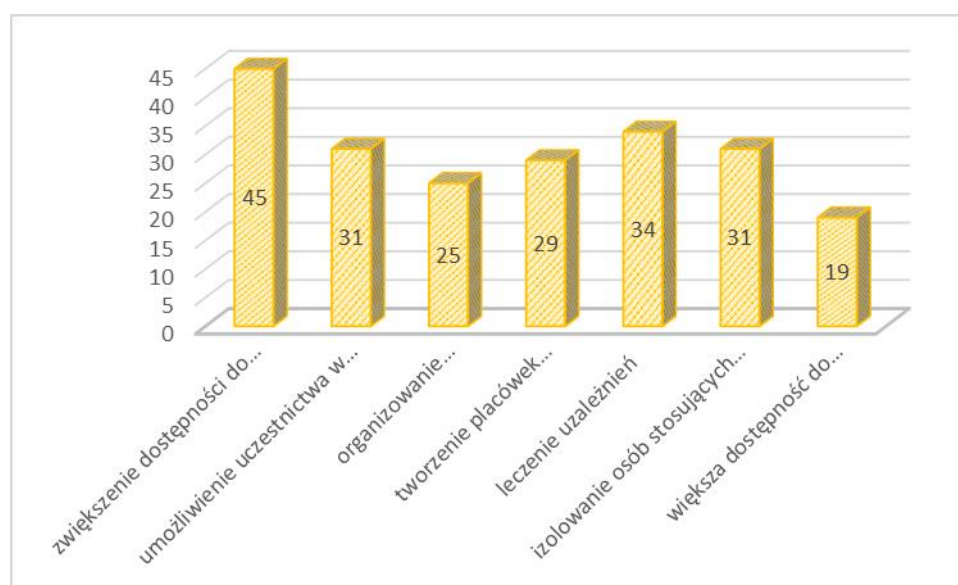

7. Co powinno się zmienić, by działania zmierzające do przeciwdziałania przemocy były bardziej skuteczne?

W ankiecie zadano otwarte pytanie: co powinno się zmienić, by działania zmierzające do przeciwdziałania przemocy były bardziej skuteczne? Według 7 ankietowanych powinny być organizowane kampanie społeczne, 5 ankietowanych jest zdania, że powinny być surowsze kary dla osób stosujących przemoc oraz powinna nastąpić izolacja takich osób – sprawca powinien być zobowiązany do natychmiastowego opuszczenia mieszkania, które dzieli z ofiarą. Spośród ankietowanych 4 badanych uważa, że powinna zmienić się mentalność ludzi oraz wrażliwość społeczna, a instytucje do których zwracają się poszkodowani powinny wnikliwiej przyjrzeć się danej sprawie i środowisku. Pojedyncze osoby są zdania, że należałoby bardziej rozpowszechniać problem również w mediach społecznościowych, dużo rozmawiać, przede wszystkim ukazywać jakie są konsekwencje agresywnych zachowań. Wprowadzić do szkół więcej zajęć dotyczących przeciwdziałania przemocy, organizować spotkania w grupach wsparcia, bardzo wcześnie edukować, nadzorować rodziny zagrożone. Powinno się również reagować na krzywdę innych i w razie potrzeby zawiadamiać instytucje takie jak Policja, Ośrodek Pomocy Społecznej i do instytucji pomocowych powinno być większe zaufanie. Równie ważne jest, aby zwiększyć dostępność do poradnictwa oraz egzekwować postanowienia wyroków Sądu. Jeden z badanych jest zdania, że powinien być wprowadzony zakaz sprzedaży używek – alkoholu.

8. Jakie działania byłyby najskuteczniejsze wobec osób doznających przemocy domowej?

Zdaniem 45 respondentów najskuteczniejszym działaniem wobec osób doznających przemocy jest zwiększenie dostępności do poradnictwa prawnego, socjalnego, terapeutycznego. 34 respondentów jest zdania, że leczenie uzależnień, a po 31 respondentów, że ważne jest, aby umożliwić uczestnictwo w grupach wsparcia oraz osoby stosujące przemoc izolować. Według 29 respondentów należałoby utworzyć placówki specjalizujące się w pomocy ofiarom przemocy, 25 uważa, że skutecznym działaniem byłoby organizowanie ogólnodostępnych akcji społecznych. Natomiast 19 respondentów zaznaczyło większą dostępność do mieszkań chronionych. W odpowiedzi inne, napisz jakie respondenci pojedynczo wypisali, że najskuteczniejszym działaniem byłby obowiązek leczenia osób stosujących przemoc oraz szybka pomoc prawna i socjalna dla ofiar przemocy.

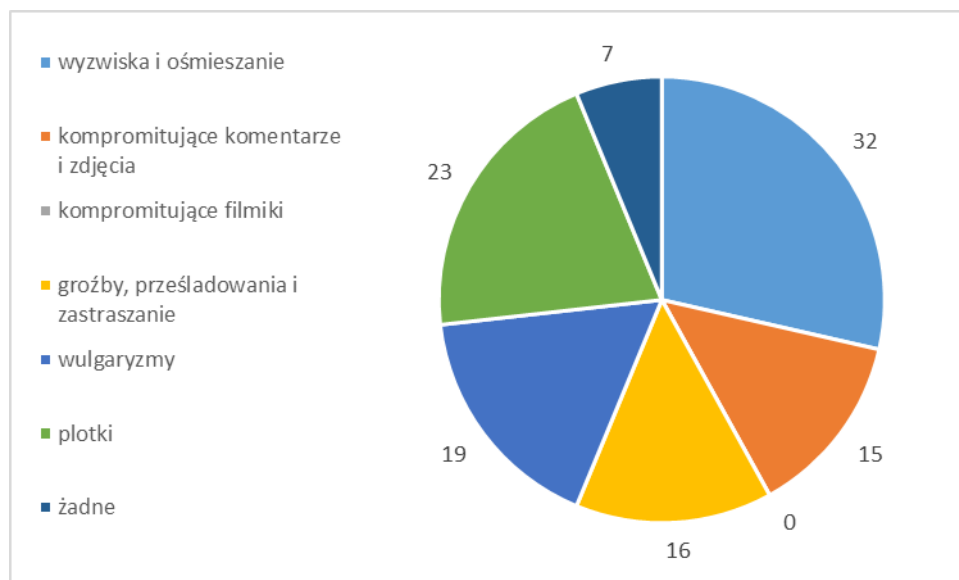

9. Z jakiego rodzaju cyberprzemocą ktoś (dzieci, rodzina, przyjaciele) kiedykolwiek miał do czynienia?

W omawianym pytaniu badana grupa fokusowa miała wskazać z jakiego rodzaju cyberprzemocą kiedykolwiek miała do czynienia. Spośród badanych osób 32 wskazały, że miały do czynienia z wyzwiskami i ośmieszaniem, 23 z plotkami, a 19 badanych spotkało

się z wulgaryzmami. Zdaniem 16 badanych z groźbami, prześladowaniami i zastraszaniem, a 15 badanych miało do czynienia z kompromitującymi komentarzami i zdjęciami. Siedmiu badanych nie miało do czynienia z żadną formą cyberprzemocy, a 2 z badanych nie udzieliło odpowiedzi na zadane pytanie.

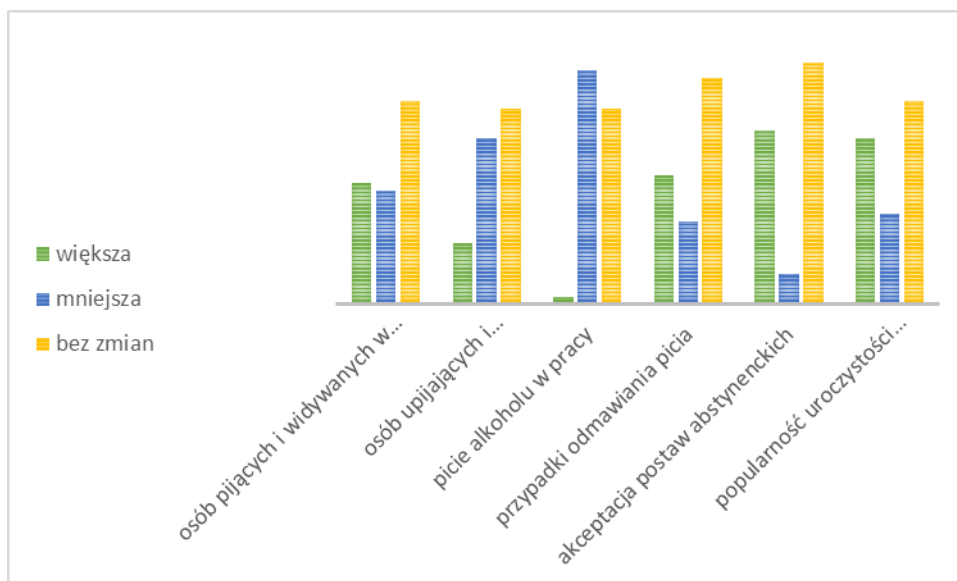
10. Jakie są Pani/Pana odczucia wobec cyberprzemocy?

Na powyższe pytanie aż 23 ankietowanych nie udzieliło odpowiedzi. Dla 4 ankietowanych zjawisko cyberprzemocy wywołuje negatywne odczucia, dla 3 ankietowanych strach. Osoby te są zdania, że zjawisko to jest coraz groźniejsze i bardziej niebezpieczne przede wszystkim dla dzieci i młodzieży poprzez ogólny dostęp do Internetu, który wykorzystują w niewłaściwy sposób. Pojedyncze osoby uważają, że należy być bardziej czujnym i ostrożnym korzystając z Internetu do którego jest bardzo łatwy dostęp. Osoby myślą, że są anonimowi, a tak nie jest. Należało by uniemożliwić lub ograniczyć dostęp do Internetu najmłodszym, wyłączyć możliwość komentowania. Zjawisko to potrafi zrobić wiele złego i szybciej rozchodzą się kompromitujące komentarze i filmiki, które czasami bardziej dotyczą ludzi, niż powiedziane prosto w twarz. Powinno się edukować młodzież z zakresu zagrożeń w sieci. Zauważalne jest swobodne działanie sprawców w necie. Powinny być wyższe kary dla osób stosujących takie metody. Cyberprzemoc bardziej nasiliła się w szkołach poprzez naukę zdalną. Jest groźna dla psychiki dzieci i robi wiele szkody młodzieży. Powinna być ścigana z mocy prawa, a kara wysoka powodująca znaczne skutki dla osób stosujących przemoc – winna działać odstrasżająco. Jeden z ankietowanych jest zdania, że osoby stosujące cyberprzemoc powinny

odpracować swoje zachowanie na rzecz lokalnego społeczeństwa. Kolejny z ankietowanych jest zdania, że „, tak nie powinno być – kiedyś nie było komputerów i było dobrze”. Cyberprzemoc wzbudza uczucie bezsilności, frustracji, lęku przed ośmieszeniem. Jedna z ankietowanych osób napisała, że bardzo się tym zjawiskiem przejmuję i szuka pomocy u innych osób, z kolei następną osobą wcale się tym nie przejmuję. Następną z ankietowanych nie ma zdania, a u kolejnej z osób zjawisko cyberprzemocy nie wzbudza żadnych odczuć.

11. Czy Pani/Pana zdaniem w ciągu ostatniego roku uległy zmianie zachowania mieszkańców?

Zapytano respondentów na temat zachowania mieszkańców, czy w ostatnim roku uległy zmianie wskazując rodzaje zachowań oraz skalę zjawiska zaznaczając odpowiednio jako większa, mniejsza lub bez zmian. Spośród 64 respondentów skalę zjawiska jako **większą**, aż 23 respondentów wskazało akceptacja postaw abstynenckich, 22 popularność uroczystości bezalkoholowych, 17 przypadki odmawiania picia, 16 wskazało, że większą skalą zjawiska są osoby pijące i widywane w stanie nietrzeźwym, a 8 uważa, że większą skalą są osoby upijające i awanturujące się na imprezach i uroczystościach, 1 z respondentów uważa, że picie alkoholu w pracy. Następnie spośród 64 respondentów jako **mniejszą** skalą zjawiska jest według 31 respondentów picie alkoholu w pracy, według 22 są osoby upijające i awanturujące się na imprezach i uroczystościach, 15 osoby pijące i widywane w stanie nietrzeźwym, 12 uważa, że popularność uroczystości bezalkoholowych, 11 przypadki odmawiania picia, a zdaniem 4 respondentów mniejszym zjawiskiem jest akceptacja postaw abstynenckich. Dla badanej grupy osób zjawiskiem **bez zmian** według 32 jest akceptacja postaw abstynenckich, 30 przypadki odmawiania picia, po 27 wskazało osoby pijące i widywane w stanie nietrzeźwym oraz popularność uroczystości bezalkoholowych, a po 26 wskazało osoby upijające i awanturujące się na imprezach i uroczystościach oraz picie alkoholu w pracy.

12. Jakie środki według Pani/Pana należałoby przedsięwziąć, aby szkoła była miejscem bezpiecznym, wolnym od używek?

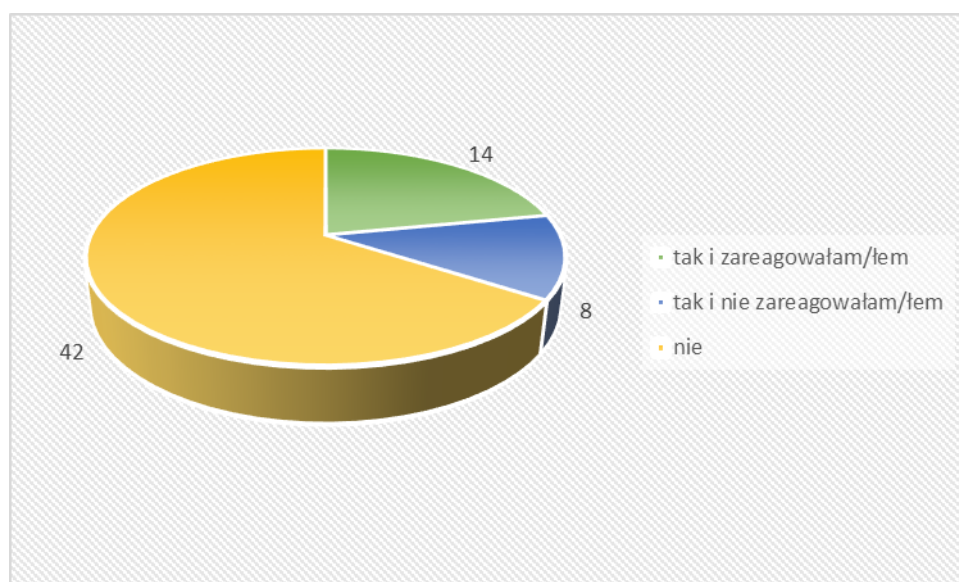
Na powyższe pytanie spośród 64, aż 23 ankietowanych nie udzieliło odpowiedzi. Zdaniem 5 ankietowanych, aby szkoła była miejscem bezpiecznym, wolnym od używek należałoby organizować akcje społeczne oraz spotkania ze służbami i instytucjami pomocowymi, a także terapeutami, ważna jest również rozmowa. Natomiast 3 ankietowanych twierdzi, że bezpieczeństwo w szkole zwiększy monitoring pomieszczeń, a po 2 wskazało, że kontrola, edukacja na ten temat i uświadomienie, co może im grozić oraz zwiększenie dyscypliny przez co byłby lepszy kontakt z nauczycielami. Pojedyncze osoby wymieniły następujące przedsięwzięcia. Otóż zdaniem ankietowanych do szkoły lub w jej otoczenie nie powinno się dopuszczać osób postronnych, powinno być więcej wizyt Policji z psami tropiącymi wszelkiego rodzaju używki, należałoby do szkoły wprowadzić kampanie „Bezpieczna szkoła-wesoła szkoła”. Powinno się wprowadzić rozmowy z psychologiem, Policjantem na temat używek w grupie bądź indywidualnie z osobami wobec których są podejrzenia. Powinno się dzieci testować codziennie na obecność narkotyków i dzieci oraz młodzież powinna ponosić konsekwencje – problemu używek „nie zamiatać pod dywan” i winnych ukarać, by ich dostępność do szkół znacznie zmalała. Wskazano również, aby zwiększyć kary, aby były one surowsze dla osób niepełnoletnich, którzy spożywają używki. Zdaniem jednego z ankietowanych jakby nauka była dalej zdalnie, to w szkołach nie byłoby narkotyków. Następnym jest zdania, że nic nie da się zrobić – cyt. „dzieci ćpały, ćpają i ćpać będą”.

Kolejnym wskazanym przedsięwzięciem jest zapraszanie do szkoły ludzi, którzy mieli z tym problem, aby mogli opowiedzieć swoją historię życia – to bardziej się pamięta i można wyciągnąć wnioski i zastanowić się czy warto w taki sposób zmarnować sobie i bliskim życie.

13. Czy często spotyka Pani/Pan osoby małoletnie, które palą papierosy?

Na powyższe pytanie dotyczące palenia papierosów 46 badanych wskazało, że spotyka osoby małoletnie, które paliły papierosy, a 16 ankietowanych takich osób nie spotkało. Spośród badanej grupy 2 osoby nie udzieliły odpowiedzi na powyższe pytanie.

14. Czy była Pani/Pan świadkiem usiłowania zakupu papierosów lub alkoholu przez osoby małoletnie?

Na powyższe pytanie 42 respondentów nie było świadkiem usiłowania zakupu papierosów lub alkoholu przez osoby małoletnie, 14 natomiast tak miało i zareagowało, a 8 zaznaczyło odpowiedź tak i nie zareagowało. W odpowiedzi inne - nikt niczego nie napisał.

15. Czy w lokalnym środowisku narkotyki są łatwo dostępne?

Wśród badanych ankietowanych 36 nie orientuje się czy w ich środowisku, w którym zamieszkują narkotyki są łatwo dostępne. Natomiast 27 ankietowanych uważa, że w ich

środowisku lokalnym narkotyki są łatwo dostępne, natomiast tylko jeden z odpowiadających uważa że są trudno dostępne.

16. Przemoc w dobie koronawirusa, co wg Pani/Pana jest przyczyną

Autorzy ankiety nie ominęli aktualnej sytuacji panującej w kraju, jakim jest stan zagrożenia epidemiologicznego związanego z koronawirusem poddali badaniu przyczyny nasilających się zjawisk przemocy. Analizując otrzymane odpowiedzi wiadome jest, iż 43 ankietowanych twierdzi, że sytuacja zamknięcia spotęgowała kiełkujące konflikty i wywołała nowe. Następną przyczyną jest fakt, że wiele osób straciło źródło dochodów lub pogorszyła się ich sytuacja finansowa – 29 ankietowanych. Faktem jest, że Ci, którzy już znęcali się nad dziećmi czy współmałżonkami, stali się bezkarni. Nagle mieli domowników „do dyspozycji” przez całą dobę, a ofiary nie mogły uciec ani wezwać pomocy – taki wniosek potwierdziło 28 ankietowanych. Kolejnym wskazanym powodem zaistniałej sytuacji jest stres, który jak wiadomo, nierzadko jest bezpośrednią przyczyną agresywnych zachowań – potwierdza to 25 ankietowanych. Wyższa sprzedaż alkoholu, a jak wiadomo alkohol nierzadko sprawia, że stajemy się bardziej agresywni – taki powód wskazuje 18 ankietowanych. Dając wybór ankietowanym udzielić inną odpowiedź wymieniają fakt, że rodziny nie potrafią już ze sobą rozmawiać, ani bawić się z dziećmi oraz wskazują uzależnienie od smartfonów. Jeden z ankietowanych odpowiedział, iż nie ma wiedzy na ten temat.

17. Czy powyższe zjawisko przemocy w dobie koronawirusa, zauważyła/ł Pani/Pan w swoim najbliższym otoczeniu?

Respondenci w powyższym pytaniu mieli wskazać, czy nasilenie się przemocy miało miejsce w ich najbliższym otoczeniu – 23 respondentów nie orientuje się, czy powyższe zjawisko miało miejsce, 29 respondentów nie zauważyło powyższego zjawiska, a 12 twierdzi, iż takie miało miejsce w ich otoczeniu.

18. Jeśli ma Pani/Pan dodatkowe uwagi i spostrzeżenia, można je tutaj zapisać.

Grupa fokusowa miała możliwość w tym pytaniu wymienić swoje uwagi i spostrzeżenia. Badani uważają, że aktywność to klucz do wielu działań. Uważają, że trudno poszukać „złoty środek”, aby zmniejszyć zjawisko przemocy. Przede wszystkim zależy to od ludzi i kto jakim

jest człowiekiem oraz czym kieruje się w życiu. Pogoń za pieniądzem stała się dla wielu priorytetem – „po trupach do celu”. Te najważniejsze wartości jakimi powinno się kierować, w życiu są ztracone. A szkoda. Wystarczyłoby tylko przewartościować swoje życie, zrozumieć, co tak naprawdę jest ważne. Wskazują także, aby większą kontrolę miał dzielnicowy. Brak mieszkań i środków finansowych powoduje, że ofiary przemocy bardzo często nie zgłaszają problemu i dochodzi do nieodwracalnych szkód (zdrowotnych i społecznych). Ofiary przemocy nie zawsze są chronione, bardzo często dzieci naśladują wzorce wyniesione z domu i powstaje nowe pokolenie osób agresywnych.

Metryczka

Płeć:

Grupę docelową stanowiły 64 osoby, gdzie 44 osoby to kobiety, a 20 osób to mężczyźni.

Wiek:

Wiek respondentów kształtował się w następujących przedziałach wiekowych: 18-20 lat – 4 osoby, 21-30 lat – 5 osób, 31-40 lat – 19 osób, 41-50 lat – 9 osób, 51-60 lat – 9 osób, 61 lat i więcej – 13 osób. Dwie osoby nie wskazały swojego wieku.

Miejsce zamieszkania:

Respondenci objęci badaniem zamieszkują teren miejski – 41 osób i teren wiejski – 23 osoby.

WNIOSKI I REKOMENDACJE

Po analizie otrzymanych materiałów w postaci ankiet od osób objętych badaniem, wśród uczniów szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych, autorom nasuwają się pewne refleksje, wysnuwają wnioski jak również propozycje, jakie podjąć działania w przyszłości, aby zapobiegać oraz rozwiązywać problemy.

W planowaniu działań profilaktycznych należy zwrócić uwagę na poniższe wytyczne:

Oddziaływania profilaktyczne i readaptacyjne należy zaczynać bardzo wcześnie, już na poziomie szkoły podstawowej. Mimo dużej świadomości wśród dzieci i młodzieży w zakresie przemocy rówieśniczej istnieje potrzeba dalszej edukacji i profilaktyki. Badani wykazali, że mają świadomość zagrożenia, zdają sobie sprawę, że przemoc jest przestępstwem i stanowi niebezpieczeństwo, jednakże nie zawsze zgłaszają zaistniałe sytuacje i nadal twierdzą, że zjawisko przemocy jest zjawiskiem wstydlwym. Należy podjąć działania edukacyjne w kierunku dzieci i młodzieży. Ważnym elementem pracy są działania

profilaktyczne. Wsparcie edukacyjne i informacyjne na szeroką skalę, zminimalizuje ryzyko zagrożenia skutkami przemocy. Świadome dzieci będą miały szansę znalezienia i skorzystania z odpowiedniej pomocy, a tym samym zwiększą prawdopodobieństwo rozwiązania trudnej sytuacji. Polityka społeczna prowadzona na terenie gminy powinna podjąć wzmożone działania w kierunku podniesienia świadomości, edukacji i informacji wśród dzieci i młodzieży zamieszkującej teren gminy Sępólno Krajeńskie.

Deklaracja o znajomości osób i instytucji nie jest równoznaczna z podjęciem działania, ponieważ wśród badanych znalazła się grupa osób, która nikomu nie zgłosiłaby sytuacji zagrożenia, niepowodzenia i porażki będzie znosić w samotności, czasem w rozmowie z koleżanką/kolegą, zajmując się czym innym, aby wyprzeć to z pamięci.

Profilaktyka uzależnień powinna być prowadzona w sposób wiarygodny i uwzględniający potrzeby młodych ludzi. W działaniach powinno się aktywnie wychodzić do osób zagrożonych uzależnieniem, w taki sposób, aby zainteresować ich, porozumieć się z nimi ich językiem. Dla osób pochodzących z rodzin źle funkcjonujących, warto od razu wdrażać programy readaptacji społecznej, pokazywać, że inny scenariusz życia jest możliwy.

Zachodzi potrzeba ściślejszej współpracy pomiędzy jednostkami zajmującymi się uzależnieniami, która byłaby odpowiedzią na nowe zjawiska. Konieczna jest refleksja nad oddziaływaniami terapeutycznymi skierowanymi do młodych ludzi. Refleksja ta powinna brać pod uwagę najnowsze badania naukowe dotyczące uzależnień oraz skuteczności terapii, doświadczenia specjalistów oraz potrzeby pacjentów.

Należy wspierać programy post terapii i readaptacji prowadzone przez organizacje i instytucje pracujące na rzecz osób uzależnionych, zakorzenione w środowisku, w którym takie osoby przebywają. Szczególnie istotne jest stworzenie oferty post terapeutycznej dla młodych osób wychodzących z uzależnienia.

Analizując natomiast ankiety otrzymane od przedstawicieli pracowników instytucji pomocy społecznej, policji, kuratorów, nauczycieli, pedagogów szkolnych, pracowników poradni psychologicznych, ośrodków zdrowia, itp., autorzy przedstawiają następujące wnioski i spostrzeżenia:

1. Przemoc, wykorzystywanie, bicie, krzywdzenie osób bliskich jest przestępstwem, tak samo groźnym i podlegającym karze jak przemoc wobec obcych osób. Bycie małżeństwem czy mieszkanie razem pod jednym dachem w wolnym związku nie daje nikomu prawa do stosowania przemocy, nie zwalnia z odpowiedzialności prawnej. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi każdy ma prawo, a nawet obowiązek reagować na przestępstwo.

2. Przemoc w rodzinie występuje we wszystkich grupach społecznych, niezależnie od poziomu wykształcenia lub statusu społecznego czy materialnego. Zdarza się, że wyżej wykształceni sprawcy stosują często bardziej wyszukane formy przemocy. Przemoc w rodzinie to nie tylko znęcanie się fizyczne nad członkiem rodziny, ale także dręczenie psychiczne, wykorzystywanie seksualne i ekonomiczne.

3. Nikt nie lubi być poniżanym i bitym. Osoby doznające przemocy znajdują się w bardzo trudnej sytuacji wypełnionej bólem, cierpieniem, strachem, bezsilnością i poczuciem osamotnienia. Tkwienie w związku pełnym krzywdzenia wynika między innymi z wyznawania tradycyjnych wartości takich jak miłość, trwałość małżeństwa, mylnego przeświadczenia, że sprawca jest dobry dla dzieci, gdyż ich nie bije, przekonania o zależności ekonomicznej od sprawcy i niemożności samodzielnego funkcjonowania, wiary, w obietnice sprawcy, że się zmieni, nieracjonalnego obwiniania się za przemoc, czy też braku wiedzy na temat miejsca, gdzie osoba dotknięta przemocą może znaleźć bezpieczne schronienie i specjalistyczną pomoc. Według grupy fokusowej ofiara przemocy powinna odejść od sprawcy przemocy zarówno dla własnego dobra, jak również dla dobra dzieci.

4. Dzieci, które doświadczały przemocy emocjonalnej, mogą w podobny sposób traktować swoich bliskich w dorosłym życiu. Te, które doznały przemocy fizycznej, mogą stosować różne jej formy wobec swoich dzieci lub bliskiej osoby dorosłej. Zaniedbywane emocjonalnie czy fizycznie, odrzucane czy porzucane okazują oziębłość i dystans lub stają się patologicznie nadopiekuńcze. Osoby wychowywane przez rodziców z zaburzonymi więziami już w dzieciństwie budują podobny model traktowania innych. Większość badanych jest tego samego zdania.

5. Grupa badanych uważa, że narkomania w dzisiejszych czasach to dla większości stanowi obraz nowoczesnego społeczeństwa oraz sposób na życie, czy nieuleczalna choroba. Mają styczność w swoim otoczeniu z osobami uzależnionymi, gdzie dominuje uzależnienie

od alkoholu nad uzależnieniem od narkotyków. Stwierdzają, że tendencja ta jest wzrostowa w porównaniu jak sprzed 5 lat, zarówno wśród dorosłych jak i młodzieży. Jednocześnie skala problemów związana z zażywaniem narkotyków i używek określono przez odpowiadających, że jest bardzo duża.

6. Bardzo ważne jest też przygotowanie nauczycieli, pedagogów, trenerów i innych osób znaczących do udzielania wsparcia młodym ludziom.

Rozdział II

Alkoholizm i narkomania na terenie gminy Sępólno Krajeńskie.

Tabela 1

LICZBA LUDNOŚCI ZAMIESZKUJĄCEJ GMINĘ SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE	
Miasto	8.612
Wieś	6.596
ŁĄCZNIE:	15.208

Dane: Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim stan na dzień 30.09.2021 r.

Na rozmiar zjawiska bezrobocia wpływ mają czynniki społeczne, ponieważ jest to zjawisko powstałe w społeczeństwie. Bezrobocie przyczynia się do występowania wielu negatywnych zjawisk społecznych w życiu osób nieposiadających zatrudnienia.

Tabela 2

BEZROBOCIE	
Liczba bezrobotnych w kraju	936 004
Liczba bezrobotnych w województwie Kujawsko-Pomorskim	63 734
Liczba bezrobotnych w gminie Sępólno Krajeńskie	556

Dane: WUP Toruń z dnia 30.09.2021 r. oraz dane PUP Sępólno Krajeńskie z dnia 30.09.2021r.

Z danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu wynika, iż na dzień 30 września 2021 roku liczba osób bezrobotnych w Polsce wyniosła 936 004 osoby, w województwie Kujawsko- Pomorskim 63 734 osoby, natomiast na terenie gminy Sępólno Krajeńskie według danych Powiatowego Urzędu Pracy liczba osób bezrobotnych to 556.

Tabela 3

BEZROBOCIE		ALKOHOLIZM	
30.06.2021 rok	160 RODZIN	30.06.2021 rok	44 RODZINY
454 osoby w rodzinie		66 osób w rodzinie	
31.12.2020 rok	192 RODZINY	31.12.2020 rok	63 RODZINY
528 osób w rodzinie		109 osób w rodzinie	

Dane: Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim- sprawozdanie MRPiPS-03 z dnia 31.12.2020 r. i 30.06.2021 r.

Według danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim na dzień 30 czerwca 2021 roku liczba rodzin, w których występowało bezrobocie to 160, są to 454 osoby, natomiast na dzień 31.12.2020 roku liczba rodzin bezrobotnych wyniosła 192- tj. 528 osób. Alkoholizm na dzień 30 czerwca 2021 roku stwierdzono w przypadku 44 rodzin tj. 66 osób, a na koniec roku 2020 alkoholizm występował w przypadku 63 rodzin tj. 109 osób. W 2020 roku odnotowano problem narkomanii w statystykach Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim, która dotyczyła 3 rodzin tj. 6 osób, natomiast w roku 2021 problem ten wykazano u 2 rodzin, tj. 3 osób.

Tabela 4

PROCEDURA „NIEBIESKIEJ KARTY”			
2021 rok		2020 rok	
30.09.2021 rok	38 procedur „NK”	31.12.2020 rok	68 procedur „NK”
	31 rodzin		50 rodzin
MIASTO	WIEŚ	MIASTO	WIEŚ
17 rodzin	14 rodzin	29 rodzin	21 rodzin

Dane: Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim z dnia 31.12.2020 r. i 30.09.2021 r.

Problem uzależnień w rodzinie należy traktować jako czynnik ryzyka pojawienia się przemocy w rodzinie, jednak nie jest to warunkiem koniecznym. Według danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim w roku 2020 wszczęto 68 procedur „Niebieskiej Karty” w 50 rodzinach, z czego 29 rodzin mieszkało na wsi, a 21 rodzin zamieszkiwało w mieście. W okresie od stycznia do 30 września 2021 roku wszczęto 38 procedur „Niebieskiej Karty” w 31 rodzinach, z czego 17 rodzin zamieszkuje w mieście, a 14 na wsi.

Poniższe dane przedstawiają liczbę osób, które skorzystały z usług terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu w 2020 roku oraz w okresie do września 2021 roku.

Tabela 5

OSOBY UZALEŻNIONE I WSPÓLUZALEŻNIONE OD ALKOHOLU			
2021 rok		2020 rok	
kobiety uzależnione od alkoholu	12	kobiety uzależnione od alkoholu	21
mężczyźni uzależnieni od alkoholu	50	mężczyźni uzależnieni od alkoholu	85
ŁĄCZNIE:	62	ŁĄCZNIE:	130

Dane : NZOZ „JANTAR” Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Sępólnie Krajeńskim z dnia 31.12.2020 r. i 30.09.2021 r.

Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sępólnie Krajeńskim w ramach swojej działalności podejmuje między innymi działania mobilizujące osoby do poddania się diagnozie oraz podjęcia ewentualnego leczenia oraz terapii.

Tabela 6

GMINNA KOMISJA DS. ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W SĘPÓLNIE KRAJEŃSKIM	
2021 rok	liczba wniosków
Komenda Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskim	16
Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim	12
Osoby indywidualne	16
Społeczny Kurator Rodzinny	1
ŁĄCZNIE:	45

Dane: Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sępólnie Krajeńskim z dnia 30.09.2021 r.

Jak wynika z danych GKRPA do komisji wpłynęło 45 wniosków o wszczęcie postępowania celem skierowania osób na terapię. Zespół motywacyjno-monitorujący wezwał na spotkania 83 osoby, z których zgłosiło się tylko 36.

Komenda Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskim odnotowała w okresie od stycznia do września 2021 roku 29 zdarzeń wynikających z przepisów Ustawy o Przeciwdziałaniu Narkomanii. Zatrzymano 23 nietrzeźwych kierujących oraz 4 kierujących pod wpływem narkotyków lub innych środków odurzających. Liczba zatrzymanych

małoletnich pod wpływem alkoholu wyniosła 8 osób, nie stwierdzono przypadków zatrzymania małoletnich pod wpływem narkotyków bądź środków odurzających.

Tabela 7

KOMENDA POWIATOWA POLICJI W SĘPÓLNIE KRAJEŃSKIM	
Liczba stwierdzonych przestępstw z zakresu ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	29
Liczba zatrzymanych nietrzeźwych kierujących	23
Liczba zatrzymanych kierowców pod wpływem narkotyków bądź innych środków odurzających	4
Liczba małoletnich zatrzymanych pod wpływem alkoholu	8
Liczba małoletnich zatrzymanych pod wpływem narkotyków bądź innych środków odurzających	0

Dane: Komenda Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskim z dnia 30.09.2021 r.

Według danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Sępólnie Krajeńskim odnotowano na terenie gminy Sępólno Krajeńskie przypadki przestępstw naruszenia ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii:

- w 2020 roku- 46 przypadków (dane na dzień 30.09.2020 r.).
- w 2021 roku- 29 przypadków (dane na dzień 30.09.2021 r.).

Tabela 8

PUNKT KONSULTACYJNO- PROFILAKTYCZNY DS. PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII PRZY STOWARZYSZENIU „DOROŚLI-DZIECIOM” W SĘPÓLNIE KRAJEŃSKIM	
porady, rozmowy telefoniczne dotyczące funkcjonowania punktu, informacji o konsekwencjach zażywania narkotyków, dopalaczy o objawach i reakcjach po ich zażyciu	115
rozmowy bezpośrednie z rodzicami, opiekunami osób eksperymentujących z narkotykami i dopalaczami	18
spotkania z osobami uzależnionymi od narkotyków	36
testy sprawdzające zawartość narkotyku w moczu	28

Dane: Punkt Konsultacyjno-Profilaktyczny ds. Przeciwdziałania Narkomanii przy Stowarzyszeniu „Dorośli-Dzieciom” w Sępólnie Krajeńskim z dnia 30.09.2021 r.

Jak wynika z powyższego, problem związany z narkotykami istnieje na terenie naszej gminy. Problem ten zaburza funkcjonowanie jednostki w życiu społecznym. Niestety coraz łatwiejszy dostęp do środków odurzających sprawia, że młodzież bardziej narażona jest na kontakt z narkotykami. W związku z tym, niezbędna jest profilaktyka i edukacja młodych ludzi oraz rodziców z zakresu zagrożeń jakie płyną z używania środków odurzających.

Rozdział III

Zasoby umożliwiające realizację Programu.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim:

instytucja mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne środki i możliwości. Pomocy udziela się w trudnej sytuacji życiowej, nie tylko finansowej ale również poprzez wielowymiarowe wsparcie z zakresu przezwycięzania problemów, wsparcia psychologicznego, prawnego, opiekuńczego i wiele innych.

Punkt Interwencji Kryzysowej przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim

Celem działalności Punktu Interwencji Kryzysowej jest udzielanie kompleksowej pomocy osobom znajdującym się w kryzysowych sytuacjach życiowych, którzy nie znajdują sposobów samodzielnego poradzenia sobie z problemem i nie mają wystarczającego wsparcia w swoim otoczeniu. Punkt Interwencji Kryzysowej zapewnia bezpłatne wsparcie specjalistów takich jak pracownik socjalny, prawnik, socjoterapeuta, kurator sądowy, poradnictwo rodzinne, psycholog.

Zespół Interdyscyplinarny w Sępólnie Krajeńskim

Celem Zespołu Interdyscyplinarnego jest pomoc rodzinom, osobom, grupom problemowym i środowiskom dysfunkcyjnym w przezwycięzaniu ich problemów związanych z przemocą w rodzinie, efektywne podejmowanie działań pomocowych i interwencyjnych w momencie zaistniałego problemu, współdziałanie z innymi podmiotami, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.

Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sępólnie Krajeńskim

Celem Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrona ich przed przemocą, prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń działających w obszarze

rozwiązywania problemów alkoholowych oraz profilaktyki.

Punkt Konsultacyjno - Profilaktyczny ds. Przeciwdziałania Narkomanii przy Stowarzyszeniu „Dorośli - Dzieciom” w Sępólnie Krajeńskim

Punkt Konsultacyjno- Profilaktyczny ds. Przeciwdziałania Narkomanii zajmuje się:

pierwszym kontaktem i diagnozą młodych ludzi eksperymentujących z narkotykami oraz innymi substancjami psychoaktywnymi, informowaniem rodziców, opiekunów jak rozpoznać czy dziecko ma kontakt z narkotykami, rozpowszechnianiem bezpłatnych testów sprawdzających zawartość narkotyków w moczu, prowadzeniem szkoleń w zakresie rozpoznawania i sygnałów świadczących o kontakcie dziecka z narkotykami dla nauczycieli i rodziców, zajęciami informacyjno – profilaktycznymi dla uczniów, nauczycieli i rodziców.

Placówki Oświatowe

Instytucje oświatowe podejmują działania, aby wprowadzić własny i dostosowany do potrzeb program profilaktyczny. Pomoc psychologiczno– pedagogiczna polega między innymi na: podejmowaniu działań wychowawczych i profilaktycznych wynikających z programu wychowawczego szkoły i programu profilaktyki, prowadzeniu edukacji prozdrowotnej i promocji zdrowia, organizacji zajęć w celu wspomagania wychowawczej funkcji rodziny, zapobieganiu zachowaniom dysfunkcyjnym uczniów oraz wspieraniu ich rozwoju, organizacją warsztatów dla rodziców i nauczycieli w celu doskonalenia umiejętności z zakresu komunikacji społecznej oraz umiejętności wychowawczych.

Komenda Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskim

Jednym z podstawowych zadań jakie realizuje policja jest inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie zjawiskom kryminogennym, współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi.

Komenda Powiatowa Policji Sępólnie Krajeńskim prowadzi m.in. działania prewencyjne mające na celu uświadomienie dzieciom i młodzieży ze szkół konsekwencji związanych ze spożywaniem alkoholu czy też eksperymentowaniem z innymi substancjami zmieniającymi świadomość. Działania prewencyjne skierowane są także do osób dorosłych. Funkcjonariusze policji we współpracy z tut. Ośrodkiem Pomocy Społecznej prowadzą monitoring w rodzinach, gdzie wdrożono procedurę „Niebieskiej Karty”.

Stowarzyszenie Klub Abstynenta „JANTAR” w Sępólnie Krajeńskim

Celem stowarzyszenia jest poprawa sytuacji rodzin i osób żyjących w ubóstwie, zmniejszenie zjawiska bezdomności, alkoholizmu, narkomanii innych patologii społecznych, współpracę z organami administracji publicznej oraz z innymi organizacjami pozarządowymi, inicjowanie i rozwijanie życia koleżeńkiego członków i sympatyków Stowarzyszenia, podejmowania innych działań sprzyjających realizacji misji i celów statutowych Stowarzyszenia.

NZO „Jantar” Ośrodek Terapii Uzależnień i Współzależnienia w Sępólnie Krajeńskim

Ośrodek prowadzi sesje indywidualne osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin, zajęcia grupowe dla uzależnionych i osób współzależnionych, indywidualne wsparcie psychologiczne dla uzależnionych i współzależnionych, zajęcia profilaktyczno-edukacyjne skierowane do młodzieży, które prowadzą nieodpłatnie terapeuci dotyczące tematyki uzależnienia od alkoholu i jego skutków.

Świetlica Terapeutyczna w Sępólnie Krajeńskim

Jest specjalistyczną placówką wsparcia dziennego, której działania koncentrują się wokół zapewnienia opieki dzieciom wychowujących się w rodzinach dysfunkcyjnych, w rodzinach z problemem alkoholowym oraz w środowiskach niekorzystnych dla ich rozwoju, udzielania wsparcia i pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom zaburzonym i skrzywdzonym przez los, diagnozowania sytuacji dziecka i rodziny, wyposażania młodych ludzi w umiejętności radzenia sobie z trudnymi życiowymi problemami i sytuacjami, pokazywania jak można atrakcyjnie, twórczo i bezpiecznie spędzić czas wolny, wsparcia rodziców w procesie wychowania i radzenia sobie z trudnymi życiowymi sytuacjami, zapewnienia pomocy w nauce.

„Stowarzyszenie Dorośli - Dzieciom” w Sępólnie Krajeńskim skupia się m. in. na zagospodarowaniu czasu wolnego dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych. Ponadto prowadzi Klub Młodych Twórców, który jest miejscem spotkań młodych ludzi i umożliwia wymianę doświadczeń, wspomaganie i rozwijanie potencjału twórczego młodzieży, motywowanie młodzieży do samodzielnego poszukiwania różnych rozwiązań ich problemów, kreowanie liderów młodzieżowych, autokreację i pracę nad sobą, integrowanie młodzieży różnych środowisk, kultur i subkultur, propagowanie lokalnej kultury, elementów ludowości oraz turystycznych walorów naszego regionu w twórczej aktywności młodzieży, stowarzyszenie

w swoich szeregach skupia wolontariuszy z różnych krajów i angażuje ich w działalność na rzecz społeczności lokalnej.

Biblioteka Publiczna w Sępólnie Krajeńskim

Biblioteka pełni funkcję ogólnodostępnej biblioteki publicznej, która ma za zadanie upowszechniać wiedzę i kulturę w społeczeństwie. W/w instytucja podejmuje również różnego rodzaju przedsięwzięcia skierowane do dzieci i młodzieży związane z profilaktyką uzależnień.

Centrum Kultury i Sztuki w Sępólnie Krajeńskim

Nadrzędnym celem działania Centrum Kultury i Sztuki jest pozyskanie i przygotowanie środowiska lokalnego do aktywnego uczestnictwa w kulturze oraz współtworzenie jej wartości. Ma w swojej ofercie zajęcia jako atrakcyjną formę spędzania czasu wolnego z dala od alkoholu i narkotyków. Zajęcia te skierowane są do dzieci i młodzieży, mają charakter edukacyjny, również w obszarze dotyczącym problemu uzależnienia.

Centrum Sportu i Rekreacji w Sępólnie Krajeńskim

Przedmiotem działalności Centrum Sportu i Rekreacji jest realizowanie zadań z zakresu kultury fizycznej, sportu i rekreacji, m.in.: organizacja zajęć, zawodów, imprez sportowych, rekreacyjnych, turystycznych, propagowanie i realizacja wszystkich usług w zakresie sportu i masowej kultury fizycznej. Dzięki współpracy z Centrum Sportu i Rekreacji Ośrodek Pomocy Społecznej organizuje różnego rodzaju przedsięwzięcia sportowe (Turniej „Pluszowy Miś”, Turniej Piłkarski „Dzikich Drużyn”, Turniej Piłki Siatkowej) dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Sępólno Krajeńskie mające na celu wskazanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego z dala od wszelkiego rodzaju używek.

Rozdział IV

Cele Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025

1. Ograniczenie rozmiarów negatywnych następstw spożywania alkoholu.
2. Kształtowanie postaw abstynenckich wśród mieszkańców gminy, a w szczególności młodzieży.
3. Zwiększanie świadomości społeczności lokalnej w zakresie postrzegania problemów alkoholowych.
4. Podniesienie wiedzy na temat konsekwencji nadużywania alkoholu, palenia tytoniu u dzieci, młodzieży oraz dorosłych.
5. Promowanie postaw trzeźwościowych.
6. Podnoszenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
7. Zwiększenie poziomu wiedzy na temat negatywnych konsekwencji zażywania substancji psychoaktywnych oraz podkreślenie znaczenia działań profilaktycznych.
8. Zwiększenie zasobów profesjonalnie przygotowanych osób realizujących działalność profilaktyczną.
9. Współpraca z różnego rodzaju instytucjami z zakresu profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania narkomanii, przeciwdziałania przemocy oraz uzależnień behawioralnych.
10. Promocja aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży.
11. Udzielanie rodzinom pomocy psychospołecznej.
12. Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo- wychowawczej dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych i ich rodzin.
13. Rozwój kompetencji pracowników ochrony zdrowia, pracowników oświaty, pomocy społecznej, służb mundurowych oraz innych grup zawodowych z zakresu działań profilaktyki.

Cele są realizowane poprzez następujące zadania:

Tabela 9

ZADANIE I		
WSPIERANIE PLACÓWEK LECZENIA UZALEŻNIENIA OD ALKOHOŁU		
DZIAŁANIE	PODMIOTY REALIZUJĄCE	OKRES REALIZACJI
Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz osób współuzależnionych.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim	praca ciągła w latach 2022-2025

Tabela 10

ZADANIE II		
POMOC DZIECIOM Z RODZIN DYSFUNKCYJNYCH		
DZIAŁANIE	PODMIOTY REALIZUJĄCE	OKRES REALIZACJI
<p>Działalność Świetlicy Terapeutycznej m.in. zajęcia socjoterapeutyczne, zajęcia opiekuńcze, dożywanie dzieci.</p> <p>Warsztaty umiejętności rodzicielskiej, których efektem będzie m. in. zwiększenie kompetencji wychowawczych rodziców.</p> <p>Sporządzanie diagnozy indywidualnej dziecka i jego sytuacji rodzinnej i szkolnej.</p> <p>Praca ze stałymi grupami dzieci oraz w kontakcie indywidualnym.</p> <p>Przygotowanie i realizacja indywidualnych programów rozwojowo- terapeutycznych dla dzieci.</p> <p>Współpraca z rodziną dziecka m. in. diagnoza sytuacji rodzinnej, rozwiązywanie problemów rodziny, omawianie postępu dziecka w procesie socjoterapii.</p> <p>Współpraca z instytucjami, które mogą pomóc rodzinie w rozwiązaniu jej problemów, głównie z zakresie interwencji wobec osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu.</p>	<p>Świetlica Terapeutyczna w Sępólnie Krajeńskim</p> <p>Centrum Małego Dziecka i Rodziny w Sępólnie Krajeńskim</p>	<p>praca ciągła w latach 2022-2025</p>

<p>Finansowanie zatrudnienia pracowników merytorycznych w placówkach wsparcia dziennego realizujących zadania określone w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.</p> <p>Organizowanie i finansowanie superwizji lub konsultacji dla wychowawców udzielających pomocy dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych.</p> <p>Dofinansowanie obozu socjoterapeutycznego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych stanowiącego uzupełnienie całorocznej pracy dzieci w Świetlicy Terapeutycznej.</p> <p>Tworzenie systemowego wsparcia w postaci szkolenia pn. "Dzieci z problemem FAS- dzieci z płodowym zespołem alkoholowym" dla rodziców oczekujących i planujących dzieci oraz osób pracujących z małymi dziećmi.</p>		
---	--	--

Tabela 11

ZADANIE III		
UDZIELANIE RODZINOM, W KTÓRYCH WYSTĘPUJE PROBLEM ALKOHOLOWY POMOCY PSYCHOSPOŁECZNEJ I PRAWNEJ, A W SZCZEGÓLNOŚCI POMOC W ZAKRESIE OCHRONY PRZED PRZEMOCĄ W RODZINIE.		
DZIAŁANIE	PODMIOTY REALIZUJĄCE	OKRES REALIZACJI
<p>Praca specjalistów: psychologa, socjoterapeuty, pracownika socjalnego, kuratora sądowego, prawnika, poradnictwo rodzinne.</p> <p>Wizyty pracowników socjalnych z funkcjonariuszami policji w środowiskach, gdzie wdrożono procedurę „Niebieskiej karty”.</p> <p>Praca w grupach roboczych</p> <p>Organizowanie cyklicznych szkoleń i konferencji dla członków zespołu interdyscyplinarnego oraz osób zaangażowanych w działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim</p> <p>Punkt Interwencji Kryzysowej w Sępólnie Krajeńskim.</p> <p>Zespół Interdyscyplinarny w Sępólnie Krajeńskim</p> <p>Komenda Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskim.</p> <p>Oświata</p> <p>Ochrona Zdrowia</p> <p>Gmina Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sępólnie Krajeńskim.</p>	<p>praca ciągła w latach 2022-2025</p>

Tabela 12

ZADANIE IV		
DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI DS. ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W SĘPÓLNIE KRAJEŃSKIM		
DZIAŁANIE	PODMIOTY REALIZUJĄCE	OKRES REALIZACJI
<p>Przyjmowanie zgłoszeń o przypadkach wystąpienia nadużywania alkoholu z jednoczesnym wystąpieniem przesłanek zawartych w art. 24 ustawy.</p> <p>Praca w ramach zespołów motywujących.</p> <p>Przygotowywanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym m.in. (opinie biegłych sądowych z zakresu psychologii i psychiatrii).</p> <p>Opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim</p> <p>Przewodniczący oraz Członkowie Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sępólnie Krajeńskim.</p> <p>Wynagrodzenie dla członków Komisji ustala się za posiedzenie Komisji w wysokości:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przewodniczący 30%, • Zastępca 20%, • Sekretarz 40%, • Członek 10 %. <p>najniższego wynagrodzenia pracownika określonego przez ministra właściwego do spraw pracy.</p> <p>W przypadku posiedzenia gminnej komisji dwa razy w miesiącu: Sekretarz otrzymuje za pierwsze posiedzenie 40% najniższego wynagrodzenia określonego przez ministra właściwego ds. pracy, za drugie posiedzenie 10% w/w wynagrodzenia, pozostali członkowie Komisji bez zmian.</p> <p>zwrot kosztów podróży członków GKRPA, którzy uczestniczyli w szkoleniach</p>	<p>praca ciągła w latach 2022-2025</p>

Tabela 13

ZADANIE V		
PROWADZENIE PROFILAKTYCZNEJ DZIAŁALNOŚCI INFORMACYJNEJ I EDUKACYJNEJ ORAZ DZIAŁALNOŚCI SZKOLENIOWEJ W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII ORAZ UZALEŻNIENIOM BEHAWIORALNYM, W SZCZEGÓLNOŚCI DLA DZIECI I MŁODZIEŻY, W TYM PROWADZENIE POZALEKCYJNYCH ZAJĘĆ SPORTOWYCH		
DZIAŁANIE	PODMIOTY REALIZUJĄCE	OKRES REALIZACJI
<p>Wsparcie programów profilaktycznych szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych.</p> <p>Organizowanie czasu wolnego oraz promocja aktywności fizycznej dzieciom i młodzieży pochodzącej z rodzin dysfunkcyjnych poprzez Turnieje: „Pluszowy Miś” „Dzikich Drużyn” „Piłki Siatkowej”.</p> <p>Wspomaganie działań prewencyjnych Komendy Powiatowej Policji w Sępólnie Krajeńskim.</p> <p>Zorganizowanie gwiazdki dla dzieci i ich rodziców uczęszczających do Świetlicy Terapeutycznej.</p> <p>Promocja życia w trzeźwości.</p> <p>Wsparcie finansowe wypoczynku dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.</p> <p>Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18. roku życia.</p> <p>Działania profilaktyczne uświadamiające niebezpieczne następstwa zażywania środków odurzających w tym dopalaczy oraz palenia tytoniu; działania profilaktyczne skierowane do kierowców</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim</p> <p>Szkoły Podstawowe i Ponadpodstawowe z terenu gminy Sępólno Krajeńskie.</p> <p>Organizacje Pozarządowe.</p> <p>Centrum Kultury i Sztuki w Sępólnie Krajeńskim.</p> <p>Świetlica Terapeutyczna w Sępólnie Krajeńskim.</p> <p>Sołectwa z terenu gminy Sępólno Krajeńskie.</p> <p>Komenda Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskim, Oddział Odwykowy Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Świeciu.</p>	<p>praca ciągła w latach 2022-2025</p>

Tabela 14

ZADANIE VI		
WSPOMAGANIE DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI, STOWARZYSZEŃ I GRUP SAMOPOMOCOWYCH, SŁUŻĄCEJ ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH		
DZIAŁANIE	PODMIOTY REALIZUJĄCE	OKRES REALIZACJI
Profilaktyka, działalność informacyjna i edukacyjna w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych u osób uzależnionych od alkoholu i osób współuzależnionych.	Otwarty konkurs ofert dla organizacji pozarządowych przeprowadzony przez Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim.	praca ciągła w latach 2022-2025

Tabela 15

ZADANIE VII		
WSPOMAGANIE DZIAŁALNOŚCI ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH REALIZUJĄCYCH ZADANIA ZWIĄZANE Z PROFILAKTYKĄ I ROZWIĄZYWANIEM PROBLEMÓW NARKOMANII		
DZIAŁANIE	PODMIOTY REALIZUJĄCE	OKRES REALIZACJI
<p>Prowadzenie kampanii edukacyjnych obejmujących problematykę narkomanii adresowanych w szczególności do określonych grup docelowych (młodzieży z terenu gminy Sępólno Krajeńskie).</p> <p>Pomoc dla rodziców dzieci zażywających narkotyki poprzez: informowanie o formach pomocy dzieciom i młodzieży zażywającym narkotyki, wykrywanie zagrożeń narkotycznych występujących w rodzinach, uświadamianie rodzinom zagrożeń wynikających z narkomanii, dokonywanie przez pracowników socjalnych diagnozy sytuacji w rodzinach dotkniętych problemem narkomanii.</p>	<p>Otwarty konkurs ofert dla organizacji pozarządowych przeprowadzony przez Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim.</p> <p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim.</p> <p>Punkt Interwencji Kryzysowej w Sępólnie Krajeńskim.</p> <p>Organizacje pozarządowe.</p>	praca ciągła w latach 2022-2025

Tabela 16

ZADANIE VIII		
PODNIESIENIE POZIOMU WIEDZY SPOŁECZEŃSTWA NA TEMAT PROBLEMÓW ZWIĄZANYCH Z UŻYCIEM ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH I MOŻLIWOŚCI ZAPOBIEGANIA ZJAWISKU.		
DZIAŁANIE	PODMIOTY REALIZUJĄCE	OKRES REALIZACJI
<p>Wspieranie szkół z terenu gminy Sępólno Krajeńskiego w rozwijaniu działań profilaktycznych.</p> <p>Wspieranie merytoryczne kadry pedagogicznej przy opracowywaniu szkolnych programów profilaktycznych.</p> <p>Prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób eksperymentujących z narkotykami.</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim.</p> <p>Organizacje pozarządowe.</p> <p>Placówki Oświatowe w gminie Sępólno Krajeńskie.</p>	<p>praca ciągła w latach 2022-2025</p>

Tabela 17

ZADANIE IX		
SZKOLENIE GRUP ZAWODOWYCH ZAANGAŻOWANYCH W PROBLEMATYKĘ NARKOMANII, ZWIĘKSZENIE LICZBY REALIZATORÓW PROGRAMÓW PROFILAKTYCZNYCH		
DZIAŁANIE	PODMIOTY REALIZUJĄCE	OKRES REALIZACJI
<p>Prowadzenie szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób realizujących zadania profilaktyczne obejmujące problematykę narkomanii, w szczególności dla pracowników szkół i placówek oświatowych; pracowników socjalnych; socjoterapeutów pracujących w świetlicy terapeutycznej; kuratorów sądowych; dzielnicowych; specjalisty ds. nieletnich.</p> <p>Prowadzenie stałego systemu wymiany informacji na temat działań podejmowanych w zakresie rozwiązywania problemów związanych z posiadaniem i zażywaniem substancji psychoaktywnych.</p>	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim.</p> <p>Organizacje pozarządowe.</p> <p>Placówki Oświatowe w gminie Sępólno Krajeńskie.</p> <p>Świetlica Terapeutyczna w Sępólnie Krajeńskim, Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Sępólnie Krajeńskim,</p>	<p>praca ciągła w latach 2022-2025</p>

	Liceum Ogólnokształcące w Sępólnie Krajeńskim, Komenda Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskim, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Doktor” w Sępólnie Krajeńskim, NZOZ SPAMED w Sępólnie Krajeńskim, Zespół Diagnostyczno- Leczniczy „BONUS- PLUS” w Sępólnie Krajeńskim Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Sępólnie Krajeńskim, Zespół Kuratorów Sądowych	
--	---	--

Rozdział V

Wskaźniki monitoringu i spodziewane efekty realizacji Programu.

1. Liczba osób objętych terapią.
2. Liczba osób objętych działaniami pomocowymi- m.in. współzależnieni, dzieci z grup ryzyka, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym.
3. Liczba dzieci, młodzieży i dorosłych objętych działaniami profilaktycznymi, edukacyjnymi i informacyjnymi.
4. Zwiększenie udziału dzieci i młodzieży w formach alternatywnego spędzania czasu wolnego.
5. Wzrost wiedzy mieszkańców gminy na temat możliwości uzyskania pomocy.
6. Pogłębienie wiedzy o zjawisku przemocy domowej i sposobach radzenia sobie z tym problemem.
7. Zwiększenie wiedzy młodzieży i dorosłych na temat negatywnych skutków uzależnień.
8. Zmiana stereotypów utrudniających świadczenie pomocy osobom tego wymagających.

9. Wzrost inicjatyw społeczności lokalnej podejmowanych na rzecz zapobiegania alkoholizmowi i narkomanii, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży jak również pomocy osobom uzależnionym.

Rozdział VI

Źródła finansowania programu

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025 będzie realizowany w ramach środków finansowych, stanowiących dochody z tytułu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (100% wydatków). W przypadku wzrostu uzyskania dochodów z tytułu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o 15% w danym roku kalendarzowym środki te zostaną wykorzystane zgodnie z niniejszym programem.

Sposób kontroli realizacji programu

Nadzór nad realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025 sprawuje Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim. Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej składa roczne sprawozdanie merytoryczno-finansowe z wykonania programu Burmistrzowi Sępólna Krajeńskiego oraz Radzie Miejskiej w Sępólnie Krajeńskim.

UZASADNIENIE

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii należy do zadań własnych gminy. Realizacja tych zadań prowadzona jest na podstawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. W związku z nowelizacją ustaw: o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz o przeciwdziałaniu narkomanii wprowadzoną ustawą z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U.z 2021 r. poz. 2469) gminny program sporządza się na okres nie dłuższy niż 4 lata. W związku z powyższym niniejsza uchwała obejmuje lata 2022-2025.

Projekt uchwały uzyskał pozytywną opinię Komisji Budżetu oraz Komisji Statutowej i Pomocy Społecznej Rady Miejskiej w Sępólnie Krajeńskim.

Przewodniczący Rady Miejskiej

inż. Franciszek Lesinski